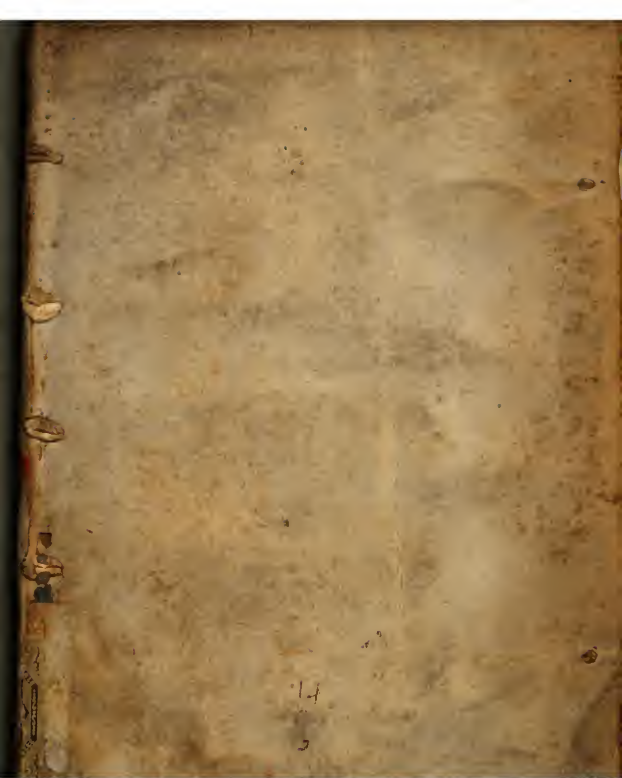

BIBLIOTECA NAZIONALE
VITTORIO EMANUELE
6
9
C
12

COMMENTARII
EXPLICATIONVM SECVNDI libri Homericæ Iliados.

ITEM CONVERSIO GRAECORVM *uersuum in Latinos.*

Joachimo Camerario

AVTORE [redacted]

~~Pabergensi.~~

Coll. Rom. Soc. Jesu Cat. in. B. S.

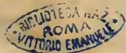

ANNO M. D. XL.

Cum Gratia & Priuilegio Imperiali.

OPTIMO ET DOCTISSIMO VIRO

Petro Collatino ad Oenipontem Musarum antistiti, amico, S.

VM VISVM ESSET EMITtere secundum librum Homericæ Iliados, hoc tempore à nobis feriarum diebus, & conuersum latine, & explicatum in scola nostra, hortata me fuit, Petre, uoluntas summa erga me & studium maximum tuum, ad te peculiariter ut hunc laborem operæ nostræ mittere uellemus. Nam non modo de literis tuis humanissimis ad me scriptis, sed sermone etiam communium amicorum, facile intellexi, & quanti me facere, & quàm præclare de ingenij nostri, quantulumcunq; id est opusculis sentire soleas. Ego uero his literis & isti doctrinæ tantum tribuo, quantum sæpenumero uerbis ostendere sum conatus, & me, si quid in hoc spacio laudis, in me uel iudicio uel saltem beneuolentia eruditorum confertur, ut uere dicam, admodum delectat. Sed animaduerto mi Petre, & fortunam nostrorum studiorum fieri in dies deteriorem, et me in quadam desperatione non iam dignitatis sed salutis illorum, sæpe animo consternari & frangi. Quid enim calamitatis impendeat uirtuti & sapientiæ, de his, quæ fieri cernimus, existimare non est difficile. Non autem solummodo externam quasi impressionem barbariæ uix iam eruditio literarum atq; doctrinæ sustinere potest, sed sua etiam infœlicitate laborat, cum, quæ ad hanc conseruandam & augendam interdum præclaræ rationes iniri cõperimus, illæ perceleriter, modo perturbari, modo subuerti consueuerint. Nullus successus laboribus respondet, nulla fortunæ benignitas, conatus adiuuat. Itaq; mihi sæpe subit uereri, hoc sæculum non esse id in quo bonæ res atq; artes fundari instituiq; posse uideantur, ut pessime pro

pemodum nobiscum agi putandum, qui illas nunc colimus & excercemus, nati, ut apparet, uel uno seculo prius, uel uno posterius quàm oportuerit. Nam recordari licet quantus paulo ante fuerit eruditionis honor, quanta existimatio, quanta etiam præmia, in non maximis laboribus doctorum illis temporibus, & facilis uia famæ ac celebritatis. Nostra uero ætate qui uersantur in literis, & quorum omne tempus omnisq; occupatio in optimarum artium atq; disciplinarũ studijs consumitur, sine re, sineq; laude, si quid forte est ad posteritatem excellentis doctrinæ futurum, suis uigilijs & sudoribus apertum & patefactum iter Musarũ relinquent secuturis; sua diligentia & aßiduitate perpurgato atq; complanato loco, uepribusq; & dumis recisis atq; desectis. Sin, quod Deus omen auertat, barbaria oppresserit omnia, si non honoratiores illi posteri, at certe quietiores sunt futuri, qui ad quæuis potius animos applicabunt suos, quàm ad hæc extincta & desita Musarum studia, quorum nos reuocandorum adhuc spes tamen uel fouet uel etiam ludit. Sed plerisq; nostrum, ut opinor, idem nunc usu uenit quod sæpe mercatoribus strenuioribus, ut quemadmodum hi in negocia quædam ita nonnunquam implicantur, ut non ipsi iam hæc agant, sed ab ijs agantur, sic nos non tam uoluntate, quàm neceßitate in his studijs hæreamus. Sint sanè aliqui (ut de nostro grege loquamur etiam splendidius) tanta animi magnitudine præditi, ut in ueritate propositi, & in recto quodam cursu perseuerandum, & contra omnes aduersantis fortunæ quasi reflantes uentos, pergendum sibi putent, tamen huiusmodi & pauci reperientur, & in opinione simili erunt miseriæ. Quem tamen locum, quia est honestißimus, nos tenere uelimus, ut quamuis beati isti nostram infœlicitatem rideant, consolemur tamen nos illis speciosißimis sententijs de pulcritudine & diuina forma φρονήσεως, quæ certe extra hæc studia esse atq; subsistere nequit, & Stoica quadam peruicacia, tam despiciamus contemtores Musarum, quàm ipsi spernunt atq; insectantur culturam illarum, nostrasq; res cõtra indoctorum potentiam & opes, augeamus ipsi præclarißima persuasione magnitudinis & excellentiæ, ut nobis saltem hæc splendidæ, inq;

dæ, inq; primis expetendæ, deniq; cuiusdam in terris beatitudinis effici entes esse uideantur. Sed nescio quo pacto, dum tecum iucundiß. quasi colloqui cœpi, huc sum delapsus & in hac mentione fui longior, nisi for te, ut fit, de quibus maxime scirem atq; nossem, quæq; ipse facerem & exercerem disserui etiam copiosius, iuxta ueteris Poetæ uersus:

Nauita de uentis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles uulnera, pastor oues.

Et apud te hæc potißimũ peritum eiusdem quasi artificij, & in hoc proposito istaq; cura coniunctum nobis. Reuertamur igitur ad rem. Ac de autore quidem quem explicandum suscepimus, ea est fuitq; semper omnium doctorum persuasio, ut qui hunc laudare iam uelit, actum, ut aiunt, agere uideatur. Vtinam reduci in scolas & studiorum tractationem sic poßit, ut meretur is cuius tanta est bonitas, nihil enim dicam amplius. Nostrã autem operam etsi meo ipsius iudicio perennem, non prorsus tamen inutiliter consumtam esse confido, sed nauatam amatoribus horum studiorum quæ pulcerrimo humanitatis nomine appellantur. Nam & multis cum uerbis tum rebus expositione nostra illatum quoddam lumen est, ante quidem aliquanto obscurioribus, & quærendi de nonnullis amplius uiam demonstrauimus & patefecimus. Nihil dicam arroganter, neq; enim decet: nihil etiam dolose, nam non est necesse: sed diligentiam possum uere prædicare, quam in hoc potißimum genere, ego multiq; alij sæpenumero solemus desiderare. Itaq; non multa in multis explicatoribus reperiunt paulo doctiores quæ nesciant, cuiusmodi certe in nostris inesse nonnulla spero. Acceßi enim huc non de subito proposito neq; χθεσινῷ ut dicitur studio, sed post multorum annorum aßiduam huius autoris lectionem & sedulam annotationem eorum quæ ad illius scripta intelligenda facere uiderentur. Neq; me fugit hoc scriptionum genus esse humile & abiectum, poteramq;, si uellem, iactitare me in quibusdam eximijs locis singilatim tractandis, ut fecere quondam Græci, qui ζητήματα & προβλήματα Homerica edidere, qualia & nos collecta quædam repositaq; habemus, uerum studijs nunc puerilibus con

fulere uoluimus, & seruire utilitati discentium bonas literas, non existimationi nostræ. Itaq; & carmina conuertimus Græca in Latina, quàm bene non curo, quàm fideliter & studiose facile apparebit utriusq; linguæ non imperitis. alligaui autem me ad legem quandam traductionis talem, ut, si possem, uerba uerbis annumerarem, qua nusquàm nisi numeris cogentibus, solutum me esse uolui. Atq; in hoc & profuisse me plus aliquanto discipulis nostris, & suscepisse non minus bonum laborem arbitror, quàm quosdam & gentis & eruditionis fama tumentes, quorum nuper allatæ uersiones ad nos fuere, Aristophanicæ atq; Homericæ, tales quidem profecto, ut me uehementer illorum in hoc conatu puderet, cũ legerem. Quod ego non dicerem, qui nunquàm ex aliorum depreßione eminentiam quærendam esse putarim, nisi perspexissem, quàm magno & præsenti cum damno talia scripta uolui frequentariq; necesse esset. Primum enim, quod & ipsum, in his quidem, de quibus loquor, aliter se habet, ut bene reddita sint latinis, bona uerba græca singula, quid hoc prodest? uel quanto potius opere nocet, si non illa in bonas etiam atq; aptas latinæ linguæ formas componantur? Id autem nullo modo tali ordine interpretationis seruato, fieri potest. Cum non solum plurima in his linguis proprietate diuersa sint atq; discrepent, sed multa etiam in latinis sæpe redundent de græcis, sæpe deficiant. Ita fit igitur ut qui de huiuscemodi conuersionibus græce discere uelit, is neq; græci sermonis cognitionem adipiscatur, & latinitatem corrumpat atq; deprauet. Nam uideat hæc obsecro aliquis: Et Sunium altum Atheniensium, καὶ σούνιον ἄκρον ἀθηνῶν, & hoc: Nil curæ. confidens gratia horum etiam fabrũ ferrarium præberem. ἀμέλει θαῤῥῶν οὕνεκα τούτων ἐπιχαλκεύειν τἀπέχοιμ' ἂν, postea Quid igitur hoc tumultuauit Aeschylum. τί δῆτα τουτὶ τεθορύβηκεν αἰσχύλον. Et mox: Paruum bonum est sicut hic, ὀλίγον τὸ χρηστόν ἐστιν ὥσπερ ἐνθάδε. Item legibus nos impedis quæ posuit ciuitas, τῶν νόμων ἡμᾶς ἀπείργεις ὧν ἔθηκεν ἡ πόλις, & ante: Malus es longe arte & stolidus. πονηρὸς εἶ πόῤῥω τέχνης καὶ παράβολος. Sed quid ago? una potest satis esse annotatio

totius

totius illius conuerſionis, non aliquarum partium. Et audent tamen iſti inſuper etiam profiteri ſe poetarum lineamenta & figuras expreſſuros eſſe. Quos ferre poteramus ſi non uerba & res cum corrumperent atq; diſperderent, tum obſcurarent ac deprauarent. Quapropter, ut à talibus ſcriptis, qualia nos quidem illa legiſſe diximus, nam alij fortaſſe in ſimili re uerſati forte ſint laudabilius, refugiendum tanquam lue & peſte quadam utriusq; linguæ cenſeo, ita multum conferre, uicinam quandam & quàm minime fieri poßit longe abductam uerſionem initijs doctrinæ iudico, ut perſpicere quàm proxime ac certißimè diſcentes poßint, quid de quo factum ſit. Sed non modo uerba uerumetiam totam formam bonã inculpatamq; eſſe uolumus. Neq; tamen non docendi ſæpe cauſa audacius aliquid uertere ſolemus. Verum hoc cum in ſcolis fit, diligenter auditores monendi ſunt, non tradi huiuſmodi ut uera, ſed quo melius quale id ſit quod ita uertatur male, cognoſci & intelligi poßit. Vt uerbi cauſa, ſi dicam, μέλλω ποιήσειν, ſum futurus facere, interpretabor ut græcam figuram, ſed addam latinũ eſſe, facturus ſum. Item χρείαν ἔχω opus habeo, ſed latinũ eſſe, opus mihi eſt. Item φέρεται χαλεπῶς τῷ πράγματι, fertur grauiter hac re, cum latine dicatur fert hanc rem grauiter. Herodotus ita: τὰ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Fecerũt antiquiora ſed antiquiora alijs fuere, latinitas ſubijcit. ὀφλεῖν δίκην, debere ſonat pœnã, ſed dare aut pẽdere pœnas recte uertemus. Sed inepte hæc tam multa congero, cũ tibi ſcribã, fuit tamẽ demonſtranda ratio quædam ſententiæ de conuerſionibus meæ, & iudiciũ probandum. Quod ſupereſt, te, mi Petre, oro, ut quemadmodum nullo meo merito beneficioue inuitatus tua ſponte me dilgere cœpiſti, ita uel conſtantiæ cauſſa beneuolentiam erga me tuam uelis cuſtodire. Vale Tubingæ XV. cal. Decembris.

AN. M. D. XL.

IN SECVNDVM LIBRVM ILIADOS HOMERI PROEMIVM.

AEPE DE HOC LOCO quaſi præconia feci optimarum literatum atq; ſtudiorum huma-
nitatis, & facienda iterum atq; ite
rum mihi eſſe intelligo. Vt enim
his motibus, & in noſtra gente
uerisſimum eſſe comperimus,
quod dicitur, non tequiri ad ue-
nundandum bonum uinum ſignum, quod inueſtigari
hoc & ultro appeti ſoleat: Ita plærisq; bonis tebus to-
tisq; tabernis uirtutis, & proclamatione & indicatione
& ſingulari etiam atq; exquiſita inuitatione opus uide-
mus eſſe. Hic error eſt unus de grauisſimis & deterri-
mis ſæculi noſtri. Tanta & tam obſtinata neglectio opti
marum attium atq; diſciplinarum. Ea enim uittutis de-
ſertio & eiuſmodi faſtidium occupauit animos homi-
num, ut quiduis potius agere ac meditari quàm ſaluta-
ribus, & diuinis ptæceptis ſapientiæ & honeſtatis cultu
ræ, addicere curam & ſtudium ſuum, & mentem inten
dete uelint. In quo hoc eſt inprimis mirum & miſera-
bile, uix adhuc enatam rectitudinem atq; ueritatẽ, cum
iamprimum animi & ſententias dignas ac conuenien-
tes cum ſua cœleſti origine concipere, & actiones lauda
biles edere incœpiſſent. Tum igitur & illas impulſas at-
què debilitatas, & hos de ſplendidisſimis exordijs tam
turpiter delapſos fuiſſe. Recordari enim poſſumus quę
fuerit patrum noſttotum ætate, diſciplinarum atque ar
tium tractatio, quàm nullæ aut certe exiles literæ & eru

dignitatem consecuti fuere, partim hanc eandem sperant atq; ambiunt. Quod enim hominum genus est philosophiæ infestius, quam illud qui aut huius tenuitate ac simplicitate spreta, magnificentiam istam opum & gloriæ concupiuerunt, aut qui de hac tantummodo quasi fructus quosdam ad similem famem explendam decerpere nituntur? Cum ergo hoc tantum donum benignitatis diuinæ, quo nihil maius neq; melius terris datum, undiq; ita grauiter affligatur & tam periculose laboret, sua imbecillitate, hominum stultitia, prauitate, malitia, temporum iniuria, ut supera & infera in huius perniciem atq; excidium consentire ac conspirasse uideantur, quid nos agimus scilicet? aut quæ esse spes potest defendẽdi huius aduersus tot & tam ualidos oppugnatores? Ego quidem, ut uerum fatear, non bonam illam neq; firmam habeo. Vincitur enim atq; opprimitur augescentibus indies difficultatibus. Veruntamen in hoc conatu quasiq; propugnatione philosophiæ nõ aliter quàm in honestissimo proposito tuendæ patriæ, ad extremum, & in ultima quoq; desperatione perseuerandum nobis statuimus, ut prius occumbere & cadere decretum sit, quàm cedere loco & ignauia ac formidine atq; etiam ui hostili pulsos fugatosq; arma animumq; abijcere, & qualicunq; auxilio illam inter homines diuiuitatẽ destituere. Quid enim est in terris diuinius philosophia, aut quid omniũ aliarum rerum tantam uim habet ut diuinitatis nomen atq; appellationem mereatur? Hæc omnia quæ ad uitam bene ac laudabiliter & beate degendam disposita atq; apta sunt ea ipsa introduxit & perfecit. Hæc ad officia mutua & actionum honestatem genus humanum excitauit & instruxit. Hæc hominum

minum inter se uoluntates comitate quadam ac mansuetudine temperauit. Cumque in uita communi multa contraria atque ingrata accidere soleant, salutarem hæc proposuit distinctionem rerum aduersarum, ostenditque alias sibi stultitia & dementia homines imperitos accersere, alias immitti ineuitabili interdum casu ut quasi fatales esse uideantur. Harum alteras docuit cauendas & declinandas, alteras æquo pacientique animo ferendas esse. Eadem & naturæ adita ingressa caussas in hac rerum uniuersitate abditas protulit, & cum originem illarum tum progressiones tum uero & constitutioné atque uelut munia quædam demonstrauit, & tandem ad quem finem quicque factum, creatum, destinatum esset edisseruit. Illa erexit oculorum mentiumque humanarum acié in cœlum, & deduxit non ad fortuitam, quam cum bestijs communem haberent, sed incredibili uoluptate intelligentiæ prędítam contemplationem ineffabilis pulchritudinis, ordinis, constantiæ, consensionis in quadam admirabili uarietate & quasi discursu. Quid ego nunc dicam de eloquentia, quam nemo unquàm repertus est tam alienus à doctrina & eruditione quin concupisceret, & illa præstantibus tantum bonum inuideret. Id enim est eiusmodi ut hoc solo excellens natura hominum, qua reliquas ipsi animantes superant, atque infra se positas tanquam de cœlesti fastigio despiciunt, declaretur, & ad cognoscendum mirifica specie uenustatis producatur. ut is qui hoc consecutus sit, omnibus alijs rebus illas facile uincere atque anteire possit. Cum etiam omnium quæ in uita geruntur atque fiunt magna sit confusio & fortunæ summa incertitudo, ut sæpenumero prudentes admodum fallantur spe sua & immerito affligantur,

fligantur, contra uero stolidi, & uoti compotes fiant, & successibus augeantur, eloquentia inprimis illa distinguit atq; separat, quam ut omnia contingant alia, adipisci non possunt fatui atq; uecordes, cum sit opus & effectio animi sapientis & intelligentia atq; peritia rerũ atq; ut dicam semel uirtutis copia instructi & referti. Neque me fugit quàm non solum hæc pars sed tota philosophia multos habeat repræhensores ac uituperatores, qui non uno quidem illi nomine infamiam huic imponere conentur, sed ad eundem tamen exitũ calumniarum tendere & hanc consentiente studio criminari soleant. Quibus respondimus sæpe alias, at fecisse tamen hoc & postmodo facturi frustra uidemur. Quid enim efficias ueritate rationum apud eos qui excæcati stultitia, & erroribus impliciti, neq; quid uerum sit uident, neque quid cum ratione dicatur attendunt? Quid autem posit oratio apud illos tales & tam uehementes uel hostes uel cõtemptores sui? Quin statim obstrepere audias atq; dicentibus reclamare, neq; pati illos loqui, neque ipsos uelle cognoscere. Negant horum studiorum ullum esse usum, negant dignitatem habere. Non tam ad uirtutem aiunt quàm ocij inertiam comparata esse. Grauis & criminosa accusatio, cuius responsionem difficilem, non profecto rei uitium sed temporum atq; hominum iniuria reddit. Si tamen iniquum putatur hominum culpas & peccata in ea transferre quibus plęriq; abutantur, multo fuerit certe iniustius alienæ desipientiæ ac improbitatis pœnam dare, & externam quandã ignominiã sufferre. Nemo formã ideo abominandam putat, quod hac ad suæ pudicitiæ & domesticæ famæ contaminationẽ quasdam abuti comperiamus. Nemo

integras uires, neq; fortitudinem iccirco damnat quod & multi ualentes imbecilliores pulsare & fortes ignauos obtruncare cõsueuerint. Illi enim reprehendendi, qui ea quæ subministrat natura ad uitæ iucunditatem & commoda, conuertunt uel ad suum uel etiam aliorũ malum atq; perniciem: Non innocentes res culpandæ sunt, quas aliqui peruerse usurpent. Quod si quis iam etiam formam ingens malum esse perhibeat, quod ob formosæ Helenæ raptum tot heroas mortem ad Troiam oppetierint, cum uim illi Paris attulisset. Aut ob orphei lachrimabilem interitum Musicam abominetur, aut ipsam uirtutem deniq; uitandam fugiendamq; esse constat quæ tot tristissimos casus Herculi obtulerit, quos nisi incredibili ui mentis & infracto animo atq; corpore nequaquàm sustinere potuisset, hunc, quid enim nisi furere credemus, dimittamus, neq; committere uelimus ut cum insano turpiter rixemur. Ac ueteribus quidem et priscis temporibus, cum sapientiæ atq; eloquentiæ professio & quoddam quasi artificium floreret in Græcia, nec non apud barbaros quoq; laudẽ admirationemq; inueniret, alio nomine ab inuidis hæc studia contumeliam & conuicium sustinuerunt, quæ diluit alicubi copiose & splendide Isocrates. Tum enim professorum auaritia & cupiditas male audijt, qui non uirtuti sed lucro operam darent. Quod quidem optarim, alijs saluis, hoc etiam tempore exprobrari & uere obijci posse, ut enim premeret hoc aliquos, qui optima & pulcherrima re perperam utentes magis se quàm illam lęderent, utq; in his philosophiæ dignitas forte periclitaretur. Ita quasi caput huius in tuto esset neq; uita atq; salus in discrimen uocaretur. Nunc ea est clades atq; afflictio doctrinæ ac

næ ac sapientiæ, ut cum non modo qui discant ultro oratione accersere, cohortatiōibus excitare atq; inflammare, monitionibus instruere & confirmare soleamus, sed cum etiam gratuitam libenter operam, cum nonnulli nostrum facultates ipsi proprias impēdant, quod haud scio an nunquàm factum fuisse reperiatur, professioni suæ, tamen deserta destitutaq; à cultoribus philosophia sine respectu, nuda & egens, solitudines frequentat atq; tenet. Neq; obest huic ullū non dico peccatū sed ne crimen quidē suū. Nihil fecit ipsa, nihil cōmeruit mali. Verū sęculi flagitia & labes, hominū malignitas, uesania, rabies, nocēt, ea hanc exagitant atq; profligant. Cū nihil sit in precio nisi audacia in facinoribus, calliditas & uersutia in cōsilijs, in sententijs leuitas, diuitię & opes in conditionibus, in moribus superbia, luxus, fastidium. Hæc regnū iam obtinuere, pulsa tēperantia, eiecta bonitate, fugata cōstantia, sublata æqualitate, uicta, fusa, prostrataq;, comitate, frugalitate, continentia, modestia. Quàm longe obsecro hæc uita humana ab humanitate ipsa abest? In qua pulchritudo & decus uirtutis continetur. Quid igitur interest inter hæc hominum & ferarum sæcula? Quin hæ illis superiores esse multis quidē modis uidentur. Maior in feris celeritas, maius robur, uafricies singularis, plurima deniq; in illis potiora, quæ si enumerare uelim peresse copiosus possim. Quæ omnia non solum compensari sapientia & uirtute, quæ est hominis excellentia, & in dicēdo faciendoq; cōspicitur, atq; eminet, sed etiam obscurari poterant & debebant, cum uero hæc absit & desideretur, quid utilitatis habet, dissipatos & ritu bestiarum uagos homines congregatos, & in urbibus collectos & ciuitatibus coniunctos fuisse?

isse? Si quæ hoc perfecisse sapientia atq; eloquentia, bestiarumq; uictum & cultum emendauisse creditur, nunc exulat toto propemodum orbe terrarũ, sicq; mortales in suis cœtibus alieni ab utraq;, non minus q̃ si essent dissipatissimi, siue æquo & bono, siue uirtute & decore, indisertam & dementem uitam degunt, conuulsis recti prauiq; terminis, omni bene laudabiliterq; uiuendi ratione perturbata. Si neq; uirtuti præmia uel emolumentorũ uel gloriæ proposita sunt, neq; uitijs ulla iusta animaduersionis formido impendit. Si neq; rudes disciplina perpoliuntur, neq; imperiti doctrina excoluntur, neq; prudenter cogitata neq; eleganter enunciata probantur ac magni fiunt. Est autem uerissimum id quod Isocrates egregie scriptum reliquit: Non esse aliud signum certius sapientiæ quàm disertam orationem, ut qui bene dicant eos intelligentia ualere necesse sit. Quod habeatur oratio constans & cum uirtute ac legibus consentiens pro simulachro animi magni et integritate atq; fide grauitateq; prediti. Quapropter uix ulla alia deformitas & turpitudo ætatis nostræ maior est & detestabilior, quàm hæc ignorationis & contemptus optimarũ artiũ atq; disciplinarum & studiorum humanitatis, à quibus non solum elegantia & copia orationis suppeditari, neq; uis contentionum, neq; illustratio & explicatio dubiorum, sed conformari etiam mens ad ueritatem & animus sententiarũ pondere quasi stabiliri solet. Ideoq; ijs rationibus quibus ad alijs fidẽ faciendam & in persuadendo utimur, eisdem ipsis & in consultationibus & deliberationibus omni deniq; cogitatione assentimur et aquiescimus. Neq; uiderur re ipsa interesse quicquàm inter eos qui cum animo suo de faciendis & fugiendis

giendis, de uero & recto, de honesto, utili, concessis, de iure & æquo, deq; his contrarijs quærunt, tum repet ta & cōstituta alijs respondent, & eos qui caussas orant & negocia dicendo explicant. Eadem enim quasi mate ria est, utrisq; proposita decisionum, & expediendi iu= dicij, dubitationum exclusionis, & eorum omnium, de quibus ambigere & ueluti titubare animi solent, tollen dorum atq; remouendorū, nominibus quasiq; appara tu quædam esse diuersitas uidetur. Nam uerbosi hi locu tores & argumentatores, qui multitudinem nō abhor rent, qui fora & strepitus iudiciorū non refugiunt, qui fremitum concionum non reformidant, ij oratores ap pellantur. Qui uero sapiēter ipsi secum quamcunq; rem considerant, prudenter & diserte respondent, atq; inter pretantur, ij in negocijs ciuilibus consulti, in literis & doctrina proprie philosophi uocantur, quodam gene= ris nomine, quo omnia compræhenduntur, quæ cum ratione, modo, laude, rectitudine fiunt atq; dicuntur. Vnde nihil potest abesse quod scientiæ, eruditionis, sa pientiæ ac humanitatis famā tueatur & custodiat. Hæc omnia cum philosophia complectatur & traditurã se studiosis sui promittat, quod deterius aut magis nefa rium scelus fuerit, quàm illam uituperare uel etiam con uitijs atq; maledictis incessere? Aut huius insectatores & aduersarij leuius ne ac tolerabilius delinquere, aut minus exectabiles uidentur, quàm ij qui nefario sacrile gij sceleri se alligant, & Deorum templa cōpilant, aut uiolant? Hi enim pietatem, eximiam quidem illam & maximam uirtutem, sed unam conuellunt. At illi omni um uirtutum fontem & summam demoliuntur. Hi gra uissima merētur supplicia ob profanatos honores quos

dam institutos & habitos numini. Quid illi? qui ipsam etiã diuinitaté in terris polluunt fastu ac temeritate sua. Quantus igitur se cõtra hos dicendi campus aperiat, quàm iustæ & speciosæ causæ suppeditent, uideris: Nos tamẽ in illorum non accusatione potius quàm philosophiæ defensione occupari oportere unquàm putauimus. Quod autem in istas pestes rerum diuinarum atque humanarũ diximus aliquid durius, hoc magnitudo sceleris & summa indignitas exersit. Neque uero tam inuecti in hos quàm protegere & defendere philosophiam studuisse putari debemus. Vobis etiam quasi ob oculos iste horror tanti sceleris ponendus fuit, ut & hæc studia maiori cupiditate appeteretis, & ab illis retortos & auersos uehementius & peius odisse, & longius refugere atque declinare uelletis. De his etiam rebus si forte uel hodierna, uel unquàm alias habita oratione modũ excessisse uideamur, uenia dari debebit, & incẽso animo mirifico amore studiorum istorum meo, & curæ atque solicitudini eximiæ de patria, quam in tanta spe & facultate maximorum bonorum ac plane fœlicitatis ipsius & uitæ beatæ, perturbari atque impediri cum stultitia tum etiam malitia, molestissime ferrem. Quæ uero & à nobis toties uobis studia philosophiæ commendantur, & de quibus aliorum magnifica legitis encomia, ad horum nunc quasi perhennem fontem iterum uos adducimus, unde omnis eruditio atque doctrina ac sapientia irrigata illos multiplices & suauitate atque magnitudine præstantes fructus artium & literarum edidit & procreauit. Quod si Atheniensiũ ciuitati gloriosissimũ fuit, fruges à cærere, ut fertur, ipsis demonstratas & tributas, reliquis gentibus & nationibus diuisisse, non minus claritatis & splendoris

merito

merito conciliauerit huic autori, illorum, quæ ex ipso manasse & ad omnes alios profluxisse bona cõmemorauimus, quasi in omnes terras & uniuersa loca deriuatio & dispersio. Neq; me fugit hæc ipsa quosdam credere & dicere fabulosa & ueterum figmenta esse, & hæc omnia magis in Homerica scripta inculcari, quàm inde colligi solere. Quorum, ut opinor, satis superq; refellimus falsissimam opinionem, cum proxime plurimorum quasi fluminum sapientiæ ortus in Homero indicaremus atq; demonstraremus. Quod autem hanc persuasionem ab antiquitate acceptam libẽter tenemus & sancte conseruamus, magis ueritatem asserit quàm refutat. Cum enim hoc à plurimis affirmetur, & diuturna prædicatione percrebuerit, ut nõ nouum iam, certum et indubitatum uideri haberiq; debet, præsertim cum non aliqui tradiderint alios quosdam de Homericis scriptis profecisse & scientia auctos esse, sibi uero lectionem illius nihil profuisse, sed potius omnes uno ore sibi illum ad sapientiam & doctrinam fuisse magistrum cõfiteantur, quoq; est quisq; uir melior, eo honestiora et frequentiora testimonia beneficij huius, eruditionis & literarũ, illi autori tanquàm Deo ipsi primitias quasdam alimoniæ & nutrimenti disciplinarum atq; artium, rependit & consecrat. Ex hoc illud est natum, ut Græci quęcunq; laudare magnifice & in suo genere esse principem significare uellent, eum igitur ut Homerũ nominarent, quo modo Cicero scribit à Panætio Platonem appellari. Anaxagoras autem summus philosophus quem & Periclem & Socratem & Euripidem audiuisse scimus, primus existimatur paulo quàm priores scripta Homeri lectitasse diligentius & præcepta illorum de uirtute atq; iusti-

Tusc. 1.

Diog. Laert. in uita Anaxag.

iustitia studio maximo collegisse & exposuisse. Hunc secutus Metrodorus Lampsacenus necessarius & familiaris illius, ea potissimũ notauit, quę ad naturæ rerũ & causarum cognitionem uiderentur pertinere Quantum autem communis consensus eruditissimę nationis Grecorum huic tribuerit, etiam hinc liquet, quod cum ut à teneris annis & prima ætate optimis præceptis uitæ atq; morum iuuentus imbueretur & educaretur ad eruditionem doctrinæ, singulari cura anniterentur, instituerunt ut pueri legerent Homeri poemata & ediscerent, nullã rati educationis meliorem neq; utiliorem rationem iniri, q̃ si tantus autor quamuis imbecilli ętati familiaris fieret, neq; alia magis idonea fundamenta ad summam perfectionem iaci posse, quàm in quibus non solum tota atq; integra uirtus & sapientia contineretur, sed partes etiam illarum singilatim & quodammodo distinctæ inessent. Democritus etiam clarissimus philosophus suorum scriptorum prędicatione Homeri poemata ornauit. Et de carminis bonitate & uarietate oratiõis libros composuit. Huic tamen tanto & humanam conditionem prætergresso autori, æmulos atq; obtrectatores non defuisse, antea diximus. Nam & Xenophanes quidam Colophonius, & postea Zoilus atq; Daphida Grammatici hunc arrodere non dubitarunt. Viuum autem fertur odio suo et insectationibus exercuisse nescio quis Sagaris nomine, nihil enim amplius de hoc tradi tum inuenimus. Cum autem memorentur alia multa poemata, quorũ autor Homerus fuerit, duo opera Iliados & Odysseæ & illud de quo disserui omnis doctrinæ eruditionisq; quasi orbem conficere, & sola sine dubitatione ab Homero elaborata creduntur, Nam ut a-

lia

lia taceam partim minuta partim grãdiora scripta, quæ ad hunc autorem referuntur, quoddam cui nomen Oechalia esset, compositum à Creophylo Samio, cuius & Plato meminit, amico & hospite Homeri, propter bonitatem Homeri uisum atq; habitum traditur. Quod & quodam epigrammate significatur, quo poema introducitur ueluti deplorans hanc iniuriam alienationis, tali sensu.

Sum Samij labor, illius quondam hospes Homeri
Qui fuit, & casus Euryte ploro tuos,
Flauam Iolemq; simul. Sed Homeri dicimur esse
Scripta, Creophyli quæ Ioue teste sumus.

Sed de his uerba facere in præsentia non decreuimus. Quod autem Plato uidetur & ipse minus præclare senti re, & loqui inclementius de Homero, quale esse existimandum, & de reprehensione illa tota sententiam atq; iudicium statueramus nunc etiam proferre, & interponere quasi honorariam cognitionem nostram, hoc em̃ concedi nobis recte posse arbitrabar, utriusq; studiosissimo & maximo amatori, sed intelligo me prolixiorẽ quàm fortasse oportuerit fuisse, neq; etiam hanc disputationẽ & ueluti scholã, quæ breuiter absolui nõ queat, attexendam insuper esse, quam tamen alio magis idoneo tempore, si uidebitur, explicare uobis non grauabimur. Nunc igitur ad propositum opus & laborem explicationis secundi libri Iliados accedamus, quę inscribitur ῥαψῳδία. Β΄. Deq; hoc nomine diximus antea quoquè. Atq; haud scio an ijdem qui postea ῥαψῳδοί, prius ὁμηρίδαι dicti fuerint. Quamuis non lateat me distinxisse hęc nomina plerosq;, qui tradiderint ὁμηρίδας fuis-

se posteritatem Homericā, qui solerent generis sui poesin publice recitare atq; concinere. His deficientibus successisse alios non magis Homericum genus, sed similes artifices carminum illius, à quibus multis in locis hæc corrupta & deprauata, multos etiam uersus paßim insertos quasiq; suppositos esse commemoratur. Primas autem in hac profeßione & opere tenuisse ferunt Cynæthi Chij sodalitium, & eundem autorem esse hymni in Apollinem, qui sub Homeri nomine legitur, eumq; primum Syracusis decantasse eas quæ Rhapsodiæ uocatæ sint, uel quia tenerent in manu uirgulam cantores illi, uel quia diuersas partes poeseos Homericæ concinnarent, ut argumentū serie quadam cōtexeretur, uel quia uersus qui sunt στίχοι olim ῥάβδοι dicerentur. Sunt etiam qui tradant hos primum ἀρνῳδοὺς appellatos quod uictori in hoc Musices certamine præmium dari soleret agnus. Cum autem postea dispersum prius & dissipatum utrumq; opus collectum & compositum esset, tum de consentiente & apta cantilena ῥαψῳδοὺς uocatos, qui uersus connecterent & cōuenientem in iungendis illis ordinem seruarent. Sed de his satis uel potius nimium, neq; enim tales narrationes uel utilitatem uel iucunditatem aliquam præcipuam habere possunt.

ARGV-

ARGVMENTVM SECVNDI libri Iliados Homeri.

IVPITER noctu, ita ut fit, uoluens animo suo quæ superiore die petijsset Thetis à se, & quid ipse illi promisisset, cum ante oculos sibi uersaretur Achilles, hoc consilium cœpit. Somnum iubet suis uerbis hortari Agamemnonem ut uniuersos Græcos armare uelit. Adesse enim tempus Troiæ expugnandæ. Ille ueritus ut multitudo ab se alienior imperata libenter fecerit, de principum sententia tentaturus animos militum pro concione, suadet ut in patriam una secum reuertantur, omissa Troiæ obsidione, in qua tam longum tempus frustra consumsissent. Qui re non intellecta perfacile ad id quod maxime cupiebāt Imperatoris oratione adducuntur. Itaq; passim totis castris reditus apparatur. Totq; annis frustra laboratum esset, nisi Vlysses subijciente Minerua, Agamemnone reliquisq; dubitantibus, ipse ad sedandum motum & retinendum exercitum Imperatoris munus obijsset. Quibus præclarissimis conatibus obstrepentem Thersitem sic accepit, ut hoc exemplo reliqui ad imperia du

cum capessenda instruerentur, cum maxima admiratione Vlysis. Hæc sequitur luculenta oratio, qua ille Græcis suadet ut durare in bello, neq; prius desistere uelint ab oppugnandis Troianis quàm Ilium cœperint, in quam sententiam & Nestor quædam grauissime locutus, Agamemnoni utilem ordinandi exercitus rationem demonstrat. Tũ ille re diuina facta uocatisq; Græciæ principibus copias instruit. Quæ deinceps ordine recensentur, exponiturque nauium numerus quibus aduecti essent Græci. Postremo & Troianorum duces atq; auxilia commemorantur.

Somnia

Somnia Beta refert, populi cœtumq; ratesq;.

EXponemus enim uersibus Homericos uersus, non spe laudis alicuius in hoc genere, sed ut nostra studia excitemus exemplo nostro. Vt autem interpretis munere, quod suscepimus, diligẽter fungamur, non longe à uerbis discedemus, ac illis potius, quantum quidem latinæ linguæ nobis comperta proprietas sinet, inhærebimus. ἄλλοι μὲν ῥα θεοί.

Ex hoc illud:

Cætera per terras omnes animalia somno,
Laxabant curas & corda oblata laborum,
Ductores Teucrum primi & delecta iuuentus,
Consiliũm summis regni de rebus habebant.

Et fortasse hoc quoq;.

Nox erat & terras animalia fusa per omnes
Alituum pecudumq; genus soper altus habebat
Cum pater in ripa, gelidiq; sub ætheris axe
Aeneas tristi turbatus pectora bello
Procubuit &c.

ἱπποκορυσαί.

De copijs equestribus συνεκδοχικῶς & pedites intelligendæ. Facit autem mentionem militum potissimũ, quia de bello historia texitur, cum noctu etiam in pace dormiri soleat. Sed ἱπποκορυσαὶ sunt, equorum agitatores siue equestria prælia facientes, κορύσσεσθαι enim armari uel incitari significat, ut ιλ. δ΄. ἦτ᾽ ὀλίγη ᾱ πρῶτα κορύσσεται. & ιλ. π΄. πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ & mox: πόλεμόν τε κορύσσων. Placuit quibusdam significari hac uoce & iubas equinas, quibus galeæ bellatorum exornari quondam solerent.

νήδυμος ὕπνος.

Vnde non cito expergisci aliquis posſit. Nō enim negat, ut νήποινοι impune νήριθμοι innumeri. Sed ex hoc soluitur quæstio, cum nunc dicat nō potuisse somnum capere Iouem, quare in primo obdormuisse dixerit? Non enim pernoctare in quiete potuisse ait, ut Virgilius: neq; enim dat cura quietem.

μερμήριζε.

Quæsiuit cum animo suo, aut uarijs in cogitationibus agitabatur ut ὀδ. δ.

ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ
δείσας ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι.

ἥδε δέ οἱ.

Hæc alternanti potior sententia uisa est. Nam & cum superiores uersus fecit, ad uerbum μερμηρίζειν Homericū respexisse Maro uideri posſit, hos inquam: Atq; animū nunc huc celerem nunc diuidit illuc, In partesq; rapit uarias perq; omnia uersat.

πέμψαι ἐπ' ἀτρείδῃ.

Sicut νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν, ad naues, uel est ἀναστροφή, ut sic ordinari posſit, ἐπιπέμψαι τῷ ἀτρείδῃ, id est, immittere Agamemnoni.

οὖλον ὄνειρον.

ὄνειρον interpretati sumus somnum. Intelligitur autē Deus quidem autor uisorum, quæ per quietem & soporem, hoc est dormientibus offerri solent, quæ somnia dicuntur, ut apud Ouidium quoq; in somni illa regia collocantur. Consueuere autem Græci poetæ ijs, quæ usu uenire in natura rerum aut accidere hominibus cernuntur, ut sunt quas ποιότητας & πάθη uocant, corpora quasi quædam per εἰδωλοποιΐαν affingere, & exprimere

mere notiones nostras similitudine quadam formę. Vt fama est apud Maronem efficta, & apud Homerũ, ἔρις itemq; ἄται & λιταί. Ita faciunt de ijs quæ accidere alijs rebus solent ipsi naturas seu ὀσίας, ut hoc loco Deus quidam ὄνειρος introducitur. Quare autem οὖλον hũc uocat? Grammatici uolunt nocentem accipi nunc oportere, qui missus esset ad seducendũ Agamemnonem, cuius error exitialis fuerit Gręcis, cum uox molle etiam & placidum notet. Sed eadem & implicationis & cincinnationis habet significationem, unde & crines οὖλοι & panis οὖλος, & manipuli οὖλοι nominantur. Atq; hæc congruere appellatio uidetur somniorum Deo, qui θαυματοποιός sit. Neq; enim somnijs quicquam magis intricatum aut, ut ita loquar, magis crispum esse posit. Atq; haud scio an non sit οὐλὴ cicatrix à sanitate, sed potius à corrugatione cutis. Quin etiam οὖλιος ἀστὴρ ιλ. λ΄. non tam ὀλέθριος quàm cincinnatus intelligi uidetur posse, ut hac significatione crinitam stellam, id est, Cometen notari accipiamus. Sed de hoc statuet quisq; quod uoluerit.

Βάσκ᾽ ἴθι.

Repetitio est proprietatis linguæ, ut nunc iam, & eia age. Hoc loco quæritur cur non fiat, quòd somnus diuinitus immissus nunciauerit. Ac alij aliter Iouem à mendacio liberant, quod ut opinor non admodum necesse fuerit, cum & hoc sit referendũ ad illas multiplices species σοφισμάτων, quibus mortales, θεοί σφάλλουσι κρέττονες πεφυκότες, ut Euripides scripsit. Sed ita aliqui hunc excusant, quòd iusserit educi exercitũ ad Troiam oppugnandam πανσυδίῃ, hoc est uniuersum, at Agamemnonem hoc non animaduerso, cũ reliquisset præ

ſtantem uirtute Achillem, et ſocios illius myrmidonas, nequaquam contemnendam copiarum partem, non paruiſſe monitis Iouis. Quid autem eſt quod dicit, conſenſiſſe in excidium Troiæ omnes deos precibus motos Iunonis, quod ſequens hiſtoria manifeſte refellit. Hoc igitur ſatis liquide & plane falſum & fictum eſt. Ariſtoteles in libro de fallacibus concluſionibus, id eſt, ἐλέγχων σοφιστικῶν, ubi de accentuum ambiguitate loquitur duo Homerica exempla adducit, quorum unum eſt ιλ. ψ΄ Alterum adducit de ſomnio Agamemnonis, quod Iupiter dixerit, διδόμεν δέ οἱ εὖχος ἀρέσθαι, ſic enim ſcribere qui Ioui quaſi patrocinentur, non δίδομεν, ut Iupiter uictoriam iubeat Somnum conferre Agamemnoni, & ſit διδόμεν pro διδόμεναι, & hoc rurſum pro διδόναι, in ſignificatione imperatiui. Si enim eſſet δίδομεν, diceret ſe addicere illi uictoriam, quæ cum non ſequuta fuerit, mentiretur. Sed hoc hemiſtichium nuſquam in Homeri legitur libris, his quidem quos habemus, ut alio exemplo Ariſtotelem uſum eſſe appareat, niſi memoria lapſus fuit, ut quibuſdam uidetur in mentione Calypſus libro ſecũdo ἠθικῶν νικομαχείων, & tertio τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ, ubi fecerit apud Homerum Hectorem κεῖσθ' ἀλλοφρονέοντα, cum non legatur ἀλλοφρονέων ſed ὀλιγηπελέων. ιλ. ό.

ἀμφὶς ὀλύμπ.

ἀμφὶς φράζοντες, id eſt diſſentiunt, ut ὀδ. ά. de columnis Atlantis αἳ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι. Mox ἀμβρόσιος ὕπνος, dulcis ſopor, nam deorum cibum ſuauiſsimum & fragrantiſsimum Ambroſiã dicit eſſe Homerus. Et oleum ἀμβρόσιον appellauit ſuauiſsimi odoris ιλ ξ΄.

ἐνδῆς

εὔδεις ἀτρέος.

Eleganti usus est proœmiolo, in quo est memorabilis sententia, quæ principes hortatur ad uigilantiam, & curam subditorum. Ita & attentum breuiter reddit Agamemnonem, cum officium ipsi suum in memoriam reuocat, & autoritatem nuncij constituit, qui à Ioue se missum diceret. καρηκομόωντας capillatos prisco more Græciæ. εὐρυάγυιαν latis uijs seu regionibus urbem, & de hoc magnam dicit.

μελίφρων.

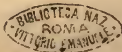
Mellitus uel melliti sensus, id est gratus & iucundus, ita enim placidus est somnus & quasi amœnorum uisorum, & apud Theocritū ὕπνος μελιτοσγλυκίων dicitur.

φῆ γάρ ὅ.

Id est ἐκεῖνος ἔφη hoc est πεπεισμένος ἦν. Iam sibi persuaserat futurum illo die ut Troiam caperet, ignatus diuini consilij, & mox θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἔπ' ἄλγεα, dixit τμῆσιν, ut sit ἐπιθήσειν ἄλγεα τρωσὶ καὶ δαναοῖς, obiecturum illum miserias & luctus tam Græcis quàm Troianis de belli prœlijs.

ἀμφέχυτ' ὀμφή.

Circumfundebatur uoce diuina, id est in auribus tū etiam illius uerba somnij resonabant. Ac nūc deinceps uestitus uirilis describitur. χιτῶν tunica interior, quod quasi circum membra fluat, hoc est ἀπὸ τοῦ περιχέεσθαι τῷ σώματι, posito. ι. pro ε. ut in ἰλεὸς quemadmodū aiunt, ὅτι εἰλοῦνται qui illo morbo affliguntur, & πέδιλα ἃ περιειλοῦνται τοῖς ποσι. & ἴλαι atq; ὅμιλος. Νηγάτεον, quid significaret, quæsiuere. Atq; aliqui acceperunt recentem, aliqui molliter & scite pertextum, aliqui etiam nulla artificis manu elaboratum sed diuini operis, ut sit. νή. quē

admodum in νήγρετος negatiua, ita hic iam erit χιτὼν ἀχειρόκμητος seu ἀχειρότευκτος, φάρος, pallium significat, huic poetæ etiam muliebre. ὀδ. ε.

αὐτὴ δ᾽ ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη.

Nam illic læna, id est pallio grauiore uel duplici, ut ιλ. κ΄. ἀμφὶ δ᾽ ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν, διπλῆν ἐκταδίην contra frigora comparato Vlysses uestitur, ut nauigaturus.

αὐτίχ᾽ ὁ μὲν χλαῖναν τε χιτῶνα τε ἕννυτ᾽ ὀδυσσεύς.

Vt paulo post etiam τὴν χλαῖναν, id est, pallium abijcit, Et Charthagini Aeneæ Tyrio fulgebat murice læna, demissa ex humeris. tẽpore scilicet hiemali, ut ostendebat ante. Dum pelago desæuit hiems. & postea: Quin etiã hiberno moliris sidere classem. Sed quia Agamemno bellator nunc est, & in expeditione uersatur, accipere, ut opinor, possumus militare palliũ, seu paludamentum, Græci χλαμύδα & χλανίδα dixere, πέδιλα à pedibus, talaria, ut.

Primum pedibus talaria nectit.

ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.

ἀμφὶ δ᾽ ἄρ᾽ ὤμ.

Id est, ἀμφέβαλετο τοῖς ὤμοις, Suspendit de humeris ensem argenteis clauis insignem. ξίφος autẽ Homerus etiam φάσγανον uocat, ut ιλ. π΄. τὼ δ᾽ αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον, ἔνθα λύκων μὲν ἱπποκόμου κόρυθος φάλον ἤλασε, ἀμφὶ δὲ καυλὸν φάσγανον ἐρραίσθη.

Vocarunt & σπάθην à stringendo. Sed apud Xenophontem περὶ ἱππικῆς, ξίφος gladium significat minus latum & ad ictus punctim inferendos magis idoneum, μάχαιρα autem, quæ & κοπὶς, latiorem ensem ad plagã cæsim faciendam opportunum. Quorum hi quondam

Gallici, illi Hiſpanici ſeu Iberici, quibus & Romani uſi, appellati fuere. Hactenus exornatur & apud Maronem Euander, cui tamen pro pallio pantheræ pellis applicatur Aenei. 8.

Conſurgit ſenior tunicaq; inducitur artus.
Tum lateri atq; humeris tegeæum ſubligat enſem.
Demiſſa ab læna pantheræ terga retorquens.

εἵλετο δὲ σκῆπτρον.

Scipionem regium Vulcani opus, ut poſtea dicitur. Hæc enim inſignia principatus fuere apud ueteres, quia ſeniores ipſius etiam naturæ ordine, & hominum conſenſu præeſſe debent. Seniorum autem geſtamina Scipiones, ut incedant firmius baculis niſi. Sed regum & principum Scipiones, conſpicui precioſa materia atque opere ipſo fuerunt, ut, Achilles. ιλ. α.

ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ.
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον.

Et Maroni. Sceptrum eburnum, & primus ſceptris Latinus, cum ſcilicet & alij proceres adeſſent cum ſceptris. Deniq; σκηπτούχους βασιλῆας communiter Homerus appellat. ἠὼς μὲν ῥα

Matutini temporis ab ortu auroræ deſcriptio. Maro aliter non Dijs ſed hominibus afferentem lucem auroram introduxit lib. xi.

Aurora interea miſeris mortalibus almam
Extulerat lucem, referens opera atq; labores.

τοὶ δ᾽ ἠγείροντο

Cogebantur, thema ἀγείρω.

βουλὴν δὲ.

Alicubi legit̃ βουλὴν δ᾽ ἄρ, eadẽ ſentẽtia. Egregia aũt cõſultatio ꝓponitur à poeta, & imperator introducit̃ prudẽs,

qui non statim suum animum multitudini aperiat, sed communicet prius rem cum senioribus, id est Ducibus, de quorum sententia illam pro concione postea exponeret.

πυκινὴν ἠρτύνετο.

Βουλὴ, id est consilium, significat tam rem, id est, deliberationes quàm cœtum deliberantium, ut ἀρχὴ magistratus, honorem & hominem. δικαστήριον, locum & cœtum iudicij. πυκινὴν autem βουλὴν densam uocat, id est graue & sapiens consilium atque etiam secretius, ad hęc enim omnia densitatis intellectus transferri potest. ἐνύπνιον, insomnis seu per quietem ἐπιρρηματικῶς, & mox εἶδος, μέγεθος, φυὴν, faciem, staturam, habitū, dixit, & ἀμβροσίην διὰ νύκτα, uel iucundam, quies enim huius temporis propria. dulcedinem igitur somni & huius gratissimam quietem indicat epitheton. Vel ut Grammatici nugantur, ἀμβροσίη quasi ἀναβροτίη, quod noctu mortales non obambulare, neque diuersari in publico soleant.

ἀλλ' ἄγετ' αἴκεν πως.

Nunc hoc agite, inquit, si quo modo induere arma possimus Græcis. Innuit igitur poeta imperatorem dubitasse de uoluntate militum, & intellexisse hos iam belli pertæsum esse, atque ita deinceps suam sententiam exponit, quam illi sequuntur. θωρήξομεν, id est armemus συντελικῶς, atque est uel modi ἐναλλαγή, uel uocalis συστολή, quæ perhibetur Ionicæ fuisse dialecti, intellectus enim requirit subiunctiuū modum. ἣ θέμις ἐστὶ, uel, ut par est, aut quemadmodum fieri solet, uel, quatenus me decet, & rectum est.

πολυκληῖσι.

Interpre-

Interpretantur μεταληπτικῶς, ut sit multis remis instructas naues, nam κληίδας esse sedilia quædam in nauibus remigum.

ἀγορήσατο καὶ μετέειπε

De hac elocutionis forma alibi differuimus, non enim eiusdem significationis uerba, quasi à balbutiente poeta, repeti existimandū. Sapientissime autem uir Nestor, etsi assentitur imperatori, & somnio credit, tamen subindicat dubitationem & formidinem suam. νοσφιζοίμεθα, auersaremur, inquit, eum qui narraret hæc nobis.

βουλῆς ἐξῆρχε

De Senatu primus exijt, eumq; alij exurgentes & ipsi secuti fuere.

ἠΰτε ἔθνεα

Prima hæc parabola Homerica apicularum, animalis non grandis quidem illius, sed multiplici laude celebris. Et notantur in his uersibus ea, quæ ὁμοιόπτωτα uocantur, βοτρυδὸν uero de agmine denso examinis dixit, ut Maro,

Et lentis uuam demittere ramis.

ἅλις, confertim, & ἀλίσαι cogere seu congregare, πεποτήαται ἰωνικῶς, à uerbo ποτῶμαι.

ἐστιχόωντο

Significat uerbum ordinum incessionem, ut. ιλ. δ'. τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε τὰ εἱμένοι ἐστιχόωντο, item ἰλαδὸν, denso agmine, seu turmatim, & facere ἰλὰς proprie equitum, propter conuersionum crebritatem.

ὄσσα

Rumorem, Iouis nuncium dicit: Nam fit ut hi diuiui tus sæpe spargantur, & uoluntates atq; animos homi-

num commoueant. δεδήει, exarserat, ut intelligamus uehementem fuisse incitationem. τετρήχει, fremebat cō cio, πεποιημένως ut opinor, alij à ταράσσεσθαι duxere, id est tumultuabatur, formatio est ὑπερσυντελικοῦ abiecto augmento. σπουδῆ, uix tandem consedere, & paulo an te λαῶν ἱζόντων, occupantium sedes, ἐρήτυθεν, tenuerūt sedes suas, formatione œolica, & est passiuum positum actiui loco ιλ. ο. αὐτὸν τ' ἰσχανάασκον ἐρητύοντό τε λαόν. Nisi quis ausit facere ut καθ' ἕδρας dirimat, ita enim ac= cipi poterit, collocatos fuisse Grecos in sedibus suis, ἀνὰ δὲ κρείων ἀγαμέμνων ἔστη. τμητικῶς ἀνέστη δέ.

πέλοπι πλῆξ·

Pelopa equestrem uocat. Nam & equestri certamine uicisse Oenomaum, & obtinuisse præmiū uictoriæ hip podamiam fertur. Genus autem Homerus Agamem= nonis sic à Ioue deducit, ut mox dicemus, in quo poste riores nescio quid innouarunt. Quæ relinquamus sane nunc, hoc autem consideremus, regnum Agamemno= nis & principatum legitimum, id enim sceptrum acci= piendum, regum insigne, poetā ab ipso Ioue per Mer= curium deducere ad Agamemnonem. Nam sapientia & eloquentia magnis uiris diuinitus potestatē in alios confert, ut hos præstare atq; dominari reliquis, non so= lum humanarum legum, sed diuinæ etiam constitutio nis ius quoddam iubeat. Sed genus Agamemnonis ita deducitur.

Iuppiter suscepit, ἐκ πλουτοῦς τῆς τμώλου, uel ut alij κρόνου Tantalum.

Hic ex Euryanassa Pelopem.

Huius & Hippodamiæ filiæ Oenomai,

Atreus & Thyestes.

Attrei

Atrei & Aeropes Creticæ mulieris, filij
Agamemnon & Menelaus.
Thyestæ filius Aegisthus.

διακτόρῳ ἀργειφόντῃ

Nuncium deorum Mercurium à poetis introduci cõstat. Ἀργειφόντης autem quia argum, uel hominẽ, uel canem oculatissimum custodem Inus, iussu Iouis interemerit. Aut quia sit numen hoc purum & φόνου καθαρὸν, id est pacis. Sed & intelligi posse existimo nitore quodam conspicuum Mercurium, quod ut destitutus priorum autoritate affirmare non ausim, ita stellæ Mercurialis στιλβόντος appellatio adiuuare posit.

αὐτὰρ ὁ αὖτε θυ.

Aeolica dialecto, uocatiui terminatio posita pro nominatiuo. Nihil autem innuit Homerus de illa horribili dissensione, & nefarijs odijs, quæ excercuerint hi fratres inter se, ut Tragici fecere, sed Thyesta utiunior frater succedit in administratione regni maiori Atreo, & illius filios curat ac tuetur summa fide, atq; de his maximo nato Agamemnoni tradit sceptrum ac regnum paternum. Hoc sceptrum summa religione uenerari Chæronensis scripsit Pausanias, & appellare δόρυ, quod hastam notat, ac suspicatur in Phocida delatũ esse ab Electra filia Agamemnonis, locus extat in Bœoticis.

ὦ φίλοι ἥρωες

Secundus Homeri liber exempla habet eximia deliberationum & suasoriæ materiæ, quod & ipsum annotauit Fabius. Hoc autem loco introducitur Agamemno simulata oratione cohortans milites ad fugam, hoc est festinatam reuersionem in patriam. Quæ oratio est, ad consilium tentandi animos militum, summo artificio

accommodata. Primumauté miserabilem fortunam belli deplorat, & aduersos casus conqueritur. Deinde Troianorũ uires hoc nomine extollit, quòd ipsi quamuis pauci, tamen auxilijs uicinatum gentium subleuentur & defendantur, postremo diuturnitatem & tædia belli commemorat, patriæq; & coniugiorũ mentione ad reditum animos Græcorum concitat. Sed inter hæc passim eiusmodi sententię inseruntur, ut nemo nisi ignauus tali oratione moueri possit, ac fortes potius in spe expugnandæ Troiæ confirmentur. Quomodo enim Iupiter, qui ante promiserat uictoriam, nunc relinquere bellum iussit? Idem si est urbiũ uastator, quamuis longum fiat, Troiam etiam certe delebit. Quanta auté turpitudo hęc putanda, cędere tantam multitudinem tam paucis, quamuis auxilijs externis adiuuentur? Reliqua est mora belli & respectus suorum, quæ fortes non abstrahere solent à uirtutis & laudis proposito. Itaq; Imperatoré periculum uidemus facere uoluntatũ militatiũ, & tentare animos multitudinis, ut intelligere possit utrum promtitudo ad bellum gerendum, & fortitudo ac patientia in his etiam tunc duret, ut si intellectum sit, fractos esse, ad confirmandos ipsos consilium & oratio adhibeatur, quemadmodum & fit. Nam & ualde properant bellum relinquere, & uix retinentur, & tamé postea præsentissimis animis, & magno ardore illud gerunt. Atq; has imperatorias artes, ut nobis poeta utiliter proponit, ita hoc quoq; discendum, interdum incidere atq; obijci principibus tantas difficultates, ut nisi diuinitus sustentarentur, & ipsi ruerent, & omnia subuerterentur. Itaq; accersitur & hoc loco Mineruę numé, quod fulciat autoritate & eloquentia sapientissimi uiri Vlyssis labo

fis laborantes res, & reuocet ab errore multitudinem, & animos illorum cõuertat ad respectum laudis, & decoris. Quo loco ægregie docet Homerus, illos motus heroicos & eximios, quibus animi impelluntur ad aggressiones rerum grauium & arduarum esse diuinos, ideoq; successus nunquàm absunt, sed præter omnium opinionem, & spem cum admiratiõe maxima incepta hęc fœliciter abeunt, & præclara κατορθώματα existunt, quod in audacia & temeritate humana fieri non solet. Nam celeriter tales conatus debilitantur, & res euertuntur, ac exitus infelices, sæpe etiam numero miserabiles, incepta stultæ audaciæ excipiunt atq; concludunt.

σχέτλιος.

Indignantis uox, & ipsum etiam Iouẽ accusantis. Significat enim certe σχέτλιος, sceleratum, quo Agamemno, quasi in uero dolore, uerbo nunc utitur, ut existimetur mirifice esse commotus, qui etiam Deo ipsi propemodum maledicat. In teutonica lingua uox pene eadẽ simili in significatione usurpatur, schentlich.

δυσκλέα.

Inglorium uel post uel ob amissam magnam partem copiarum. Et mox: κάρηνα πόλεων arces & mœnia & turres, quæ omnia sunt ardua & conspicua, ut est in corpore uertex.

αἰσχρὸν γάρ.

Ratio ignominiosi reditus. Siquidem tanto exercitu & tam instructo ita longo tempore bellum non potuerit conficere.

ὅρκια πιστὰ ταμόντες.

Vt latini fœdus icere & ferire & percutere dixere, propter cœdi tum solitas pecudes, ut apparebit & in ιλ. γ'.

uel quod porcus solenni cum precatiõe silice feriret, Romano quidem ritu, ut exposuit Liuius lib. 10. Notatur autem uersus Maronis in octauo.

Et cæsa iungebant fœdera porca.

Propter porcæ mentionem, cum porcus mactari consueuerit.

ἐφέστιοι ὅσσοι.

Troianos, ait, singulos, si denis Achiuis opponi debeant, non exæquaturos decuriarum numerum. Eos autem uult intelligi & assumi, quorum patria Troia sit, id est qui focum & larem in urbe Troia habeant, non externos, quos mox plurimos esse confitetur. Hæc autem accipiemus ὑπερβολικῶς ab Agamemnone dici, de ingenti copia Græcorum, si cum paucitate Troianorum illa conferatur. Nam si de Troianis tantum, ut aliqui tradidere, intelligendum sit, quod ponitur ιλ. θ'.

χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ δὲ ἑκάστῳ
εἵατο πεντήκοντα σέλα πυρὸς αἰθομένοιο,

Definitus scilicet numerus Troianorum fuerit, qui cõpleretur milibus quinquaginta. Græcorum uero omnium, qui uenerint ad Troiæ oppugnationem, alij fuisse plus minus centum uiginti, alij centum quadraginta milia, uoluere. Si enim ponatur nauium numerus is, qui expressus est in catalogo, mille centum octoginta sex (tot enim de scriptis Homericis, quæ ad nos peruenere colliguntur) cum alij fecerint numerum hunc. M. C. lxvi. alij M. C. lv. nisi forte scriptura mendosa extat, Thucydides uero scripserit: *πεποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν τὰς μὲν Βοιωτῶν, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἀνδρῶν, τὰς δὲ Φιλοκτήτου πεντήκοντα, δηλῶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας*

μεγίστας καὶ ἐλαχίστας, quamuis hic, ut fieri solet, numerum propinquum ducentarũ nauium, de illis.c.lxxxvi. compleuiſſe uideatur. At Euripides χιλιόναυν στόλον maiore incertoq; eo numero dixit in Oreſte. Si igit̃ uſq; ad philoctetem ſingulis ducibus attribuantur centeni uiceni pro numero nauium, quæ unumquenq; illorum ſequuntur, poſtea uero quinquageni tantum, exibit numerus, centenum uiginti nouem. M. ſeptingentorum & nonaginta de nauibus ſcilicet primum M. & vij. in quibus centeni uigeni uehantur, deinde de nauibus c. lxxix. in quas conſcenderint quinquageni tantum. Id autem ideo faciendũ, quod Homerus in mentione philoctetis numerauerit ſocios quinquaginta, cum ante de Bœotijs incipiens, numerum poſuiſſet centum & uiginti. Atq; hæc computatio uidetur eſſe uera, collegit enim λογιστικῶς poeta eas naues, in quibus ueherentur centeni uiceni & hunc illis numerum præſcripſit. Item eas in quibus ueherentur quinquageni, præſcripto & his numero, utq; idem Thucydides quoq; uidetur ſenſiſſe. Verum ſi tantummodo excipienda ſint ſeptẽ Philocteteæ naues, in quibus l. ueherentur, reliquus iam nauiũ numerus ductus in centum uiginti, efficiet hominum numerum, centenũ quadraginta milium, mille quadringentorum octoginta. Quibus addantur ſocij Philoctetis trecenti quinquaginta, eritq; omnium ſumma c.xl. M. Mille octingẽti xx. Qui numerus ſi maxime ad quindecim Myriades expleretur, unde quidẽ adhuc abſunt octo. M. cc. & lxxx. tamẽ ad quinquaginta milia, id eſt Myriades quinq;, primum iam triplex eſſet, & longe à decuplice, qui hoc loco proponitur, abeſſet. Reſtat igitur hoc, ut ea figura rem explicemus, quam ſupra retuli

mus, aut illa quinquaginta M. ιλ.β'. non de Troianis tantum accipiemus. Sed hæc fortasse prolixius quàm oportuit differuimus, quare ab illis ad ea, quæ supersunt, explicanda pergamus.

ἐφέστιοι.

ἀπὸ τῆς ἑστίας, quę & ἱστία Dorica dialecto Corinthiorum & Siculorum. Quæ latinis uesta, cui cum publicorum tum priuatorum ædificiorum sedes & fundamenta consecrabantur. Huius igitur erat ignis sacer, qui fouebatur publice, hoc est in templis Deorum, certa etiam religione, Romanorum quidem ritu, quem ex Asia allatum perhibent, & Maro significat,

Sic ait, & manibus uittas uestamq; potentem
Aeternumq; adytis effert penetralibus ignem.

Hic in domibus erat focus, et ijdem penates, id quod luculento in Homerico hymno canitur,

ἑστίη ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων,
ἕδρην ἀΐδιον ἔλαχεν, πρεσβηΐδα τιμήν.

Et in hymno in Venerem, dicitur uestã per Iouis patris caput iurasse, uirginem se permansuram, ideoq; Iouem illi hunc honorem habuisse, ut æde media collocatam, tam apud deos quàm homines, uenerabilem & sanctam esse ueller.

διακοσμηθῆμεν.

Ordinaremur. Sic inquit distributis nobis in decurias, singuli Troiani, qui ministrarēt nobis potantibus, cuiq;

cuiq; decuriæ attribuerentur. κοσμεῖν enim & disponere, ac instruere & ordinare significat, sine ordine enim & in confusione ornatum nihil esse potest.

ἐγχέσπαλοι.

Bellatores esse dicit, qui hastas uibrarēt, quod fiebat priusquam illa conijceretur in hostem, nam ictus impetu adiuuabatur, & reddebatur uehementior. Ita & aliquis apud Maronem rotat ensem, & telum Aeneas fatale coruscat.

Διὸς μεγάλου.

Emenso enim cœlo siue æthere, Sol, hoc est percurso orbe signifero, qui per medium cœlum transit, annuum spaciū temporis designare solet. Nunc annis igitur nouem oppugnatam Troiam dicit, & interea tam naues ipsas, quàm instrumenta harum corrupta esse.

σπάρτα λέλυνται.

De Sparto extat disputatiuncula apud Gellium lib. xvij. cap. iij. placuit fere eruditioribus funes significari lineos & cannabinos, quarum soleat seri materia. Plinius lib. xix. cap. i. Hinc fuisse nauiū armamenta apud eundem interpretati sunt, quoniam, cum sparta dixit, significauerit sata. Libro uero xiiij. cap. ix. dubitare se scribit idem autor, num sparta genista sit, & nunquid hanc designauerit Homerus, cum dixit: Nauium sparta dissoluta. Nondum enim, inquit, fuisse Africanum uel Hispanum spartum in usu, certum est. Et cum sutiles fierent naues, lino tamen, nō sparto unquàm sutas. De quibus uidemur recte posse hoc loco interpretari σπάρτα, non modo funes, sed etiam uela nauium, nam δοῦρα trabes si

πᾶσι μετά.

Totius multitudinis animi commouentur, περιφραστικῶς, omnibus qui in multitudine erant, hoc enim significat nunc μετὰ.

πόντου ἰκαρ.

Geminata similitudo uentorum & mare perturbantium, & segetes concutientium, κύματα μακρὰ profundos fluctus dixit. Significat autem uerbum omne spacium longitudinis ut μακρὰ γραμμὴ ἢ ὁδὸς, altitudinis ut δένδρεα μακρὰ· Etsi philostratus, ut opinor, argutatur μακρὰ δένδρεα accipienda, quarum altius defixæ sint radices, ut non simpliciter proceræ significentur, iuxta hoc,

Quantum uertice ad auras
Aethereas tantum radice in tartara tendit

Mare Icarium à filio Dædali præcipitato in illos fluctus cum incautius subuolaret, iuxta hoc

Icarus Icarijs nomina fecit aquis.

Inter cycladas hoc pelagus fuit, ut Ouidius quoque indicat lib. viij.

Parte Samos fuerat Delosque Parosque relictæ
Dextra Lebynthos erat fœcundaque melle calymna
Cum puer audaci cœpit gaudere uolatu.

Plinius ab Insula Icaro una de Cycladibus uicinũ mare appellatum scripsit. In hanc autem eiectum cadauer Icari ab Hercule tumulatum fuisse, & ex eo nomen Insulæ factum, cui ante pergamo nomen esset.

λαβρός.

Sunt enim Zephyri interdum flatus, cum uehementes, tum pluuij quoque, ut οδ. ξ΄. νὺξ δ᾽ ἄρ᾽ ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος· ὗε δ᾽ ἄρα ζεὺς πάννυχος· αὐτὰρ ἄη ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος.

ἐπί τ᾽ ἠμύει.

Concutit uentus spicas, qui sunt στάχυον & ἀστάχυον, siue spicis imminet atque intorquet sese, ut ιλ. τ΄.

ξανθὸς ἄφαρ δὲ ἤμυσε καρήατι.

ἵστατ᾽ ἀειρομένη.

Hoc est puluis sublatus concursu Græcorum conglomerabatur supra illos. Sed paulo ante λαβρὸς ἐπαιγίζων, notat largis imbribus uehementem, & tempestuosum uentum, & ἀνέμοιο καταιγὶς, uenti impetus grandinosus. ιλ. π΄.

ἤματ᾽ ὀπωρινῷ ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ ζεύς.

καταιγὶς uero & καταιγίζειν atque ἐπαιγίζειν, uel est factũ de hoc, quod Oriente capella, quæ Olenia dicitur, sidere hiemali, imbres & grandines, atque turbines concitari solent. Vel ductum est uerbum ἀπὸ τοῦ ἀΐσσειν, hoc est ab impetu & concitatione, unde & αἶγες dictæ uidentur, quia saltu, concitatiore per rupes ferantur.

ὀχὸς τ᾽ ἐξεκάθαιρον.

Vel ἐξεκάθαιρον, uel dicit sentinas repurgasse Græcos, uel detersisse fossas, quibus admitterẽtur undæ de mari ad naualia, per quas facile in illud deduci naues possẽt.

αὐτὴ δ᾽ ὀχ.

ὑπερβασ

ὑπερβολικῶς· ferit aurea sidera clamor, & mox ὑπὸ δ' ἄρτον, κατὰ τμῆσιν pro ὑφῆρον, ὑπέρμορα aduerbialiter. Fata enim cōcedebant Græcis Ilij expugnationem. Sic & οδ.α. ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσι, ultra fatales miserias, uecordia sua homines mala sibi accersunt.

ἀτρυτώνη.

Indefessa. Τρύω enim affligo & conficio significat. Habet oratio Iunonis indignationis affectum. εὐρέα νῶτα θαλάσσης, ingentia & patentia maris spacia dicit, μεταφορικῶς. Nam hæc pars in corporibus animantum latissime aperitur. Sed Virgilius dixit alio intellectu, dorsum immane mari summo, scopulorum & latentium saxorum in mari uastitatem.

κὰδ δέ κεν εὐχωλ.

Dupliciter possumus interpretari hos uersus, uel sic. Atq; hanc gloriam relinquent Troianis captæ Helenæ: uel hoc modo, κατ' εὐχωλὴν δὲ λίποιεν, id est κατ' εὐχὰς. ιλ. δ'. ἔνθα δ' ἄρ οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν. ut sensus sit. Atq; Helenam relinquent Troianis, secundum uota illorum: Helenam autem Argiuam dixit, uel communi quadam appellatione, uel etiam propria. Fuit enim proneptis Persei. Nam facio patrem huius Tyndareum, (cum fabulæ Iouem ferant) filium Oebali, nepotem Persei ex filia Gorgophone, cuius auus Acrisius tenuit Argos, uel Spartanam dicit, id est Peloponesiacam, ut supra: ὃ ἄργεϊ πάντι ἀνάσσειν. Nam Peloponesi regnum fuit relictum Agamemnoni, quæ appellaretur ἄργος ab Argo nepote Phoronei. Vrbem autē Argos Orestes primum occupasse perhibetur. Virgilius

e 3 hanc

hanc appellationem assumsit, libro primo cum ait, or natus Argiuæ Helenæ. ἀγανοῖς ἐπέεσιν, bonis & clementibus uel etiam suauibus uerbis, ἀμφιελίσσας νῆας dicit agiles naues. γλαυκῶπις autem epitheton est Mineruæ, qua uoce significantur oculi glauci siue cœsij, siue noctuini, ut Plautus dixit: Iunonis epitheton βοῶπις quo significantur bouis oculi, quæ cur ita fecerit, mihi quidem parum liquet. Sed uenit in mentem cogitanti, & liquiditatem quandam illam coloris æthereã uim, quæ est Mineruæ, & hanc turbulentiorem aeris spissitudinem notare, attributam Iunoni. Verum de hoc & similibus quæramus amplius.

Διὶ μῆτιν.

ἀτάλαντον, quasi ἰσοτάλαντον æqualem, à ponderatione facta uox. Nam τάλαντα sunt libræ iuga Homero. Iouem autem μητιέτην etiam alibi poeta, & Vlyssem πολύμητιν uocat. Nam hunc ubiq; exquisitis laudibus intelligentiæ atq; sapientiæ ornat. Iouem uero scripsit Hesiodus, uel quisquis autor fuit illius Theogoniæ, grauidam Mineruam ex se deuorasse μῆτιν, atq; ita ipsum partu illam edidisse. Vim enim mentis & consiliorum atq; rationis, non solum diuinam, sed summi Dei opus esse, ueteres senserunt.

ἐϋσσέλμοιο.

Nauem suam transtris & remis optime instructam, siue etiam firmam & ualidis tabulatis compactam, non attigisse Vlyssem ait, quippe cui nō esset fuga cordi, sed stetisse ibidem dolore animi afflictum, cum non inueniret quid in tanto discrimine rerum facere posset. Atq; est hoc pulcherrimum exemplum facinorum eorũ, quę

heroica

heroica uocamus, qua non uidentur esse humani cuiusdam & communis modi. Hæc ergo tum demũ existunt cum alia nulla prodessent, neq; priusquàm diuinitus excitentur ad conandum & agendum animi.

φεύξεσθ' ἐν

Quanta probra hæc sunt, fugere illos abiectos in nauibus? Nam ignauia et formido maxima his uerbis obijcitur Græcis. Et ostendit Dea, ignominiam hanc sustinendam uniuersis, etiam ijs qui à consilio & uoluntate fugæ longissime abfuerint, atq; hoc pacto ad omnia ex periunda fortem uirum Vlyssem & sapientem quasi calcaribus quibusdam subditis extimulat. πολυκλήϊδας νῆας uocat firmas & compactas, ut supra δυσέλμους. Nam σέλματα certe tabulæ sunt, ut de fracta naui Sophocles Antigona, ὑπτίοις κάτω στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται. Volunt tamen & σέλματα, & κλεῖδας esse sedilia remigum. Ita utrumq; uocabulum significarit instructionem & copiam remigij.

χλαῖναν:

Clamydem abiecit ut esset cursus expeditior, nã res in eo uertebatur, ut neq; lente neq; placide geri posset.

εὐρυβάτης.

Monent hunc Ithacensem Eurybaten aliũ fuisse atq; illum Agamemnonis Eurybaten ιλ. α. Sane suos quiq; præcones habuere principes & duces. Ipse uero nunc Agamemnoni sceptrum eripit, nam autoritate summa opus erat, qua Imperator iam destituebatur. Hæc autẽ nisi singulari quodam impetu diuinitatis fierent, sediciose fierent. δαιμόνιε.

Habet hæc uox apud Homerum semper aliquam in crepationis significationem, sed non semper acerbam & quasi infestam, ut cum alicuius nimiam promtitudinem etiam in uirtute cohercentes, illum improbum aut insanum uocamus. Ita posuit ιλ. ζ.

δαιμόνιε φθίσεισε τὸ σὸν μένος.

Aliter autem ιλ. ά.

δαιμονίη αἰεὶ μὲν ὀΐεαι οὐδέ σε λήθω.

Iratus eñ ita loquitur Iupiter. Et hoc loco quamuis non faciat côuitia principibus Vlysses, tamen uehementius increpat, quo magis ad laudem & uirtutem conuertantur. Atq; hoc eloquitur mollius. ἐν βουλῆ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν, ipse enim certe consilio interfuerat. Sed placare uult principes uerbis, non lædere.

μή τι χολ.

Præruptius paulo hoc inferri uidetur. Referemus autem uel ad superiora, ut fiat: cum ipse quiesce, tum alios reprime, ne seditionem rex ulciscatur, uel ad sententiã conuenientem, quam intelligamus animo nostro, ut sit tale: prouidendum nobis, aut cauendum, ne iratus rex in turbulentos grauius postea animaduettat.

θυμὸς δέ.

Non est leuis neq; euanida regis ira. reperitur & pluraliter. διοτρεφέων βασιλήων, non discrepante sensu.

δαιμόνι' ἀτρ.

Vulgus conuicijs etiam reprimit, atq; non uerbis solum inclementibus, sed uerberibus etiam afficit.

ἀνάλκιμος.

Cuius neq; in bello, neq; in pace respectus sit, uel cuius ratio nulla habeatur, aut qui locum ipse non habeat neq; inter consultantes, neq; inter pugnantes.

ἀγκυ

ἀγκυλομήτεω

Significat uerbum cōsilij calliditatem. ἄγκυλον enim incuruum & hamatum significat, ut ἄγκυλα τόξα, & ἄγκιστρον hamus. Quanta enim est temporis, cuius Deum Saturnum esse uolunt, prudentia, aut quid non longa dies homines docet? Sed de causa epitheti etsi in mentem nobis alia quoq; ueniebant, tamen nondum scilicet satis exculta, & nouitate adhuc horridiuscula cogitatione diutius uersare atq; fingere placuit. Sequentem autem uersum.

σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας ἵνα σφισὶν βασιλεύῃ,

Aristarchei cōfixerunt, ut suppositítiū. Et maluerūt sic legere, unū esse regē oportere, cui hoc, id est ut rex sit, diuinitus fuerit collatum. θέμιστες autem sunt iura ut ιλ. π'.

οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας.

Et θεμιστεύειν ius dicere οδ.

θεμιστεύει δὲ ἕκαστος.

παίδων ἠδ' ἀλόχων.

δίιπτερ.

Obibat excercitum reprimens tumultum, & sedans commotam turbam, autoritate quadam regia. βρέμεται & σμαραγεῖ, πεποιημένα sicut & πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, à sonitu, strepitu, fremitu, murmureq; undarum & fluctuum.

θερσίτης δ' ἔτι.

Ea quæ ad argumentum, hoc est propositam narrationem ueluti extrinsecus assumuntur, ac quasi obiter, ut ita dicam, accersuntur, à Græcis ἐπεισόδια uocari solent. In his aut probabilitas quæritur, ut Idotheę uelum οδ. ε. contra omnem humanam fidem Vlysßi salutare à poeta introducitur. Aut est affectus aliquis tristior uel hi

f larior,

larior, ut canis Vlyssis senio confectus, illachrimans & mox moriens ὀδ. ρ'. Et Vulcanus ridiculi gratia ιλ. ά. & Irus colluctans cum Vlysse ὀδ. σ'. aut utilis doctrinæ & exempli gratia, ut hoc loco Thersites. Aut ad commoditatem & cõsensionem expositionis, ut somnus ιλ. ξ'. opprimens Iouem interea, ut libere confirmare Grecos Neptunus possit. Aut in his est ornatus et elegantia atque copia expositiõis, ut colloquiũ Diomedis & Glauci, ιλ. ζ'. Aenee & Achillis ιλ. ύ. Denique etiã maiestas & granditas, ut pugna Deorum ιλ. φ'. Itaque & hoc legitur in eo libro, qui extat Aristotelis nomine de poetica, qui ut nobis ab illo autore editus non uidetur, ita nequaquam negauerim hanc esse ab aliquo ἐπιτομὴν confectam scriptorum pluribus libris de poetica Aristotelis, quamuis alterius etiam Aristotelis non Stagiritę de poetica liber editus à Diogene memoretur. Sed in hoc quem nos habemus, hæc ferme reperiuntur. Totã Odysseam esse narrationem quandam prolixam de quodam, qui multis annis à patria abfuerit, errabundus solus, inter Neptuni insidias. Illiusque rem domesticam interea fuisse dissipatam à iuuenibus petulantibus, qui ambirent nuptias relictæ uxoris, & filio necem struerent. Tandem illum diuexatum tempestatibus reuersum ad suos, ignotũ omnibus, cumque paucis aggressum aduersarios, se & suis incolumibus, uicisse. Hæc argumenti igitur summa, reliqua uero ἐπεισόδια esse, eo in libro quem diximus, scribitur. Hoc autem Thersitæ ἐπεισόδιον etiam ad laudem ampliorem Vlyssis à poeta introductum fuit, ut ipse indicat, cum mox hoc facinus Græcos præ reliquis preclaris Vlyssis actionibus facit celebrare. Sed habet optimã & salubertimam contra seditiones subiectionem, & exemplum.

emplum nō solum improbitatis, cuius insigne odium proponitur, uerum etiam uirtutis, cuius laudem magnificentissime celebrari uidemus. Fuisse autem Thersites traditur filius Agrij, qui frater fuerit Oeneij, cuius pater fuisset Portheus, ut dicit poeta ιλ. ξ΄.

πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο
ἄγριος ἠδὲ μέλας τρίτατος δ᾽ ἦν ἱππότα οἰνεύς.

Porthea autem & porthaona dixere. Ita reperitur fuisse frater patruelis Diomedis Thersites, uno gradu inferior, ita ut subnotauimus.

	πορθεύς.	
ἄγριος	μέλας	οἰνεύς
θερσίτης		τυδεύς
		διομήδης

Quare tradunt, quod & Calaber exposuit, huius pugni ictu ab Achille interfecti mortem, ex omnibus Græcis solum Diomedem grauissime tulisse: Sed tale nihil Homerus dicit, ne ullam etiam minimam labem aspergat Diomedi, quē & ipsum omnibus modis ornatum introducit. Egregie autem fecit poeta, cum stultissimo & ignauissimo animo consimile corporis quasi domicilium attribuit. Nam istæ portentosæ deformitates & turpitudines corporum uix unquam non similes animos includunt. Et quamuis reperiantur etiam aliquando non pulchris corporibus, neq; formosi, boni & sapientes, ut testatur etiam noster poeta οδ. θ΄.

ἄλλος μὲν γάρ τ᾽ εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει.

Tamen naturæ cuidam ipsius sensui semper,
Gratior est pulchro ueniens è corpore uirtus.

ἐκολῴα.

Obstrepebat, tumultuabatur, ἰλ. α. γῶ δ' ἐ θεοῖσι κολῳὸν ἐλαύνετον. & κολοιὸς gracculus à strepitu & garruli tate appellatus putatur.

μὰψ ἀτὰρ.

Loquacem & celeri lingua fuisse Thersiten dicit, sed oratione composita ad uanitatem & captationem auræ atq; risus popularis. Interpres autem ita fuisse ridiculum Græcis id, quod Thersitæ placuisset, & egregium esset uisum, ut sic fiat, εἶναι δ' ἐ γελοῖον τοῖς ἀργείοις, ὅτι ἂν εἴσαιτο, ἤγουν δόξειεν αὐτῷ τῷ θερσίτῃ. Esse Græcis ridiculum solebat, quicquid Thersitæ probaretur.

αἴσχιστ@.

Sed talis, atq; etiam imbellis, cur non relictus in Græcia fuit? Quia homo seditiosus non potuit domi remanere in ocio, & hoc genere natus repudiari non debuit, Est autem ἔκφρασις seu διατύπωσις insignis deformitatis & turpitudinis. φολκὸν strabum interpretati sunt, id est oculis distortis, κυρτὼ ὤμω, humeri extãtes obliquo gibbo, ut κυρτωθὲν κῦμα οδ. λ'. quasi rotundatum tumulo quodam. φοξὸν uolunt esse capite acuto.

ἐπενήνοθε λάχνη.

Tenuem capillum quasi flosculi comam, obduxisse caluam dicit. Faciamus igitur uerbum ita, ἀνθέω & κατὰ μετάθεσιν, ἀνέθω, & ἤνοθα, πρακτικὸν μέσω, & cum duabus præpositionibus ἐπενήνοθα, uel ἔθω, ἐνέθω ut ἐνέπω ἤνοθα μέσω, & ἐνήνοθα ἀττικῶς. οδ. θ'. οἷα θεοὺς ἐπενήνοθε αἰὲν ἐόντας. Hoc autem ἔθω uolunt esse per μετάθεσιν factum ἀπὸ τοῦ θέω, ut sit ἐπενήνοθε, ἐπέρρεχε, uel quæramus aliquid melius.

ἔλθισ@.

ἔχθιστ@.

Infensissimus erat præstãtissimis. νεικείεσκεθ᾽ν, γ᾽ἐκμειοστὴ θησαν, succensuerunt. μακρὰ βοῶν, ut paulo ante quoq; ὀξέα κεκληγὼς. Hoc enim unum norunt seditiosi, uoci ferari, unde & clamatores uulgo dicuntur.

τέο δ᾽ αὖ

Id est τοῦ quod ualet τίνος. Quid te sollicitat, aut quid est de quo quæraris, & quod nunc etiam requiras? Est autem oratio omnibus sensibus turbulentiæ instructa, ut nihil seditiosius fieri potuerit, neq; odiosius ad uulgarem audientiã. Primum enim obijcit ei copiã & splendorem uitæ, quæ sunt inuidiosa maxime. Deinde uoluptates exprobrat, rem indignissimam & imperatori & in bello. Postremo, quod est inuidiæ caput, suorum uirtute abuti Agamemnonem dicit, & illorum labore atq; sanguine parta occupare. Atq; ita refricat & uulnus uetus iniuriæ allatæ Achilli, non huius quidem honoris gratia, sed quia facti inuidia erat recens, & exemplum hoc singulare superbiæ & cupiditatis regiæ. Hæc capita orationis uerbis & sententijs aptis ad perturbãdos multitudinis animos, & eleuandam imperij autoritatem elaborata sunt.

πλεῖαι τοι

Refertum dicit esse tabernaculũ Agamemnonis ęre: Nos addidimus excuso ære. Nam significat uasa potissimũ ærea, id est τρίποδας & λέβητας, sed & arma, ut opinor, quibus omnibus regium tentoriũ resplenderet, ad quandam magnificentiam exornatum. Mulieres autem dicit plurimas, quæ extra sortem datæ essent Aga-

f 3 memno-

memnoni, id est exemtæ de præda priusquàm illa distribueretur, quæ γέρα decebantur, nam erant præmia hæc uirtutis & principatus.

υἱὸς ἄποινα.

Mercedem filij qua ille redimatur, uel ἐλλειπτικῶς ὑπὲρ υἱοῦ. Et ignauissimus iste clamator nunc se fortem facit, & sic argumentatur seditioso enthymemate: Si militum sit opera & periculum, pręmia quoq; & commoditates illis eripi non oportere. Nos inquit defatigamur, tu fruere quæsitis à nobis. Atq; ita accusat grauissimum imperatorem non solum auariciæ, sed plane neglectionis suorum, quibus ueluti iumentis sine omni humanitate ad suam utilitatem & bonum abuteretur.

ἀπονόσφι.

Id est ἥντινα κατέχης ἀπονοσφίσας τοῦ κοινοῦ δηλονότι. Quam tu de communi præda subtraxeris. Ita iam cupiditatibus obsequentem suis Agamemnona aliena etiā inuadere, & peculatus insimulat.

οὐ μὲν ἔοικ.

Iam etiam philosophatur nugator iste. Et composita oratione ad grauitatem cōmonefacit imperatorem officij, & autorem eum esse mali, suis oportere negat, omnia sediciosissime.

Ἀχαιίδας.

Increpatio est militum patiétiæ. Hoc enim agit, multitudinem ut concitet aduersus principes, ad imperiū detrectandum.

Quete

O uere phrygiæ neq; enim phryges.

πέπονες molles et faciles dicit à maturis fructibus metaphora ducta, uel etiam à cucumeribus, quæ πέπονες, quia mollescant, appellantur. κακὰ ἐλέγχεα, appositi-tia quadam forma oratiõis dixit, ut Iuuenes fortissima frustra pectora, uel potius ut hæc, scelus, labes, sterquilinium.

γέρα πεσσέμεν.

Concoquere ea quæ deuorauit. Quo uerbo notat auariciam Agamemnonis, & est translatio ducta à gulosis, qui difficulter cibos, quibus sese ingurgitarunt, possunt concoquere. Vsus est uerbo & Apollonius in primo, ἀλλὰ δὲ πάντα πάλαι θρεπτήρια πέσσω. Id est, reliqua omnia quæ debebantur educationi meæ, ea abs te habeo atq; illis plena sum, uel consumsi, ut ιλ. δ'. χόλον θυμαλγέα πέσσει, concoquit aut digerit, μεταφορικῶς, ut diximus. Fecit autẽ γέρα per apocopen ἀπὸ τῶ γέρατα.

ἢ γάρ ἂν.

Acerbe intorsit orationẽ κατ' ἀποστροφὴν in Agamemnonem. Aliter enim profecto, hæc esset ultima tua petulantia, id est faceret ille ne posthac insultare, & uim atq; iniuriam afferre alteri posses.

ἠνίπαπε.

ἐνιπὴν increpationem uel obiurgationẽ dixere, uerbum ἐνίπτω, μέσως, ἤνιπα. In tertia persona ἤνιπε & geminatione, ἠνίπαπε, ut Attica ἀναδιπλώσει, οδ'. σ'. αὐτίνοος δ' ἐνένιπεν.

ἀνὰ στόμ' ἔχων.

Nomina regum non te decet uersare & uoluntare in

ore tuo, ignauo scilicet & improbo, nō oportet te mentionem regum facere, neq; de illorum factis loqui, ut, in ore est omni populo.

νόστον τε φυλ.

Negat ad eum pertinere curam reditus, neq; ab illo huius tempora atq; occasiones obseruari oportere.

τῷ νῦν.

Coniunctionis significationem habet τῷ sed ἐλλειπτικῶς ut uidetur, ut integrum sit, ὧν τῷ ἤγουν τούτῳ. Proinde ὀδ. ν'. τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν & ὀδ. τ'. τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γύναι ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς ἀγλαΐην.

Proinde uide ne forte & tibi mulier delitiæ eripiantur uitæ tuæ, & hoc loco, proinde tu hic nunc resides & maledicis Imperatori. Sed in lingua latina, imperandi uocabulum addere usitatum, ut

proinde tona eloquio.

μηκέτ' ἔπ.

Execrationibus solemus obstringere fidem nostram, ut illa uulgaria: Dispeream: Ne uiuam: Emoriar si non hanc uxorē duxero. Plaut. Di me perdant, si illam uxorem duxero. Sed hanc disertam fecit hoc loco poeta, nā et suum et filij unici caput deuouet Vlysses, nisi ultus fuerit illam Thersitæ petulantiam. Hoc enim est, non dicat Telemachi pater, illo scilicet extincto, uel est idiotismus, qualis & in teutonico sermone frequētatur. Non uocer magis pater Telemachi, ut cum aiunt, nolle se suis nominibus appellari, nisi hoc aut illud perfecerint.

τάτ' αἰδῶ.

αἰδὼς pudor, uerendam partem uocat, & dicit renonem, uel capistrum lumborum, uel tale aliquid.

ὥς ἄρ'

ὥς ἄρ' ἔφη.

Sequitur tonitrua fulmen, ut debuit. ἰδνώθη uero curuatum illum fuisse ad ictum significat, uel se contorsisse ad ictum. Curuationem significat & ιλ. μ'. ἰδνωθεὶς ὀπίσω, sed additum aduerbium reflexionem & retorsionē notat. μετάφρενον dorsum, quia in auersa corporis parte hic situs est τῶν φρενῶν, quæ adhærent iuxta Homerū hepati, ἀχρεῖον ἰδὼν deforme tuens, ut toruum tueri dicimus. Significatur autē in dolore animi contractio & distorsio uultus, repræsentans illius labores, ut in Eunucho, os distorsit sibi carnifex.

οἱ δὲ καὶ ἀχνύ.

Ambiguitas tollitur distinctiōis nota. Non enim ob ipsum indoluisse Græcos dicit, sed quamuis essent animis afflictis, cadente scilicet spe reditus, tamen non potuisse cōtinere risum ad conspectū uapulantis Thersitæ.

ὧδε δέ τις.

Prosopopæia uulgaris, qua laudes Vlysſis de sermonibus multitudinis amplificātur. λωβητῆρα ἐπεσβόλον, procacem seu petulantem maledicum.

θυμὸς ἀγήνωρ.

Vt superbi in lingua latina dicuntur præstantes & excellentes, atq; etiā elati uanitate, itidemq; in teutonica.

ὣς φάσαν.

Mutatio numeri, habita intellectus non uerbi significatione, ut pars in frusta secant, & alibi ἡ πληθὺς τῶν νηας ἀχαιῶν ἀπονέοντο.

πτολίπορθος.

Cicero Planco ita. Itaq; Homerus non Aiacem nec Achillem, sed Vlyſſem appellauit πτολίπορθον. Signifi

cat eorum esse gloriam rerum gestarũ, qui peregerint, quamuis ad perficiendum aliorum operæ multo plus contulisse uideantur. Sed quæsitum de loco Ciceroniano, cum certe etiam Achilles πτολίπορθος appelletur ab Homero λ. ω. atque etiam Oileus · λ · β. Sed ut memoria labi potuit Cicero, non enim hoc per omnia defendere licet, ita fortasse significare uoluit frequenti epitheto hoc ornari ab Homero Vlyssem, sed Achillem atque Aiacem non item. Constat autem consilijs Vlysis captam Troiam, de cuius subiectione, & omnia fatalia impedimenta remota, & auxilia adiuncta, deniq; etiam equus ligneus extructus fuerit.

μῦθον ἔπαι.

Simul ut exaudire uerba uniuersi, simul ut consilium & sententiam dicentis perspicere possent. ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν. Non quasi balbutiens idem dicit, sed hoc concionantem ita locutum esse.

ἀτρείδη νῦν δὴ

Admirabilis oratio Vlysis, & omni uirtute eloquentiæ perfecta hoc loco exponitur. Exordio utitur cõmotiore cum iam turba esset aliquantulum sedata, nam apud insanientes adhuc & tumultuantes contrarium esset. Mox ut præditus autoritate grauissime illos accusat, & exprobrat perfidiam maximum in tota quidem uita scelus, sed in militia eximium, & obijcit ignauiam. Sed hoc loco reuocat ipse sese, & obiurgationẽ efferuescentem reprehendit, ne nimis increpando de integro animos multitudinis perturbet, atq; indulget sensui illorũ aliquid laxans, tanquam contumacibus equis frenos, ut cõuertere ad arbitrium & regere illam posit. Postremo quod ualet ad uulgus plurimũ, etiam religionem

copiosis-

copiosissime quidem, & spem prædictionum diuinarum inijcit. In quo etiã diutissime immoratur. Sed hæc nunc deinceps singilatim percurramus.

ἐλέγχιστοι:

Culpandum maxime hoc est apud omnes mortales infamiam summã tibi conciliare uolunt. μέροπας aiunt dictos homines, uel quod distincto sono uocis utantur quod alijs animantibus denegatum sit, uel quod διάλεκτοι diuersarum nationum atque gentium non consonent, ὄψ enim uocem significat, & flectitur ὀπός. Non desunt qui tradant à Merope terrigena, qui in Co insula regnarit, humanum genus ita appellatum.

ἄργεος ἱπποβότοιο.

Vel simpliciter campestre & pascuis abundans τὸ ἄργος dixit, uel est epitheton, ut aliqui uolunt, historiæ seu fabulæ, quod Neptuno in Argiua regione quædam prata, quæ carperent equi illius, consecrata fuerint. Neptunus autẽ, ut notum, ἵππιος est. Et hunc perhibent de Argiuæ regionis possesione cum Iunone contendisse, atque illam fuisse adiudicatam Iunoni. Vnde & Maro Argiuam Iunonem uocauit.

ἐκπέρσαντ' ὄντ.

Numerus mutatus, nam ἐκπέρσαντε positũ est pro ἐκπέρσαντας. Possumus autem hoc totum de sacramento dato Imperatori accipere, iuxta formulam quæ exponitur in oratione Lycurgi contra Leocratem: οὔτε καταλείψω τοὺς ἡγεμόνας, οὔτε ζῶντας οὔτε ἀποθανόντας, uel innuitur cõiurationis historia, de qua Pausanias in Corinthiacis ita, πέραν δὲ τοῦ πελασγοῦ τάφου χαλκιοῖόν ἐστιν οὐ μέγα, ἀνέχει δὲ αὐτὸ ἀγάλματα ἀρχαῖα ἀρτέμιδος καὶ διὸς καὶ ἀθηνᾶς· λυκέας δ' οὖν ἐποίησε μηχανέως τὸ ἄγαλμα

έως δίος, καὶ ἀργείων ἔφη τοὺς ἐπὶ ἴλιον στρατεύσαντας ἐνταῦθα ὀμόσαι παραμενεῖν πολεμοῦντας, ἔστ' ἂν ἢ τὸ ἴλιον ἕλωσιν, ἢ μαχομένους τελευτὴ σφᾶς ἐπιλάβῃ. Id est, ultra pelasgi sepulcrum, Ahenum est paruum, quod sustinet simulacra prisca Dianæ, Iouis, Mineruę. Ac Lyceas quidem fecit esse simulacrum Iouis, cognomento machinatoris. Additit& Argiuas copias proficiscentes ad bellum Troianum illo in loco coniurasse, perseueraturas sese in bello, donec uel Ilium cœpissent, uel exercitus morte deletus esset. Ideo uideri potest fecisse hoc poeta.

ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,

Iuratos esse Argiuos, tum demum reuersuros in patriam cum Ilium expugnassent. Coniuratio autem Grecorum contra Troianos apud poetas celebris est, ut Horatius cecinit.

Quam multo repetet Græcia milite
Coniurata tuas rumpere nuptias.

Et Ouidius,

Coniurataq; sequuntur
Mille rates.

ἦμιν καὶ.

Nunc indulget aliquantulum Græcis Orator, ut mulceat atq; mitiget animos illorũ, neue illi perpetua acerbitate obiurgationis quasi obrigescant, & est in hac concessione usus comparatione, ut admodum iustus dolor tam diuturnæ moræ esse uideatur. Sane, inquit, reuersio in malo & dolore laborem & molestiam habet, ita sumus interpretati & uersibus nostris, uel sic. Qui afficiuntur dolore & affligũtur malo, ijs labor est reuerti, id est

id est illi scilicet quàmprimum redire domum cupiunt ac laborant.

περιτροπέων.

Vertens annus. Sic dixere quos uulgo currentes uocant. Hoc ergo significat uerti annum iam nouum, uel abijsse annum nouum & conuersum esse. Nam fines anni temporis ad initia recurrunt.

τλῆτε φίλοι.

Cohortatio uehemens paruum adhuc tempus ut durent, qui longius & diuturnius consumserint. Hos uersus Cicero elegantissime conuertit, de quo totum locū descriptum subiecimus. Cicero de diui. lib. ij. Nam illud mirarer, si crederē quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum, de cuius coniectura sic apud Homerum, ut nos ociose conuertimus, loquitur Agamemnon.

Ferte uiri & duros animo tolerate labores
Auguris ut nostri Calchantis fata queamus
Scire ratos ne habeant an uanos pectoris orsus.
Namq; omnis memori portentum mente retentant
Qui non funestis liquerunt lumina fatis,
Argolicis primum ut uestita est classibus Aulis
Quæ Priamo cladem & Troiæ, pestemq; ferebant,
Nos circum latices gelidos fumantibus aris
Aurigeris diuum placantes numina Tauris
Sub platano umbrifera fons unde emanat aquai
Vidimus immani specie tortaq; Draconem
Terribilem Iouis ut pulsu penetrabat ab ara
Qui platani in ramo foliorum tegmine septos
Corripuit pullos, Quos cum consumeret octo

Nona super tremulo genitrix clangore uolabat
Cui ferus immani laniauit uiscera morsu.
Hic ubi tam teneros uolucres matremq; peremit
Qui luci ediderat genitor Saturnius idem
Abdidit & duro formauit tegmine saxi.
Nos autem timidi stantes mirabile monstrum
Vidimus in medijs diuum uersarier aris.
Tum Calchas hæc est fidenti uoce locutus
Quid nam torpentes subito obstupuistis Achiui?
Nobis hæc portenta Deum dedit esse creator
Tarda & sera nimis sed fama ac laude perenni.
Nam quot aues tetro mactatas dente uidetis
Tot nos ad Troiam belli exanclabimus annos
Quæ decimo cadet & pœna satiabit Achiuos.
Edidit hæc Calchas quæ iam matura uidetis.

Sed hic locus inter errata memoriæ quæ μνημονικὰ ἁμαρτήματα uocantur, iampridem ab eruditis annotatus est, non enim certe Agamemnon hæc loquitur, sed Vlysses.

ἔβαν φέρουσαι.

Id est abstulere, quadam proprietate Græcæ linguæ dixit. χθιζά τε καὶ πρώϊζα.

Id est heri & priore die, quasi nudiustertius dicas, quod dicitur χθὲς καὶ πρώην. Significat autē prouerbialis hæc quædam orationis figura, id quod simpliciter diceret, nuper, aut modo, seu pauloante. Hæc apud Græcos frequens est, Aristophanes ranis χθές τε καὶ πρώην κοπεῖσι. Vsus & Plato in Gorgia & Herodotus ἐυτέρπῃ. Item Lucianus indocto, & in hermotimo. Sophocles Electra paulo aliter extulit.

ὁ γὰρ

οὐ γάρ τι νῦν κἀχθὲς, ἀλλ' ἀείποτε
ζῇ ταῦτα.

Dicit hoc igitur Vlysses, eos qui nondũ interierint, testes se habere eorum, quæ dicturus sit. Etsi uolunt ita eum longũ tempus belli tam diuturni eleuare, ut mentione paucorum dierum & quidem proximorum longissimi temporis tœdium obscuret.

ἐν αὐλίδα.

αὐλὶς urbs & portus Bœotiæ, cuius ἔτυμον grammatici fecere ἀπὸ τοῦ ἀλισθῆναι ἐκεῖ τὴν ἕλληνας, interposita litera ύ. idq; de hoc loco Homerico, ubi dicitur illo in loco exercitum Græcorũ coactum fuisse. Sed retentam etiam classem tempestatibus tradunt fabulæ, donec placaretur Diana Imperatoris mactata filia, ut ait Lucretius

Aulide quo pacto Triuiai uirginis aram
Iphianassæo turparunt sanguine fœde
Ductores Danaum delecti.

Nam Iphigenia eadem & Iphianassa intelligitur. Ouidius libro xij. idem innuit, quem locũ, quia hunc Homericum breuiter interpretatur, adijcere placuit, sed ille pro uirgine, ut Græci quoq; tradidere, suppositam ceruam scripsit.

Nec dilata foret uindicta, nisi æquora sæui
Inuia fecissent uenti, Bœotaq; tellus
Aulide piscosa puppes tenuisset ituras.
Hic patrio de more Ioui cum sacra parassent
Vt uetus accensis incanduit ignibus ara
Serpere cæruleum Danai uidere Draconem
In platanum, cœptis quæ stabat proxima sacris.
Nidus erat uolucrum bis quattuor arbore summa.

Quas simul & matrem circum sua damna uolantem
Corripuit serpens, auidaq; recondidit aluo.
Obstupuere omnes. At ueri prouidus augur
Thestorides, uincemus ait, gaudete pelasgi
Troia cadet, sed erit uestri mora longa laboris,
Atq; nouem uolucres in belli digerit annos.
Ille ut erat uirides amplexus in arbore ramos
Fit lapis, & seruat serpentis imagine saxum.

ἀμφὶ περὶ.

ἀμφὶ circum quasi aduerbialiter, ut, stant aræ circum. & ante
Anne uides toto properari littore circum.

μέγα σῆμα.

Portentum seu monstrum, de hoc enim tempus belli prædicit Calchas, & δαφοινὸς est uarius, aut rubens, nam draconibus inesse maculas sanguineas traditur, ut δαφοινὸν accipiamus nunc, qui alibi à poeta φοινήεις dicitur, φοινὸν enim cruentum seu puniceum est, ut ιλ. π΄. πᾶσιν δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν. σμερδαλέον apud Homerum est ingens & horribile.

νήπια τέκνα.

νήπια τέκνα, de homine transtulit, proprie enim νήπιοι infantes dicuntur, id est paruuli, atq; etiam stolidi. ὑποπεπτηῶτες πετάλοις sub ramis latitantes.

κατὰ τέκν᾽ ἔφ.

κατέφαγε τέκνα, & λᾶαν dixit à recto λᾶας τοῦ λᾶος, est & λᾶς λαὸς, ut λαὸς ὑπαὶ ῥιπῆς ιλ. μ΄.

ὡς οὖν δεινὰ πελώρα.

Monstra. Significat autem uocabulū uisu quod horribile sit, ut ιλ. μ΄.

φοινήεν

φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον

Ab hoc πελώριος, terribilis. ιλ. η.

σεῦατ' ἔπειθ' οἷός τε πελώριος ἔρχεται ἄρης.

τὰ δὴ νῦν.

Tendit, inquit, ad finem uaticinium, decurso spacio annorum nouem, & decimo instante.

μῦθον ἐπαινῆς.

Ionica ἔκτασις, pro ἐπαινέσαντος, & adiungenda hęc ad rectum positum in uersu supra tertio, ἀργεῖοι.

γερήνιος ἱππότα.

ἱππότην Nestora significare uolunt exulem, cum tamen Nestorem poeta equité faciat præstantem, ut manifeste in catalogo, cum dicit neminé parem fuisse Menestheo in equis & uiris instruendis præter Nestorem. Et οδ. γ'. ἱππηλάτα νέστορ, quo certe uerbo equestris rei peritus significatur. γερήνιος etiam haud scio an non sit gentilis Nestoris appellatio, quamuis de Hesiodo uersus exponãtur in epitoma Stephani, qui Gerenis fuisse tradant Nestoré, cum Pylus ab Hercule caperetur, ita de duodecim filijs Nelei hunc unum superstitem relictum, quamuis & Strabo scribat à Gerenio Nestorem uocatum Gerenium, quo delatus fuerit de uastitate priore. Non solum enim non extat nomen τῆς γερήνου uel γερηνίας, uel γερηνίε apud Homerum, sed Pausanias etiam in Laconicis ait eam Gereniam dictam urbé, quę sit ἐνόπη apud Homerum ιλ. ι.

καρδαμύλην, ἐνόπην τε.

Exponunt etiam Græci aliqui γεράνιον ἔντιμον γέροντα, id est senecta ætate uenerabilem, uel honorabilem senem, atq; ita, si uideatur, & nos epitheton intelligamus. Philostratus scripsit in suis Heroicis, Herculé non

solum ut innocentẽ Nestorem, & qui refragatus fuisset consilijs patris & fratrum suorum, quę illi cœperant de subtrahendis Herculi Geryonæ bobus, hunc igitur non modo Herculem conseruasse, sed etiam propter insignẽ in adolescentia probitatem mirifice amasse, & restituisse in paternum regnum, fuisseq; Nestorem autorẽ Græcis, ut in iurando testem Herculem nominarent. Sed huius oratione iam confirmatus Agamemno tandem & ipse imperatore digna loquitur. Omnia autem facta & composita sunt præclaro artificio, & ratione rhetorica. Nam ut Agamemnon eam habuit orationem, qua tegeret ille quidem sententiam animi sui, neq; eam multitudini plane exponeret, facturus periculum uoluntatis ipsorum, ita Vlysses aperte & libere cum illis agit, alios uerbis placans, alios minis & uerberibus cohercens. At Nestor eodem & ipse intendit orationem suam, multoq; est iam apud non solum sedatam, sed placidam & quietam multitudinem asperior, sic tamen ut non in uniuersos seuire, sed paucos quosdam turbulentos accusare uideatur, ita & uenię spem facit mollioribus, & præfractis terrorem incutit, & grauiter interminatur ijs, qui imperium deinceps detrectassent. Atq; ita subijcit consilium salutare Agamemnoni ordinandi atq; instruendi excercitus.

συνθεσίαι.

De coniuratione Græcorũ diximus supra, συνθεσίας autem dixit quæ συνθῆκαι appellantur, pacta quædam & conuenta. Hæc autem retulere aliqui ad illam coniurationem Græcorum, de qua Isocrates in Helenes encomio, cum principes Græciæ in spe omnes nuptiarũ huius.

ius, συνελθόντων, inquit, πίστεις ἔδοσαν ἀλλήλοις ἦ μὴν βοηθήσειν, εἴτις ἀποστεροίη τὴν ἀξιωθέντα λαβεῖν αὐτήν.

ἐν πυρὶ δή.

Omnia inquit consilia & omnes rationes nostrę euanescent, aut recident ad nihilũ tanquàm igne consumptæ, uel hoc dicit, an nihil proderunt, an nulli usui erũt consilia & rationes nostrę, sed suspendentur ad ignem: Iuxta illud Hesiodi, ἔνθα καὶ πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο. Et Aristopha.

ἡ δ᾽ ἀσπὶς ἐν τῷ φεψάλῳ κρεμήσεται.

Vt contra de armis quæ curarentur ait Poeta, ἐκ καπνοῦ κατέθηκα &c. οδ. τ´. σπονδαὶ ἄκρητοι καὶ δεξιαί, testibus, etiã dĳs, ait, sancita fuisse illa fœdera, & solenni ritu religionis datam acceptamq́ fidem. In sacris autem profundi uinum solebat, ut ιλ. α´. τῷ δ᾽ αἴθοπα οἶνον λεῖβε. In precationibus quidem inuocationibusq́ deorũ hoc facere consueuerant, ut in conuiuĳs semper, & ut ιλ. π´. Achilles precaturus Iouem, Patroclum ut seruaret incolumem,

εὔχετ᾽ ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ λεῖβε δὲ οἶνον οὐρανὸν εἰσανιδών, & in fœdere ιλ. γ´.

οἶνον δ᾽ ἐκ κρητῆρος ἀφυσσόμενοι δεπάεσσιν
ἔκχεον, ἠδ᾽ εὔχοντο θεοῖς αἰειγενέτῃσι.

Sed ἀκρήτους σπονδὰς cum dicit, uidetur innuere merum dĳs profundi solitum fuisse, cum tamen legatur ιλ. γ´. κρητῆρι δὲ οἶνον μίσγον, quod sonare uidetur perinde quasi in cratere, cui à temperatura nomen, uinum miscuerint. Sed uel est ibi usus poeta communi & usitato uerbo, significans tantum hoc in cratera uinum precones infudisse, uel intelligemus Spondarũ uinum me

tacius fuiſſe. Coniunctionum autem & amicitię atq; fœderum fuiſſe σπονδὰς, etiam hæc uerba indicant, ἔκσπονδος, excluſus uel non compræhenſus fœdere, ὑπόσπονδος qui fœderis legibus tenetur, facta pace aut inducijs, παράσπονδος fœderis uiolator, & Phœniſsis, κομπὸς εἰ σπονδαῖς πεποιθὼς αὖ σε σώζουσι θανεῖν.

μῆχος.

ἀμηχανίᾳ συνεχόμεθα, hoc eſt nihil explicamus, omnia hærent, nihil procedit eorum quæ agimus inter ſimultates & cõtentiones noſtras. μῆχος autem μηχάνημα eſt, ut πάθος πάθημα. ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν firmo & deſtinato conſilio atq; propoſito.

τοὺς δὲ δ' ἔα.

Ita indefinite dixit unum aut alterum, id eſt paucos quoſdam qui clandeſtina conſilia inire, & multitudinẽ perturbare ſolẽt. ἄνυσις δ' οὐκ ἔσεται αὐτῶν, nunq; tamẽ, hoc perficiẽt hinc ut diſcedant domũ bello imperfecto.

ἤ ε καὶ οὐκί.

Dubitat igitur ſapientiſsimus ſenex, utrum ueritas ſit in promiſsione diuina. Non ille quidem de hoc dubitat, ſed εἰρωνευόμενος in eos inuehitur, qui ipſum Deum refragatione ſua arguere mendacij uiderentur.

ἀστράπτων.

Inter incongrua & incõſequentia notat & hoc, dixerat enim ὑπερμενέα κρονίωνα, & nunc infert rectum ἀστράπτων. ἑλένης ὁρμήματα.

Nos fecimus raptus Helenæ & lacrimas. Sed interpres.

pres consilia & dolores intellexit Græcorum, quos Helenæ ulciscendæ caussa pertulerint. Sed nostra tamen sententia non uidetur prorsus reijcienda.

κατὰ φῦλα κατὰ·

Interpretati sunt simpliciter, monere Nestorem ut nationes Agamemno singulas quibusdam ordinibus distinguat, atq; ita producat exercitum in expeditionem. Sed cum fecerint aliqui Homerum Atheniensem, ob id quod & per Mineruam iurantem, & usurpantem ἀθηναίης nomen, introduxerit Imperatorem, quorum alterum moris, alterum διαλέκτου esset Atticę, multo certior hæc coniectura esse potuerat, mentionis φυλῶν & φρητρῶν. Nam Atheniensium fuit ciuitas distributa in tribus quatuor, & horum quæq; rursum in φρατρίας tres, quo etiam pacto nunc censet Nestor, tributim & curiatim exercitum esse distinguendũ. Iam & φυλὴ in re militari, maxime equestri, turmę fuit appellatio, ut nihil aliud subijcere uideatur hoc loco senex, quàm facere Cyrus apud Xenophontẽ, cum ordinibus suis præficit, qui illos ducant & hoc agit, quiq; ut ijs pareant, qui ipsis essent præpositi. Neq; obstat quod φῦλα dixit, nõ φυλὰς, nam ita fuit in uersu aptum, ut neque φρατρίας, sed φρήτρας. Omnino autem senex monet distinguendum esse exercitum, & instruendam aciem certa quadam ratione, ne in confusione pugnetur, neue tanquàm in tenebris latere & ignorari possit ignauia. θεσπεσίη aduerbialiter, diuino quodam infortunio, an diuinitus fiat quominus urbs capiatur.

ἠμύσει.

Inclinaretur, hoc est procumberet atq; rueret, quo de

h 3 uerbo

uerbo & superius dictum, μετ' ἀπρήκτους εἰς ἀμηχάνους, ut μετὰ ἔθνος ἑταίρων, εἰς ἔθνος, qui me obijcit grauissimis & infinitis contentionibus. ἐσγεμίαν, deest nomen unde uerbum dictum est βουλή.

ἀμφὶς ἰδὼν.

Iubet parari ad bellum, hoc est animo agitare pugnæ & præliorum discrimina, & cuctus undiq; perspicere, ut sit ἀμφὶς ἰδὼν dispiciens.

συνεγεῖρειν.

Vt decernamus Marte, id est conferamus prœlium, ut & Maro.

Inter se coijsse uiros & cernere ferro.

Hæc enim uera lectio, ut Seneca docuit.

οὐ γὰρ παυσωλή.

Cur terret insuper Græcos magnitudinem laborum commemorando? Non ille quidem terret, sed mauult confirmatis iam animis suorum, maiora potius belli incommoda uideri militibus, quàm falso minora sperari, iuxta hoc Cyri dictũ apud Xenophontẽ παιδείας. ς´.

κρεῖττον μείζονα οἰηθέντας μείονα ἰδεῖν, ἢ μείω ἀκούσαντας μείζονα εὑρίσκειν.

ἀμφιβρότης.

Interpretantur latum clypeum, qui tegeret totum uiri seu hominis corpus, talibus enim ueteres fuisse usos perhibẽt, & de Empedocle citat Plutarchus quæst. conui. V. ἀμφιβρότην χθόνα, dicitq; ita appellasse illum corpus animæ circumdatum.

ἄρχιον

ἄρκιον ἐσσεῖται.

Iam addit minas regaliter. Sed Aristoteles libro tertio πολιτικῶν docet, fuisse apud ueteres quoddam regum genus, qui in pace non haberent potestatem occidendi quenquam, in bello uero & cum exercitus ad pugnas educti essent, impune in detrectantes imperium animaduertere & illos interficere possent. Dicit autem tum non magis profuturum ulli fugam canum & uolucrium, hoc est, facturum se ne quis effugiat laniatus illorum, occisus & abiectus insepultus. Addidit autem post hunc uersum Aristoteles initium alterius,

πὰρ γὰρ ἐμοὶ θάνατος.

Quem, ut uidemus, nostri libri non habent, ut hinc etiam coniectura fieri posit, alijs illum exemplis huius poetæ usum fuisse.

κάπνισσαν.

Excitasse ignes in tabernaculis dicit συνεκδοχικῶς. Nam fumus ante flammam, cum materia ardorē ignis cōcepit, euaporatur. μῶλον ἄρηος, Martis imperum, seu uim, uel etiā prælia Martis, id est belli discrimen. Quisq; autem suorum deorum id est numinum patriorum opem inuocat.

αὐτόματος δέ οἱ.

Menelaum dicit aduenisse inuocatum id est ἄκλητον, βοὴν quidem ἀγαθὸν id est bellicosum, nam βοὴν bellū appellasse ueteres, scribitur in Athenæi libro quarto, à clamoribus, ut apparet, & strepitu pugnantium, & certe βοὴν ἀγαθὸς διομήδης à poeta dicitur, qui bellicosissimus heros introducit. Ibidemq; redarguitur Platonica huius loci repræhensio. Venit igitur frater ad Imperatorem sua sponte, ne uocari quidem enim debuit. Ideoq;

Grammatici aliqui iugularunt subiectam rationem uer su proximo: ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο. tanquam alienam & superuacaneam sententiam. Si ue enim ita accipiamus, ut plærięque interpretati sunt, sci- uisse Menelaum, quod in labore & occupatione sacrifi cij uersaretur Agamemnon, ridiculum uideri uolunt, di ci hoc non ignorasse fratrem, quod illi notum esse neces se esset: Siue intelligamus non fugisse Menelaum, quan tis in curis & solicitudinibus esset frater, atque ideo se præ teritum non tulisse moleste. Neque hoc, aiunt illi, consen taneum est, oblitum fuisse Imperatorem fratris, cuius maxime caussa sacrificium instituerettur, illius enim in- iurias ulturi, oppugnatũ Troiam & priamum aduene rant. Sed hæc nos una cum innumerabilibus alijs curio sis exquisitionibus grammaticorum relinquamus. Atque accipiamus simpliciter, in summo quodam studio erga fratrem ultro affuisse Menelaum, cum non fugeret eum quantos labores ille sustineret animo suo.

μὴ πρὶν ἐπ'

ἐκλειπτικὴ locutio, itaque intelligemus δὸς, aut parti- culam significantem uotum: Vtinam non ante sol occi dat, neque tenebræ obducantur, quàm urbem cœpero, & est sane uotum nequaquam timidum neque uerecundum.

χαλκῷ ῥωγαλ.

Ferro, ut nunc loqueremur, lacerum, ut ὀδ. ν'. uesti- menta dicit Vlysi accomodasse Mineruam quo magis ignoraretur, ῥωγαλέα ῥυπόωντα, pannosa & sordida.

ἀμέγαρτον.

Vt ἄφθονον de copia & abundantia dixere, sic ἀμέγαρ τον

τον nunc πόνον magnum uel ingentem, simili origine & ratione appellauit.

λεγώμεθα.

Ne tempus, inquit, uerbis teramus, & differamus rē, monet cauendum, ne occasio rei bene gerendæ præter mittatur, quam si amiserint, futurū sit postea, ut frustra requirant. Itaq; & Alexandrum interrogatum, qua maxime re Græcia fuisset potitus, respondisse ferunt, μηδὲν ἀναβαλλόμενον, id est celeritate, qua ipsa & Cæsarem maximas & admirabiles res confecisse legimus. Sic tamen habendum, ut, quemadmodum Salustius ait, & consulto & mature facto opus sit.

θῦνον κρίνοντες.

Principes, inquit, unà cum imperatore discursitabant occupati in acie instruenda, interq; illos Minerua & bellicum & amicum Græcis numen uersabatur. Cuius ægida Iouis quoddam scutum, ut alibi diximus, breuiter ἐκ φράζει. ἀγήραον quæ nullo temporis spatio, aut iniuria corrumpi posset. & ἀθανάτην similiter uel sempiternā, uel gestamen deorum immortalium, In qua extantes conspicerentur centenæ oræ, quarum flexu & implicatione scuti ambitus contineretur. Eas aureas dicit fuisse & ita preciosas, ut singulæ centenis bobus æstimari potuissent, atq; ipsa quidem animalia dicit, non pecuniā. Pecunia enim & signatum æs ad usum cōparandi necessaria, quæ moneta & νόμισμα, non reperiuntur introducta à poeta, qui ne minima rerum quidem rerum exquisitas mentiones omisit, & permutationem rerum diligenter descripsit. ιλ. η.

i ἀίδηλον

ἀΐδηλον·

Interpretantur uocabulum de eo, quod ignis consu-mat materiam, nam δηλεῖν est uastare & affligere. Flamma igitur uastatrix, seu infesta, ut σὺν δὲ κτείνεις ἀΐδηλως· ιλ. φ´.

ἐρχομένων ἄπο·

Ita de his progredientibus æris splendor emicabat, uel de horum armis eminebat quasi iubar quoddam, ut sit ἀπὸ χαλκοῦ. θεσπέσιον significat certe admirabile & diuinum quiddam, forma, natura, magnitudine sua.

χηνῶν ἢ γεράνων.

Hæc auium genera significauit Virgilius ita Georg. primo.

Quæ Asia circum
Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.

Cygnorum autem similitudine, de copijs armatis usus est idem libro. vij.

Atq; ex hoc λειμῶνι ἀσίῳ Homerum dixisse possumus conijcere, nam & Asia prata, & Asia palus inde uidetur factum. Intelligetur autem pratum Asium, Lydiæ pratũ, unde & apud Apollonium ἀσίδος nomine Lydia significari traditur. Et Asiam uocari citharam inuentum Lydorum. Sane Herodotus μελπομένη scribit Lydos dicere Asiam totam nominatam non ab uxore Promethei Asia, sed ab Asia nepote Manis, ἀπὸ ἀσίεω τοῦ κότυος τοῦ μανέω, de quo & tribus Sardibus uocetur Asias. Ideoq; aliqui fecere hoc loco, ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, esse ἀσίῳ genitiuum κατὰ συγκοπὴν ab ἀσίεω, ut δυμελίω πριάμοιο ιλ. δ´. pro δυμελίεω, à nominatiuo ἀσίης & ἐυμελίης ἰωνικῶς. Strabo in mediterranea Lydia ultra Timolum montẽ Austrum uersus, locum esse ait nomine λειμῶνα, atquẽ hunc

hunc designari à poeta incolas dicere, adiectione ἀσίω, nam & Asiæ & Caystrij heroum Lydiæ lucos ibi illos monstrare.

ὑπὸ χθὼν.

Terra resonabat ὑπότε αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν ποδῶν & τῶν ἵππων. In prato Scamandrio, à flumine Scamandri, ὃν ξάνθον καλέουσι θεοί· ιλ. ύ. Sequuntur autem ὑπερβολικαὶ similitudines duæ, muscarũ & foliorum. μύριοι igitur innumerabiles nunc dicuntur· ὥρῃ autẽ id est uerno tempore κατ' ἐξοχὴν, quo omnia uirere & florere solent, quod mox totum posuit, ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ.

ἠΰτε μυιάων.

Intelligemus uerbum quod sententia requirit, uolitant, aut colliguntur. γλάγος lacteus liquor. διαῤῥαῖσαι disperdere illos cupientes.

ὄμματα καὶ.

Ad exprimendam Imperatoris eximiã maiestatem, diuinas quasdam particulas composuit, quæ essent certis in numinibus maxime insignes. Mox aliã & ipsam illustrem similitudinem intulit, Tauri quasi regnantis in armento, præstantis animo & uiribus. Victor enim & robore excellens imperio unus semper potitur, ut & Maro fecit,

Nec mos bellantes una stabulare, sed alter
Victus abit.

ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι.

Inuocat Musas nunc offerente se difficiliore narratione, ut poetæ consueuere facere. Estq; & in hoc Maro imitatus cum summa dexteritate Homerum, atq; etiam interpreta

terpretatus in diuersis locis. Aeneidos vij.

Pandite nunc Helicona deæ cantusq́; mouete
Qui bello exciti reges, quæ quemq́; secutæ
Complerint campos acies, quibus Itala iam tum
Floruerit terra alma uiris, quibus arserit armis.
Et meministis enim diuæ & memorare potestis
Ad nos uix tenuis famæ perlabitur aura.

Aeneidos libro vi.

Non mihi si linguæ centum sint oraq́; centum,
Ferrea uox, omnes scelerum comprendere formas
Omnia pœnarum percurrere nomina possem.

κλέος οἶον.

Sola ad nos fama peruenit. Quod tamen & ipsum amplius etiam Maro extenuauit.

BOEOTIA SIVE CLASSIS RECENSIO.

Separarunt hanc partem Grammatici à superioribus & præscriptione peculiari insignierunt. Estq́; hæc ualde conspicua & illustris, enumerationem complectens nauium, quibus clasßis Græcorum absolueretur, & nomina, patriamq́; Ducũ, qui singulis populis præessent. Expresßit autem poeta hoc loco quasi in tabella terrã Græciæ, & in hac potentiores atq; nobiliores ciuitates, & loca illustriora depinxit γεωγραφικῇ quadam ἀφηγήσει, seu περιηγήσει. Quæ nunc uniuersa mutata uel deleta atq; extincta potius sunt, hisq́; magis indies temporibus uastantur, quibus à ferisßima & immanisßima gente Scytharum tenentur. Atq; cum de illa natione omnia, quæ in terris laudem merentur, quæ pulcra & expetenda ducuntur, quæ immutabili quodam omnibus sæculis iudicio præclara uel diuina etiã esse statuuntur, quæ uirtutis

tutis & sapientiæ nominibus appellare consueuimus, ea igitur, cum è Græcia, Deus in omnes terras atque nationes deduxerit ac deriuarit conseruandæ ueteris memoriæ caussa, in singulari quadam gratitudine animi nostri, hoc tempore pictura etiam quadam ob oculos cupientum cognoscere, Homerici sæculi statum quendam Græciæ ponere decreueramus, ideoque omnia de quibus adiumenta ad disertam explicationem sperare potuimus, magna cura & conquisiuimus & perspeximus, inprimis Strabonis scripta, qui etiam Homericam quandam explanationem profiteretur. Quæ utinam edita essent incorruptius, ita enim scatent mendis, ut non solum diligentem, sed etiam eruditū lectorem insistere innumerabilibus in locis & hærere necesse sit. Nos tamen de hoc, & de alijs Græcorum libris, quorum copia nobis fieri potuit, non pauca excepisse confidimus, quæ in Homericis declarandis non modo necessariam cognitionem, sed historiæ quoque quasi amœnitatem quandam habere uideantur. Verum illam picturā, de qua diximus, in præsentia conficere uel, ut sic dicam, procurare nō potuimus. Nam adhuc per multa minus disponebantur, & erat cōfusa ratio nostra, & alia quoque, quæ nihil attinet commemorare, obstabant nobis. Huius tamen expresionem atque editionem nequaquam abiecimus animo nostro, ac potius cogitamus breui nō aggredi tantū sed etiam absoluere, implorato omnium, qui nobis opitulari posse uideantur, auxilio atque succursione. Nihil autem habebit incommoditatis res, tabella hæc, etiam si post nostrorum commentariorū lectionem demum conspiciatur, ac potius tum illa fortasse etiam utilius atque iucundius spectabitur, inferente mon-

nihil lucis explicatiõe nostra. Sed ad rem. Bœotiã hanc partem uel catalogum inscripsere Grammatici, imitatione quadã platonica, cuius dialogi omnes geminas habent inscriptiones, quarum fere una est personæ alicuius, quę in illo quasi primarum partium introducitur. Ita & hanc fecere Bœotiam, à Bœotis enim orditur poeta naues & populos, & principes exercitus recensere.

Βοιωτῶν μὲν.

Quęsitum, quare orsus fuerit à Bœotis in pertexendo nauium catalogo. De quo uerissime Aristarchus, ita illi in mentem uenisse forte hinc ut narrationem inchoaret, ut de initio Iliados ipse respondet interroganti Luciano, temere incepisse ἀπὸ τῆς μήνιδος, quia illud uerbum tum subierit. Quod si fuisset exorsus aliũde hoc loco, uel totius poeseos aliud fecisset principium, etiã de illo scilicet quæreretur, cur ita factum uideretur. Fuit autem certe alicunde incipiendũ. Et est meo iudicio illustri usus ingressiõe, de qua ordine pulcerrimo narrationem institutam id est expositionem nationum & urbiũ Græciæ persequi posset. Supra igitur à latere orientis solis uergente Aquilonem uersus, is enim situs Bœotię, incipiens & quidẽ à portu noto & celebri deduxit uel circumduxit planè γεωγραφικῶς locorum descriptionem, quæ tum in Græcia maxime celebria & clara essent. Plurium autem nomina, ut fit, antiquis quoq; temporibus mutata fuere. Nunc uero toties capta, oppressa, uastata Græcia, nihil est reliquum integritatis neq; in nominibus, neq; nationibus & urbibus. Quæ si, ut merentur, deplorare uellemus, neq; uerba neq; sententię forte deessent, quibus dolorem nostrum & indignitatem rei exprimeremus, sed neq; tempus neq; locus tantam immo

rationem

rationem tulerit, præſertim alienioris & inculcatæ diſputationis. Quod autem interdum poeta quaſi reſilit de incœpta expoſitione, neq; loca locis continuat, ut cũ de Aetolia ad Cretam deuenit, id uel quia agmina ita ordinata fuiſſe intelligi uult, uel aliquam ob cognationem populorum illorũ factum crediderim. Sed ad rẽ. Quinq; fuiſſe duces Bæotij agminis ſcribit Poeta, de quibus unum tantummodo reuerſum domũ è bello Pauſanias annotauit Leytum. Hyrie illis temporibus ſupra Aulidem fuit. Hæc autem inſignem portum habuit, Apud quam congregata claſsis Græcorum, & hinc placatis tandem uentis, cum illi aliquantiſper aduerſari nauigationem impedijſſent, ſoluta fuit. Scolus infra plateas ad ripam Aſopi, de quo oppido prouerbialem uerſum Strabo commemorat,

εἰς σκῶλον μήτ᾽ αὐτὸς ἴμεν μή τ᾽ ἄλλῳ ἕπεσθαι,

Sub Citherone enim fuiſſe, loco aſpero & inculto, in regiõe dicta Paraſopia, ubi Mœnades Penthea dilaniaſſe traduntur. Schœnum autem in regione Thebana quæ ſi uera ſunt, uicinitatem hoc loco Poeta plane neglexit. Scripſit autem Pauſanias Aſopum altiſsimos ſolere iuncos alere, ut de his quoq; nomen inditum oppido uideri poſsit. Verum σκῶλος ſentinm & ſpinarum eſt appellatio. Eteonos, Scarphe poſtea dicta, in tumulo ſita, unde & epitheton factũ πολυκνήμου. Loca enim tumuloſa κνημοί uocantur, uel cliui montium, quod ſupra pedes ſint montium tendentibus ad uerticem, ἴδης ἐν κνημοῖσι. ιλ. λ΄. Nam & πόδα νείατον ἴδης Poeta dixit, & κορυφὰς montium. Theſpia, quæ poſtea Theſpiæ, ſub monte Helicone. Hæ uiſebantur quondam

ob spectabile simulacrum cupidinis elaboratũ à Praxitele, ut & Cicero uerrina sexta, & donatum Glyceræ, ut Strabo. Sed Athenæus ita libro. xiij. Phryne in Eleusinio conuentu & festiuitate Neptuni, uniuersa Græcia aspiciente, pallam posuit, & crinibus solutis in mare se demersit, adq; illius exemplum expresit Apelles imaginem Veneris, quæ ἀναδυομένη dicitur. Praxiteles uero statuarius, amator ipsius Gnidiam Venerem secundũ illam effinxit. Idem in Cupidinis basi infra scenã Theatri, inscripsit.

Praxiteles quem senserat ipse, expreßit amorem,
Exemplum e propria nobile mente trahens,
Meq; mei precium Phrynæ dedit. Aſt ego flammas
Lumine non arcu ſpargo cupidineas.

Cum autem illi optionem dedisset, ut eligeret de suis operibus, Cupidinem aut Satyrum tripodibus impositum, acceptum Phryne Cupidinem consecrauit Thespijs. Hactenus Athenæus, cuius sententiam etiam hoc adiuuat, quod Phryne Thespiensis fuisse perhibetur, ut illo simulacro suam patriam uoluisse ornare uideatur. Græca autem est Tanagra, de qua Pausanias ita, bellũ enim uisum. Tanagræi, inquit, suę ciuitatis originem in Pœmandrum referunt filiũ Cheresilai, cuius pater fuerit Iasius filius Eleutheris, nepos Apollinis & Aethusę Neptuni filię. Pœmandrum autem aiunt duxisse Tanagram Aeoli, uel ut Corinna fecit, Asopi filiam, quę cum uiuendi mirifice longum tempus confecisset, homines illarum regionum mutasse nomen mulieris, & Anum nominasse, id est γραῖαν. Idemq; nomen & urbi factum quod usq; adeo fuerit frequentatum, ut Homerus quoq;

fecerit

fecerit in catalogo, Thespiam Graeamq́. Sed postea tamen illam ueterem appellationem recuperasse. εὐρύχορον μυκαλησσόν, interpretantur τὴν πλατεύχωρον, esse enim χορὸν apud Homerum τὴν χώραν, ut οδ. μ´.

ὅθι τ᾽ ἠοῦς ἠριγενείης

οἰκία καὶ χοροί εἰσι.

Sed etiam in sua significatione uocabulum retinere simili intellectu possumus, ut sint εὐρύχορα loca, quae late excurrant & quasi expatientur. Mycalessi autem miserabilem uastationē & cladem exposuit Thucydides libro iij. ἅρμα iuxta Euripum ad sinistram Aulidos, eo loci Amphiaraum absorptum terra unà cum curru fugientem ferunt, id tamē alibi accidisse alij perhibent, & hoc loco fracto curru Adrasti, ipsum Arionis equi uirtute fuisse conseruatum. Pindarus fecit apertam terram fulmine Iouis, ut dehisceret Amphiarao fugiēti Periclymenum, atq; ita illum ereptum fuisse turpitudini auersi uulneris. Fugā autem praeclara sententia excusat, quod fatalis uis etiam diuinas soboles euertat. ἐν γὰρ δαιμονίοισι, inquit, φόβοις φεύγοντι, καὶ παῖδες θεῶν, νεμ. θ´. Erythrae sub Citharone monte, uel uicinae Hysijs ut Strabo, uel cum his eaedem, ut innuere uidetur Eurip. Bachis.

ὑσιάς τ᾽ ἐρυθράς, αἳ κιθαιρῶνος λέπας
νέρθεν κατῳκήκασιν.

Appellatae à filio Athamantis Erythro, ut Pausanias ἠλιακῶν. β´. Eilesium & Eleona & Hylen, dicta oppida à positu palustri & uirgultoso apparet. Itaq; scribūtur & cum aspiratione εἰλέσιον & ἑλεών. Sed in mediterraneis Boeotiae regionibus multa loca eluuionibus uastata per

hibent, ipsos etiam amnes atq; lacus aliò defluxisse, & eorum quæ in catalogo memorentur, aliorum ne uestigia quidem, aliorum ruinas tamen apparere. Peteona uicum in agro Thebano collocat Strabo, & Ocaleam inter Haliartum & Alalcomenas. Ex Pausania etiam in uicinia apparet fuisse Ocaleam Thespiarum. Medeona uicinum facit Onchesto Strabo, & ait φοινικοῦντα quoq; dictum à monte φοινικίῳ, sub quo situm esset oppidum. Copæ ad aquilonem iuxta Copaidas aquas sitæ, unde & κῶπαι, id est à remigio dictæ credunt, anguillis quondam celebres. Eædem & Cephissides à fluuio Cephisso dictæ, & alibi aliter, in mediæ Bœotiæ quasi cauo quodam collectæ & longo tractu restagnantes. Copaidum tamen communis fuit appellatio. Eutresis intra Thespias & platæas in agro Thespiensi. Thisbe postea pluraliter Thisbæ finitimæ Thespiensibus, maritima, habuit portum Thisbœum. Coronea in colle sita prope Heliconem, de hac sunt κορωναῖοι. De Messeniaca autem Coronæa κορωνεῖς. In hac negant talpas nō solum nasci, sed ne uiuere quidem illatas aliunde potuisse. Fuit & Haliartus appellatus ab Haliarto, ut Coronea à Corono filijs Thersandri, nepotibus Sisyphi, teste Pausania, Copaidas aquas, quę ab illo Haliartię feruntur appellatę illa parte sui, & ipse herbidus propter irrigua aquis loca. Platea postea Plateę, celebres uictoria Grecorum, qua libertas Gręcię fusis fugatisq; Persis parta fuit. Palustres & ipsę priscis temporibus, ut ipsa appellatio indicat. πλάτη enim palma remi dicitur, etsi à Platęa Asopi. F. appellatas scripsit Pausanias. Vltra Asopum fuere uaria & calamitosa postea fortuna usę. Glissanta scribūt sub Hypato monte fuisse, stadijs septem à Thebis ad sinistram proficis-

proficiſcentibus in Peloponeſum. Apud hunc prœlium commiſſum inter Thebanos & eos qui ἐπίγονοι nominantur, poſteritas eorum qui duce Adraſto Polynicis ſocero ad Thebas occiderant, quorum fuit Imperator Aegialeus filius Adraſti, qui ſolus tum de ducibus interijſſe perhibetur, ut pater antè ſolus mortem euaſerat. Thebæ urbs celebris citra Aſopum uerſus Euripum. Quod autem Poeta dixit ὑποθήβας, alij docuere de oppidulis uicinis Thebarum accipiendum, nam Thebas poſt expugnationem τῶν ἐπιγόνων inſtauratas tum non fuiſſe. Aliqui potnias ſignificari uoluere, quas collocat ultra Aſopum Pauſanias, Thebis diſtantes ſtadijs decem. Plęriq; Thebanos hos fuiſſe, quos Poeta diſtinguere uoluerit uallis adiectiōe ab incolis arcis Thebanæ, quæ à Cadmo primum iuxta oraculum in colle condita Thebarũ appellationem habuerit. Oncheſtus ultra Dircen præterfluentem Thebarum, & ipſe appoſitus Copaidi. Habuit templum Neptuni, unde Oncheſtius ille deus dictus Ouidio quoq; x.

Oncheſtus illi

Eſt Neptunus auus. Templum Strabo ait fuiſſe ſolum abſq; luco, ſed Homerum illum locum ornare uoluiſſe ſplendidiore appellatione. Arne putatur eſſe Chæronea. Sed Grammatici hic alij aliter legere. Quidam τάρνη (idq; eſſet numeris aptius) non enim ἄρνην Troianis temporibus in Bœotia fuiſſe. Sed hanc Pauſanias dictã ait ab Arna filia Aeoli. Fuereq; qui & hanc & Mideam, abſorpſiſſe lacum crederent. Zenodotus, ut docuit Strabo, legit,

οἵτε πολυςάφυλον ἄσκρην ἔχον.

Isq; uidetur oblitus fuisse, cum scripturam mutaret ad hunc modum, querelarū Hesiodi de sterilitate patriæ suæ, quæ hieme esset infœlix, æstate difficilis, neq; ullo tempore bona. Neq; Tarna, ferendum, quæ Asiatica esset poetæ, κατ' ἀφαίρεσιν pro Atarna, hæc uicina fuit Lesbo, & gentile est ἀταρνείτης. Mideam fuere qui ablatam eluuione Copaidos, ut diximus, putarent. Pausanias ait esse Lebadeam, Primum ita dictam à matre Aspledonis, qui & ipse dederit alteri oppido nomen, deinde à Lebado Atheniensi. Ibi celebre fuit templum & oraculum Trophonij, sed & in Argolide fuit Midea nō longe à Tirynthe, unde μιδεᾶτις ἡρωίνη Alcumena uocata fuit. Nisam fecere uicum Heliconis. Apollodorus, citante Strabone, in Bœotia Nisam omnino reperiri negauit. Itaq; scripsere aliqui, Ἶσάν τε ζαθέην. Isus enim, priore breui, ut Strabo ait, iuxta Anthedona fuit locus augusta specie. Aliqui scripsere, κρεῦσάν τε ζαθέην sentientes eam, quæ postea dicta fuerit κρέουσα in sinu Crisæo. Non etiam nulli φῆρας transcripsere, nam & iuxta Mycalessum Pheras fuisse uolunt. Sed has exquisitiones non est cur moremur. Anthedon extrema maritima Bœotiæ urbs, ad sinistram Thebis ad Euripum tendenti, & supra illam mons Mesabion, huius urbis cuius fuit Glaucus Anthedonius, qui herba quadam gustata mutatus fertur in piscem, uel ut alij speciosius finxere, in Deum marinum.

οἱ δ' ἀσπληδόνα.

Orchomenios distinguit hos Bœotios ab Arcadicis nam ille ὀρχομενός est & πολύμηλος, hic μινυήϊος. Hunc postea Bœotium nominatū fuisse Thucydides scripsit

libro quarto. Minyeum autem uocat à Minyis gente ita appellata à Minya filio Chrysæ, qui esset filius Neptuni & Chrysogeniæ filiæ, Almi filij Sisyphi. Hunc locupletissimũ fuisse scribit Pausanias, & opulentissimis locis annumerare poetam & hunc Orchomenon aiunt ιλ. ί.

οὐδ᾽ ὅσ᾽ ἐς ὀρχομενὸν προτινίσεται.

Minyæ filius fuit Orchomenus, ab hoc genti & urbi nomen factum, retenta tamen non minus antiqua appellatio. Sed Minyam scribit Pausanias etiam thesaurũ admirabili opere extruxisse. Quod nisi Græci magis studerent externis celebrandis quàm suis, potuisse non minus præclaras expositiones componi de illo Minyę thesauri opere, & Tirynthijs mœnibus, quàm de pyramidibus Aegypti. Fuisse & præpotentem ciuitatẽ, ex eo intelligi potest, quod occiso Clymeno nepote Phryxi filij Presbonis à Thebanis quibusdam coniuratis in cædem illius, Erginus Clymeni filius, Thebanos eo adegerit, ut coacti fuerint annuum tributum soluere Orchomenijs, à quo ciuitatem postea fertur liberasse Hercules, & ualde afflixisse Minyas. In hac gente Eteocles filius Andrei & Euippes filiæ Leuconis neptis Athamantis, creditus Cephissi filius, primus fanũ & sacra instituit Gratijs, unde Theocritus filias illas Eteoclis uocauit,

ὦ ἐτεόκλειοι θύγατρες θεαὶ, αἳ μινύειον
ὀρχομενὸν φιλέοισαι ἀπεχθόμενόν ποτε θήβαις.

Sic enim legendum, non ut quidã temere mutarunt, ἐτεόκλειοι χάριτες. ἀπλήδονα postea uocarunt εὐδείελον, etiam absq; α. extulerunt aliqui uocabulum.

ἄκλογος ἀζέλαο

Clymenus habuit filium Azea, huius fuit Actor, eq;

illius filia Astyoche furtim suscepisse ait poeta Martem geminos, Ascalaphum & Ialmenum, horum Ialmenũ in reditu delatum fuisse in pontum, & esse coloniam Orchomeniorum Achæos in ponto Strabo ait quosdam tradere. ὑπερώϊον dicit γυναικωνῖτιν seu γυναικεῖον, ubi muliebris sexus diuersaretur, in parte domus & secretiore & remotiore. ὀδ. ά.

> ἐς δ᾽ ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
> κλαῖεν ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆα.

& paulo ante

> ἡ δ᾽ ὑπερωιόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδὴν
> κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
> κλίμακα δ᾽ ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο.

Vt dubium esse non posſit, quin conclauia illa fuerint editiore in parte domus. Est autem ὑπερῷον, & expressa uocali. ῖ. ὑπερώιον.

αὐτὰρ φωκήων.

Transit ad Phocenses uicinos Orchomeniorum poeta. Supra autem regio hoc nomine Bœotiã fuit ad Aquilonem. Dictos illius incolas quosdã Phocẽses scripsit Pausanias, à Phoco Ornytionis filio Chorinthio, una ætate prius ꝙ Aeacides Phocus eò uenisset, à quo uniuersos Phocenses nominatos. Horum duces facit fuisse Schediũ & Epistrophum Nauboli Ornitidæ, ut Apollonius fecit, nepotes, filios Iphiti. Atq; Schedium quidẽ de bello Troiano reuersum aiũt fratre amisso. Cyparissum ab Anticyra distinguit Strabo, itemquè Crissam à Cirra, sed Pausanias, inferior quidem ille Strabone, nam uixit Adriani temporibus, facit Cyparissum Anticyrã,

& Cirræ

& Cirræ ait fuiſſe uetus nomen Criſſę, quo & Homerus uſus fuerit. Idem ſcribit & montes ſupra Anticyram & rupes habere crebras & ferre helleborum, cum nigrum ciendæ aluo, tum album ad uomitus prouocandos idoneum, uſum autem eſſe in medicinis radicis. Strabo autem hoc tradi ait, laudatum helleborum naſci in Anticyra Oetæa ad ſinum Maliacum, uerum ad medicationes apparari ſingulari artificio in Phocide. Ideoq; multos proficiſci Anticyram Phocenſem indigētes curationis & purgatiōis. Reperiri autem in Phocica medicatū ſemen, Seſami ſimile, quo adhibito temperari ſoleat helleborus. In Stephani epitome legitur fuiſſe Cypatiſſum ab aliquibus & Apolloniadem uocatam. Python autem, quæ etiam πυθώ, ut πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ. ιλ. ί. Vrbs in monte Parnaſſo ſita, quæ, ſimiliter ut incolæ, Delphi dicta. Sacra Apollini, cuius celeberrima oraculorū ibi ueluti officina fuit. His nihil uerius credebāt. Vnde & Cicero Bruto ſcripſit: Hæc ex oraculo Apollinis Pythij tibi edita puta, nihil poteſt eſſe uerius. His reddendis pręerat ſacerdos, quę Pythia uocabatur. Hæc interpres Dei reſponſa dabat furens, inſiſtens tripodi in antro. Quæ omnia ueterum ſcriptis ſunt celebratiſsima. Appellatā urbem à ſciſcitando quod eſt πυθέσθαι, priore poſtea producta ſyllaba, ut in ἀθάνατος & διάκονος, magis probatur, quàm à corruptis & putrefactis illo in loco ſerpentis oſsibus confixi iaculis ab Apolline, quem fuiſſe Delphinem nominatum uolunt & ex eo Delphos. De priore autem appellatione ludos Pythia ducunt, ut Ouidius quoq; primo metamor. Verū hoc ποιητικώτερον. Itaq; & in Homerico hymno in Apollinem, & fuiſſe ſerpentem fœminam, & illic tabuiſſe interfectam dicitur,

ἤξου νῦν πυθὼ κικλήσκεται.

Delphinium autem Apollinem ibidem legitur ex eo cognominatum, quod Apollo Delphinis specie in nauem Cretensium insiluerit, eamq; appulerit in Crissæũ sinum, ut essent qui curarent templum suum. Pausanias à Delpho filio Apollinis & Celænus uel Thyæ nomen loco factum tradere quosdam scripsit. Itidemq; Pythona uocatam à Pythe filio Delphi. Daulis septem stadijs Panopeo, qui postea Phanoteus dictus, distans, nemorosus locus, & ex eo nomen reperit. δαῦλον enim δασύ. Hic Terea generum Pandiõis illa scelera designasse uolunt, quæ poetæ memorant, non in Thracia. Philomelam autem in hirundinẽ fuisse Phocenses credidere mutatam, non procrin. Cui cum transformatæ quoq; in auem Tereus esset terribilis, ita reliquisse illa loca, neque omnino in Daulide apparere hirundines. Sed Philomelam plæriq; lusciniam factam tradidere, ideoq; miratur Martialis, eam esse garrulam auem, quæ muta puella fuerit. Anemoria, quæ & Anemolia, fines Phocidis & Delphorum. Auentis dicta, quorum impetu procellæ & grandines de propinqua rupe, cui nomẽ κατοπτηρίῳ, id est speculæ, in illam deferentur. Hyampolis, quæ primum ὑαντῶν πόλις, tenuere enim Hyantes Thracica gens pulsi ex Bœotia à Cadmo, intra Abas & Opuntem in uia. Cephissus fluuius sinuoso flexu per Phocida fertur, oritur iuxta Lilæam, quæ abest Delphis milibus decem, & influit in aquas Copaidas. Strabo annotauit, Cephissos esse septem, In Phocide, in Attica, in Salamine, Sicyone, in Scyro, Argis. Et Apolloniæ, quæ est uicina, Dyrrachio, fontem hoc nomine. Significari autẽ uel unam ciuitatem eorum, qui dicerẽtur παραποτάμιοι,

& ἐπὶ

& ἐπικνημίδιοι, uel etiam plures in ripa fluminis, recte ut opinor, poterimus accipere.

λοκρῶν δ' ἡγεμόνευε.

Sequuntur Locri, qui cognominantur Epicnemidij, à Cnemide rupe. Sed Poeta hos ita distinxit ab alijs eiusdem nominis, ut opposita loca habere Euboeę diceret. Sunt enim & Hesperij, qui Ozolę quoque, & Opuntios etiam ab Epicnemidijs separauerunt. Sed Epizephirij coloni τῶν ὀζολῶν, In Italia. Cynus nauale Opuntiorũ. Opus Patroclis patria, quæ & ὀπόεις, ut σιμόεις & ἀμαθόεις. Sed φλιοῦς suæ formæ est, unde & φλιάσιος gentile dissimile habet illorum, etsi φλιόντιος quoque Stephani epitome habet. Calliaron uastum fuisse suis temporibus Strabo ait. Nomen habere putatur à fertilitate & cultu εὐήροτος ὤν. Bessa à positu dicta ὅτι βησσώδης ὁ τόπος, id est saltuosus. βῆσσαι enim saltus. ιλ. λ'. οὔρεος ἐν βήσσῃσι. Scarphe, quæ postea Scarphea. Augea, alia etiam fuit Laconica. Tarphe nemorosa, nam τάρφεα densa sunt Homero. βαθείης τάρφεσιν ὕλης. ιλ. ε. Pharygas postea dixere. Thronium, & ipsum in ripa Boagrij fluuij, quem torrentem esse dicit Strabo, sæpeque transiri pedibus siccis, sępe exundare ad passus quadraginta. Sed de duce horum Aiace Oilei filio, reiecere grammatici tres uersus quibus ille describitur, alios alia de caussa. Primum quod non fuerit Telamonio hic Aiace breuior. Secundum quod lineis thoracibus Græci tum non usi reperiantur. Tertium confixit Aristarchus secutus Thucydidem, qui uniuersos Græcos negat uspiam ἕλληνας uocasse poetã, atque hoc nomen Thessalis modo & Phthiotis tribuisse. Sed hæc fortasse refutare, & uersus certe bo-

nos

nos retinere non admodum difficile, nos tamen in his immorari alienius fuerit.

οἳ δ' εὔβοιαν.

Euboea insula inter alia nomina etiam μακρίδ@ habuit, nam longo tractu exæquat oras Atticæ, Bœotiæ, Locridos, & Maliensem, fretumq; hoc toto spacio efficit. Chalcidos peruetusta urbs & præpotens, opibusq; & uiris abundans, ideoq; multæ hinc coloniæ cum alia in loca urbis terrarum, tum in Italiam deductæ, potientibus adhuc rerum optimatibus, qui dicerentur ἱπποβόται. quorum imperiũ durauit usq; ad rempublicam ab Atheniensibus recuperatam eiecto Pisistrato Tyranno: fuit Chalcis & in Aetolia, & in Elide, quarum & ipsarũ poeta mentionem fecit. Euboeæ incolæ ab Homero dicuntur Abantes, non εὐβοεῖς aut εὐβοιεῖς. Siue ab Heroe Abante Neptuni. F. Seu à Thracia gẽte, quæ de Abis Phocidos in insulam inuaserit. Hanc nunc Nigropontum appellant. Eretria maxima Euboeę urbs post Chalcida, ultra Geræstum, hanc εἰρέτριαν dixit poeta Ionica productione, ut εἰν, εἰνάλιος. ξεῖνος. Eretriam diripuit & incenditiussu Darij Datis, transtulitq; illos in Asiam, ut Herodotus ἐρατοῖ scripsit. Ab hac Eretrici philosophica familia Menedemi. Istiæa, in uersu liquescit σ΄. ut ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐσκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν ιλ. θ΄. & κλῦθι ἄναξ ὅστις ἐσσί. οδ. ε. Hæc prius Talantia, postea Oreos dicta. Cerinthus maritima. Dion promontoriũ contra fretũ Dauniũm. Carystos marmore nobilis. In hac repertũ lapidem Carystium nominatũ scribit Strabo, quẽ carpere & nere consueuissent ut lanam, & inde texere mappas, quarum sordes igne abstergerentur, ipsis illesis. Fuit &

in Laco-

in Laconica Carystos uino nobilis. Styra prope latomi as Carysti. χαλκοδοντιάδης pleonasmo. α. ut φαιδοντιάδης, ἀπὸ τοῦ χαλκόδοντος. Quod autem dicit occipitio capillato fuisse Euboenses, bellicosos innuit. Hoc autem tonsuræ genus illos usurpasse primum in Græcia Plutarchus in Theseo ait, non quidem acceptum ab Arabibus ut aliqui existiment, neque à Mysis, sed repertum à se, qui cominus cum hostibus congredi & cum illis manus conferere solerent, itaque ne præhendi crinibus facile possent, rasa fronte in pugnas prodibant. Hac & Thesea usum idem autor scribit, & ab eo nomen ductum κουρᾶς θησηΐδος. Alexandrum etiam refert, reliquis quæ fieri aliquando uellet & apparari ad prælium omnibus imperatis, hoc addidisse, barbæ militum ut reciderentur, nullam enim posse ansam dari meliorē hostibus. Quod autem ὀρεκτὰς μελίας his tribuerit poeta (eæ sunt fraxini, ut ita dicam, ictrices) Strabo ait significare uoluisse Euboenses cominus pugnare & non uti fundis aut sagittis solitos: Itaque de quodam inter ipsos prælio pacto, hæc extare in quadam columna, μὴ χρῆσθαι τηλεβόλοις, id est telis quæ eminus in hostē conijcerent. Eodem pertinent uersus Callimachi adducti à Plutarcho in Theseo:

οὔτε πόλλ' ἐπὶ τόξα τανύσσεται, οὐδὲ θαμιαὶ
σφενδόναι, εὖτ' ἂν δὴ μόλον ἄρης συνάγῃ
ἐν πεδίῳ, ξιφέων δὲ πολύστονον ἔσσεται ἔργον,
ταύτης γὰρ κεῖνοι δαίμονές εἰσι μάχης
δεσπόται εὐβοίης δουρίκλυτοι.

Addit Strabo, duplicem & hastarum usum fuisse, id est τῶν δοράτων. Itidemque κόντων, quæ, ut opinor, lanceæ sunt, & τῆς ὀρέξεως atque τοῦ ὕσσου, nam & manu his feriri hostem, & hæc tæla concita amentis emitti solita.

Horum autem prœliorum quæ sunt consertarum manuum, & cum pugnatur comminus armis (Græce σταδίω, & ἐγχεσπάλος dicitur, & σταδίη, etiam αὐτοσταδίη. ιλ. ν´) Horum igitur fuisse Euboenses principes, contra uero Locrenses cōgressus hostium uitantes poetam introduxisse, atq; copijs armatis suorum protectos sagittas emittentes in densum agmen Troianorum, & ordines illorum turbantes. Versus factos non bene latinos, non enim his uersionibus fama nobis quæritur, subiecimus, de ιλ. ν´.

At non Aiacem Locri comitantur Oilei,
Non erat his pugnare animus quia comminus armis
Aeratis galeis qui cristatisq; carentes
Non terretes clipeos gestantes, non etiam hastas
Fraxineas, arcus sed docti intendere neruis,
Iliacam petiere animis fidentibus urbem,
Agminaq; immissis tum Troia densa sagittis
Turbabant, socium tecti fulgentibus armis,
Oppositum hostiles acies atq; Hectora contra,
Ipsi clam post quos spargebant tæla latentes.

οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ἀθήνας.

Strabo docet intelligendum inter copias Atheniensium fuisse & Megaricas, quam regionem postea Dorienses occuparint. Erechthei populum uocat Athenienses, quem tradunt & Erichthonium uocatum, Vulcani filium & Telluris. Ab hoc Erechthidæ nominantur Athenienses. Erechthei filius fuit Pandion, huius Erechtheus minor, huius Cecrops minor, huius Pandion minor, huius Aegeus, huius Theseus, post quem regnum

Athenis esse desijt, ita Pausanias. Interpretantur autem coli ab Atheniensibus Erechthea annuis sacrificijs, cuius Cicero quoque, & delubrum se uidisse & sacerdotem affirmantem introducit Cottam de nat. De. lib. tertio, huius templi & Herodotus meminit, & ipsum terrigenā uocat, id est γηγενῆ, intelligi tamen possit ipsi deæ festiuitatem institui solitam, uel annuam, uel post certos annos, ut hæc de ἀθηναίοις quæ postea παναθήναια appellata fuere accipiamus, minora quidem annua, maiora quinquennia, instituta ab Erechtheo, & aucta à Theseo. Et Herodotus Vrania scribit regnante Erechtheo Athenienses uocatos, qui ante fuissent Cranai & Cecropidę. Menestheus autē perhibetur fuisse filius Peteo, filij Ornei, filij Erechthei. πετεῶο factum est ab πετεῶ per προσχηματισμὸν poeticum literæ. ο. Est autem πετεῶ Attica declinatio, ut ἀνδρόγεω, λεῶ. κοσμῆσαι instruere.

αἴας δ᾽ ἐκ σαλα.

Aeacus Aeginam insulam tenuit appellatam nomine matris Asopi filiæ, cum ante οἰνώνη uocaretur. Huius & Endeidos filiæ Chironis & Chariclus, quamuis Megarenses Scironis non Chironis tradiderint, filij Telamon & Peleus. Ex Psamathe autem Nereide Phocus. Quo disci iactu à Peleo per fraudem interfecto, cum nō defenderet neque probaret Telamon patri se non fuisse participem consilij cædis fraternæ, patriam reliquit & uenit Salamina. Huius fuit filius Aiax & Teucer, sed hic nothus susceptus ex Hesiona Laomedōtis filia. Qui sine fratre reuersus, hic enim sibi mortem consciuerat, à patre non fuit receptus, ita exul delatus in Cyprum, Salamina Cypriam condidit. Sed hic uersus:

στῆσε δ' ἄγων ἵν' ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες,

A Grammaticis configitur, repugnare enim dicunt sequentia, in quibus neque Atheniensibus adiungantur Salaminij, & cum Aiace Thessalicæ naues coniungantur. Atque aiunt disceptantibus quondam Atheniensibus & Megarensibus de illius insulæ possessione, uersu hoc uel à Pisistrato, uel Solone inculcato, uicisse Athenienses, quod locupletissime testem producerent Homerum qui uetustissimis temporibus coniunxisset Salaminios cum Atheniensibus. Sed Megarenses aiunt alios opposuisse uersus, in quibus nomina essent Megaricarum urbium, quos Homerus fecisset, ut Strabo exposuit. Insula est ante Eleusinem, nobilitata illa celeberrima pugna nauali, qua consilio & uirtute Themistoclis ingens classis Persarum pene deleta fuit.

οἳ δ' ἄργος τ' εἶχον.

Nunc deinceps Argolicas copias persequitur. Atque orditur ab urbe quæ regioni ipsi nomen dedit. Annotauit Strabo Argos apud Homerum poni & per se, & cum adiecto, per se cum ponatur, non solum urbem sed etiam Peloponesum significare, ut ιλ. α.

ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν ἄργεϊ τηλόθι πάτρης.

Non enim certe urbs domus illius erat, inquit, sed si fuit domus in Peloponeso, intelligi potest etiam fuisse Argis in urbe. Nam Mycenas & Argos urbes uicinas, non enim interfuisse accepimus amplius vi. M. pass. D ccc. Ideoque à Tragicis poetis fuisse nomina confusa idem autor indicauit, atque id certe fecere, ut in Euripidis Tragœdijs cum alijs apparet, tum in Herculidis. Sed Homerus non permiscuit appellationes harum urbium, & certe

certe ἀργείους uniuersos Græcos uocauit. Verum epithetis loca distinxit, ut ἄργος πελασγικὸν Thessaliam diceret, & ἀχαιϊκὸν, Peloponesum. Nam ἵππιον & ἱππόβοτον, communiter uolunt apposuisse. πολυδίψιον quid sit quæsiuere, ut ιλ. δ'.

καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον ἄργος ἱκοίμην.

Vtrum expectatam & desideratam patriam dixerit Agamemno μεταφορικῶς, ut apud Xenophontem, sitire se ait Cyrus gratiam quam suis referre possit. An sit potius πολυδίψιον, aut sine δ'. πολυίψιον, aut diremtum uocabulum interposita coniunctione δέ. id est exitiale, quod πολύφθορον dixisse uideri possit Sophocles Electra:

πολύφθορόν τε δῶμα πελοπιδῶν τόδε.

ἴπτω enim affligere & corrumpere significat. Sed hæc relinquamus. ἄργος quidem quin hoc loco significet urbem in Peloponeso, dubium nõ est, etsi Peloponesum interpretes uoluerunt. Maxima enim pars Peloponesi attribuitur mox Agamemnõi. Huius præter fluentium aquarum alueos æstate desiccari solitos scripsit Pausanias, ut simpliciter dictum illud πολυδίψιον, siticulosum ἄργος, accipi recte posse uideatur. Nomen inditũ urbi idem autor tradit, ab Argo nepote ex filia Phoronei, ante cum diceretur ἄστυ φορωνικόν. Argi filius fuisse ex pluribus perhibetur & Phorbas, huius Triopas, Triopæ gemini natu maiores Pelasgus & Iasus, minores Xanthus & Agenor, à Pelasgo dicti fuere Pelasgi, ut & de Euripidis Oreste apparet,

πάλαι πελασγοὶ δαναΐδαι δεύτερον.

Pelasgum autem reperiſſe aiunt panis cocturam, cũ prius granis frumenti uescerentur. Iasi (de quo & ipse *ἴασον ἄργος* appellatum, *οδ. σ. ἀν' ἴασον ἄργος ἀχαιοί*, quã uis non urbs tantum, sed tota regio designetur) Iasi igitur fuiſſe aiunt filiam Io, quæ est apud Herodotum Inachi, ea in Aegypto peperit Epaphum. Epaphus Libyen, ex qua Neptunus traditur suscepiſſe Belum, qui fuit pater Aegypti ac Danai. Itaq; Danaus iure hereditario postulauit regni partem in Græcia, iudicantibus Argiuis, cum teneret illud Gelanor filius Sthenelæ, qui fuerat filius Crotopi nepos Agenotis, idq; cum obtinuiſſet, posteritatẽ Agenotis omni poteſtate spoliauit, & à se Danaos cognominauit, Pelasgos & Argiuos priore appellatione, ut & Euripides sensit, citante Strabone lib. V. uersus hoc docentes ex Archelao, quos ascripsimus.

δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατὴρ
ἐλθὼν εἰς ἄργος ὤκησεν ἰνάχου πόλιν
πελασγιώτας δ' ὠνομασμένους τὸ πρίν
δαναοὺς καλεῖσθαι νόμον ἔθηκ' ἀν' ἑλλάδα.

Ita reperitur regia nobilitas Græciæ hinc eſſe Aegyptiaca, illinc Phrygia à Tantalo, ut mox dicemus copiosius, nam hæc fortaſſe sciri atq; plane cognosci, non inutilis curiositatis fuerit, ac potius historiæ dignæ studio eruditionis, atq; etiam allaturæ nonnullam instructionem ad prudentiam animis, in contemplatione mutabilitatis rerum omnium, & admirabili tamen atq; diuina cum conſeruatione tum instauratione & propagatione regnorum & imperiorum. Addamus igitur reliqua. Danai igitur scelus in fratris Aegypti filios notum est, qui insidiati pudicitiæ patrueles fratres uirginibus

suis

suis denuncians, docuit ferro se pudicitiamque suam tueri, quo à patre accepto adductos ignorãtes illos in suos thalamos interfecere uniuersos, excepto Lynceo, quem sponsa Hypermnestra traditur conseruasse. Hic postea regnum obtinuit Argis, deque Hypermnestra suscepit filium Abantem. Abantis fuere Proetus & Acrisius, quorum hic Argos, ille Tiryntha tenuit, quam urbem muniuisse exquisito opere fertur, usus fabris Cyclopibus accersitis è Lycia. Proeti filius fuit Megapenthes, Acrisij autem nepos è filia Danae Perseus, hic permutauit regnũ cum Megapenthe, cui cũ Argos concessisset, ipse in Tirynthia regione urbem cõdidit Mycenas, quo loco forte exciderat ensis capulus, qui μύκης dicitur, unde et Mycenas, uel nescio qua alia de caussa uominatas uolunt. Iisdem fere temporibus uenit in Græciam Pelops filius Tantali, pulsus ab illo Phryge, uel ipse fugiens iniustũ & intolerabile imperium patris, ut fabula impiæ cœnę, quam Dijs dederit contruncato filio, innuere uidetur, nec solum uirtute regnum in Græcia obtinuit, sed opibus & diuitijs quibus instructus aduenisset, ut Thucydidi placet. Hic & Oenoma filiumũ Alxionis, uel ut poetæ prodidere Martis & Harpinnæ Asopidos, Pisæ regno spoliauit, & affinitate coniunxit sibi potentes in Gręcia, nam & sororem Nioben Amphioni uxorem dedit, potienti tum rerum in Bœotia, & filiam Lysidicem Alcæo, & Nicippem, siue ut alij Antibiam, uel ut alij etiã Astydamiã Sthenelo, Persidis. Non enim pecunia modo abundauisse, cuius magnam uim in Europam ex Asia attulisset, sed numerosa sobole quoque eum principatum putatur obtinuisse, ut de suo nomine etiam regioni nomẽ imponeretur, & Peloponesus uocaretur. Sed

Mycenęum regnum, illò enim reuertendum, tenuit Eurystheus, quem etiam Argis natum scripsit Homerus. ιλ. τ΄. Alcæus uero qui esset Persei filius, ut est in Herculе furente, pater Amphitryonis, Tiryntha, atq; huius frater Electryon pater Alcumenæ Mideā tenuit. Nam Persei filij quatuor, quos ex Andromeda susceperit, à Græcis nominantur, Alcæus, Stheneleus, Mestor, Electryō. Herculem autem accepimus fuisse filium Iouis & Alcumenæ, quæ esset nupta cum Amphitryone filio, ut diximus, Alcæi, qui & ἀλκεύς, unde Hercules ἀλκείδης dicitur. Sed cum hoc nuptam fuisse Lysidicen Pelopida supra memorauimus, ita enim aliqui tradidere, uerum cum perhibeatur & Alcumenæ matrem fuisse Lysidicē Pelopis. F. Ita coniuges Amphitryo & Alcumena eandem matrem habuerint, quod absurdum uidetur. Quare ijs accedo, qui, ut Pausanias Arcadicis tradit, fecere Amphitryonem filium Alcęi & Laonomes filiæ Gunei mulieris Pheneatidos. Ita genealogiæ hæ fuerint, ut subiecimus.

Iuppiter Danae Acrisione
Perseus Andromeda filia Cephei Palæstini
Alceus, Laonome. Electryon Lysidice
Amphitryo Alcumena.
Hercules

Ita reperitur manifesto Hercules Persides & Pelopides. Eurystheus aūt et ipse Persides ac Pelopides hoc pacto.

Perseus Stheneleus Eurystheus.

Sed aliqui interposuere Thessalum auum Eurysthei, ut Stheneleus sit Persei nepos, quod mihi quidē probatur, nā sic pręcise ęqualis fuerit Herculis Eurystheus, ut debet esse iuxta Homerica ιλ. τ΄. Quamuis repererim à plurimis tradi

mis tradi Stheneleum fuisse Persei filium, fratresq; ipsius nominari, Mestorem, Alcæum, Electryonē. Sed Eurystheus proficiscens ad bellum in Atticam aduersus posteritatem Herculis quam defenderet Demophon filius Thesei consobrini Herculis, (nam Thesei mater Aethra neptis fuit Pelopis, filia Pitthei, qui Troezena tenuit, nō solum fortis uir, sed etiam sapiens atq; eruditus, quippe quem etiam libros primum composuisse memorię proditum est, similiter & Alcumena Herculis mater neptis fuit Pelopis, ut est dictum) contra Herculidas igitur ad bellum proficiscens Eurystheus, regnum suum commisit atq; tradidit affini suo Atreo, qui illo interfecto ipse tenuit, sic Mycenæ Pisatis posteritati Pelopis accessere. Accessere mox & Laconicæ opes à Tyndareo, cuius filias duxere, Atridæ, ut notum est. Sed regnum Argiuum in tres partes fuit diuisum, regnāte, ut Pausanias uult, Anaxagora pronepote Proeti, nam tum demū liberatis Argiuis mulieribus insania à Melampode, & hunc et fratrē Bianta in cōmunitatem regni scribit assumtos esse, id quod alij in tēpora Proeti retulere, cuius filias furentes sanauerit Melampus, pactus partem regni q; mox cū fratre dimiserit. Cum Biante fuit nupta Pero Nelei filia. Sed series talis reperitur triplicis generis.

βιαντίδαι	μελαμποδίδαι	ἀναξαγορίδαι
Bias	Melampus	Anaxagoras
Talaus	Antiphates	Alector
		Iphis
Adrastus	Oiclas	Capaneus
Aegialeus	Amphiaraus	Stheneleus
Cycinippus	Amphilochus	Cyllacabes.

Verum τῶν ἀναξαγοριδῶν hi maiores fuere, Proetus,

Megapenthes Argiuus, qui esset pater Anaxagoræ. Ex his apparet Amphiaraum fuisse minorē natu Adrasto & Capaneo, à quo & pulsum regno Argiuorum Adrastum Sicyona fugisse ad auum maternum Polybum, aiunt, eoq́ defuncto tenuisse regnum Sicyonium, & Sicyone Adrastum sepultum fuisse Herodotus scripsit τερψιχόρῃ. Postea ferunt gratiam inter Amphiaraum & Adrastum reconciliatam, & insuper affinitatem iunctam fuisse, tradita Eriphyle sorore Adrasti in matrimoniū Amphiarao. Iam si Iphis, ut fecit in Supplicibus Euripides, idem fuit Euadnes pater, quem supra exposita generis series facit fratrē Capanei, fuit cum hoc nupta fratris filia. Exponuntur hæc ab alijs paulo aliter, sed ego nihil his quę commemoraui, neq; certius neq; magis cōsentaneum reperi. Atq; hinc etiam manifestum fit, qua ratione ad Diomedē Argiua res peruenerit, cum fuerit Aetolus. Habuit enim Tydeus filiam Adrasti uxorem, Diomedesq́; fuit nepos illius, & una cum Euryalo tutor filij Aegialei, qui Cyanippus uocaretur. Quo mortuo absq; liberis tenuit regnum solus Cyllarabes filius Stheneli, qui cum neq; ipse liberos reliquisset, ita Orestes Myceneus Argos occupauit, qui & uicinus esset, & auxilijs adiuuaretur cum Spartanorū tum Arcadum atq; Phocensium. Iam etiam hoc traditur. Pelopidis rerum potientibus in Peloponeso & in ditione sua tenentibus regionem Argiuam fere totam, cum abesset Diomedes in Aetolia opemq́; ferret patri atq; ulcisceretur inimicos illius, filios Agrij qui patruū regno expulissent, ut Pausanias κορινθιακοῖς, postq́; inciderit expeditio belli Troiani, ueritū Agamemnona ne Diomedes, interea dum abesset, Argos repeteret, audierat enim habere illū magnas

gnas copias, ad societatem belli, & possessionem urbis Argiuæ eum reuocasse, retulit hoc Strabo libro decimo. Fuit autem uetus appellatio incolarum urbis Argiuæ & Spartanæ, ut Achiui dicerentur ab Achæi filijs Archandro & Architele generis Danai. Nam filijs fratris interfectis, cum nemo appeteret nuptias pollutarum cæde uirginum, obtulit illas ducere uolentibus pater sine muneribus & donis, hoc est ἀναέδνους, ita maritos aliæ aliunde repererunt. Achæus autem fuit Xuthi filius & Creusæ Erechtheidos, Xuthusq́ habuerat patrem Hellena filiũ Deucalionis, à quo & ἑλλὰς appellata in Thessalia, poriente autem rerum Tisameno filio Orestis, & Hermiones, Dorienses posteritas Herculis coacto exercitu paternum & maiorum suorum hereditarium regnum repetiere, ductoribus Aristomachi filijs Temeno et Cresphõte, & nepotibus filijs Aristodemi Eurysthene & Patrocle. Etsi Herodotus ἐρατοῖ scribit, dicere Lacedæmonios ductorem suum fuisse ipsum Aristodemum filium Aristomachi, qui patrem habuit Cleodæum, auum Herculem, siquidem Cleodæus filius Hylli fuit, quem Hercules susceperat ex Deianira filia Oenei. Iure autem optimo illa loca reperere se dicebant Dorienses, quod essent non solum Pelopidæ, ut Atridarum posteritas, sed etiam Persidæ. Tisamenus igitur Argis & Sparta eiectus, illa loca occupauit quæ tũ Iones tenuere, maritima plæraq́, unde & Aegialus regioni nomẽ factũ uidet᷑, magisq́ ab Aegialeo rege. De quo mox dicet᷑, ubi nominatas ciuitates ab Homero hoc loco singilatim persecuti fuerimus. De Argis autem satis dictum. Intra hos & Epidaurum fuit Tiryns, de qua & ipsa mentio supra habita. Hermione fuit intra Isthmum in uicinia Troezenis, in-

terpositis iugis montiũ. Hic esse ad inferos descensum facilem, prouerbio iactari solitum, scripsit Strabo, quia sepelirentur mortui sine naulo, quod alibi apponi illis in Græcia soleret. Asine ad dextram Masetis maritima, distans Masete ad xxxvi. M. P. Troezen nobilis quondam urbs, & portu insignis, cuius nomẽ Pogon, de quo prouerbiũ natum: In glabros, uti uterentur Troezena petere. Hęc sacra fuit Neptuno, cui & primitias frugum offerre soliti fuere, & monetam signarunt tridente. Strabo ait appellatam à Troezene fratre Pitthei, qui ante hunc regnum illius tenuerit & à se nominarit. Epidaurus ante dicta Epitaurus, Aesculapij numine celebris. Vbi templum fuisse illius scribit Strabo plenum tabellis, in quibus curationes essent perscriptæ, quales extiterint & Triccæ & in insula Co. Aegina autem insula ante Argolida non ignobilis, quamuis & loci hoc nomen in Epidauria regione, sed insulam nominasse Homerum indubitabile esse uolunt, ideoque & scripturam mutasse quosdam Strabo indicauit, ut nõ *οἵτ' ἔχον αἴγιναν* legerent, sed *νῆσον τ' αἴγιναν*. In hac Phidonem primum argentum signasse tradidere. Ad Masetis urbẽ iter fuit quondam ex oppido Hermiones, uideturquè sita fuisse intra Troezenem & Epidaurum *μεσόγειος οὖσα*. Capaneo autem non temere epithetum *ἀγακλειτοῦ* addidisse poetam credibile, qui apud Euripidem:

οὐκ ἔλασσον ἄρεως εἰς μάχην φρονῶν.

Etiam inuito summo Ioue urbem Thebarum expugnaturum se gloriatus fuit.

οἱ δ᾽ ἐ μυκήνας.

Mycenas conditas fuisse à Perseo diximus, hanc potentia atque opibus quondam ciuitatem sibi æqualem Argiui deleuerunt, inuidentes illi gloriam societatis belli Persici, miserat enim octoginta ciues auxilio Lacedæmoniis in Thermopylas, cum Argiui quiescerent, uel oraculo iussi, quod apud Herodotum extat πολυμνίᾳ, uel alia quacunque de caussa. Corinthus urbis nomen notum, huius arx Acrocorinthus dicta fontem limpidissimã habuit, Pirenen. Emporium fuit celebre, Horatius Corinthum bimarem dixit, loci autem opportunitate diuitiæ illi & opes partæ, ob quam & dirutam Cicero uult à Romanis duce L. Mummio. Hanc restituit postea Augustus. Fuere cum aliæ coloniæ huius ciuitates, tum Syracusæ in Sicilia, quam deduxit Archias. Eadem meretricibus, ut fit in ocio & abundantia rerum, nobilis, de quarum & aliarum uoluptatum atq; delitiarum impensis prouerbium natum: Multis esse in accessam Corinthum. Fuere autem plæræq; meretriculæ Corinthiæ perfacetæ, ut illa quæ reprehensa, quod minus sedulo telam detexerit, immo ego hoc paruo tempore, inquit, τρεῖς ἱστοὺς καθεῖλον. Significabat autem se spoliasse atque euertisse tres naues, nam ἱστὸς & malum nauis & telam notat. In hac & Lais illa Talantiga floruit, quam fuisse tamen Corinthiam negant, priscam appellationem fuisse Ephyram uolunt, ut ιλ. ζ΄. ἔστι πόλις ἐφύρη μυχῷ ἄργεος ἱπποβότοιο, ductam ab Ephyra filia Oceani. Corinthum autem dictam à Corintho filio Marathonis, ut Sicyona quoque ab eiusdem Marathonis. F. refertur à Pausania.

Cleonæ fuere intra Corinthum & Argos in uia, has peculiariter dictas putat Strabo ἐϋκτιμένας à poeta, quod non solum opere sed natura quoq; munita urbs esset. Orneas à præterfluente appellatas ait Strabo. Abfuere Argis uersus Sicyona & phliuntem. xvi. M. P. Aræthyrea quæ & Arantia, postea Phlius dicta. Sicyon Mecone quoquè dicta Prisco nomine. Hæc nobilitata ueteribus regibus fuit, ut Homerus quoq; docet, cum dicit in ea regnasse Adrastum, de quo superius memorauimus. Et illustre exemplum posterioribus temporibus humanitatis & uirtutis tulit Aratum. Ab hac & Sicyonij calcei, delicarioris operis. Hyperesiæ, postea Aegira. Gonoessa, intra Hyperesien & Pellenen. Huius uerum nomē Donusam fuisse Pausanias scripsit, sed Pisistratum uel ipsum, uel amicum aliquem ipsius, cui colligendorū carminum Homeri negotium dedisset, ignorantem hoc fecisse γονόεσσαν, cum esset uerum nomen apud Homerū δονόεσσα. Pellene, finitima Sicyonijs ultima ciuitas Achiuorum. viij. M. P. à mari, fuit & uicus hoc nomine, ubi Lœnæ multiplices texerentur, ut prouerbio quoq; celebratæ fuerint, πελληνικαὶ χλαῖναι, & χιτὼν πελληνικός. Pallene autem Thracica fuit. Aegion, celebre fabula Iouis à Capra enutrito, Helice urbs maritima Aegio distās ad v. M. pass. absorpta fluctibus, sicut & Bura annis duobus ante pugnam Leuctricam, ut annorauit Strabo. Intumescens autem unda terræmotu incitata, abstulit & urbem, & uetustum fanum Neptuni Heliconij. Aegialon autem totum, dicit reliquam oram Achaiæ complexus loca maritima illius hac appellatione, quæ & ipsa Achaiæ fuit, ut supra diximus, magis à situ facta, quàm ab alicuius regis nomine, ut uidetur.

κυδιόων

κυδιόων.

Superbiens, hoc se magnifice efferēs. Atq; putat Thucydides magis potentia Agamemnonis coactum exercitum illum, q̄ religione coniurationis factæ ante nuptias Helenæ, de qua supra retulimus, & Pausanias ita in Laconicis: προϊοῦσι δὲ ἵππου καλουμένου μνῆμά ἐστι. τυνδάρεως γὰρ θύσας ἐνταῦθα ἵππον, τοὺς ἑλένης ἐξώρκου μνηστῆρας ἱστὰς ἐπὶ τοῦ ἵππου τῶν τομίων· ὁ δὲ ὅρκος ἦν ἑλένῃ καὶ τῷ γῆμαι προκριθέντι ἐκείνην ἀμύνειν ἀδικουμένοις, ἐξορκώσας δὲ τὸν ἵππον κατώρυξεν ἐνταῦθα. Hinc progressis occurrit monumentum, ut uocatur, equi. Nam Tyndareus hoc loco immolasse equum traditur, & adductis ad prosecta procis sacramento omnes adegisse tali: Velle ab Helena, & eo cui data fuisset, uniuersos uim & iniuriam propulsare. Atq; ita sacramento dicto defodisse equum illo in loco. Sane uerisimile fit, non tā ut fratris iniurias & Helenæ raptum ulcisceretur, exercitum coegisse Agamemnonem, quàm ut Persidis hac etiam in parte non inferior uideretur, qui duce Hercule Asiæ bellum intulissent, & cœpissent Ilium, potiēte rerum Laomedonte. Sed hæc fortasse parum ad institutum.

οἳ δ᾽ εἶχον κοίλην.

Lacedæmona hoc loco manifeste regionis nomē est, in qua urbs Sparta fuit, ut Herodotus quoq; πολυμνίᾳ. Docet autem Strabo, & alij apud poetam, & urbem Lacedæmona uocari, et ita certe postea communiter dicta fuit. Sed quid est κοίλην, κητώεσσαν? Cauam Lacedæmonis esse regionem tradidere, & est à Strabone expositus Euripidis hic uersus de Lacedæmone,

κοίλη γὰρ ὄρεσι, περίδρομος τρηχεῖά τε.

Et fertur priscis temporibus illam palustrem fuisse, donec Eurotas aquas ad mare deduxerit, de quo & fluuio nomē inditum. Hic fuisse perhibetur Myletis filius Lelegis indigenę regis, à quo illa gens Lelegum uocata sit. Sed Mylete sine prole mascula defuncto, regnum occupauit Lacedæmon filius Taygetę & Iouis, hic uxorem habuit Spartam Eurotæ filiam, & à se regioni, à matre monti, ab uxore urbi nomen fecisse traditur. Gentile à Sparta est Spartiates Græca forma, & Latina Spartanus A Lacedæmone συγκεκομμένον Lacon, & Lacæna fœmininum. Sed κητώεσσα significare putatur amplam regionem, nam & Cete grandia sunt, atque haud scio an liceat accipere piscosam, hoc mutarunt aliqui & fecere, καιετάεσσαν, quo Nepetæ ferox regio significetur. καιέταν enim Bœotos appellare, quam alij Græci καλαμίνθην. Vel quod esset uoraginosa de crebris terrę motibus, uoragines enim dici uolunt καιετοὺς. Indeque καιάδα barathrum Lacedæmoniorum esse nominatum. Ciuitas fuit Lycurgi legibus, ut Herodotus scribit, de dissolutissima redacta ad grauissimam, itaque disciplina Lacedęmoniorum nulla sanctior habita, hanc Cicero alicubi laudans septingētos annos amplius unis moribus & nunquam mutatis legibus usos dicit. Fuit tamen illorum excellentia rei potissimum bellicæ, unde non abfuerunt etiam culpandæ cupiditates potētiæ. Hæc cesserat in sortem Aristodemi filijs, Eurystheni & Patrocli, indeque familiæ Patroclidarū, qui postea & Eurypontidæ dicti, & Eurysthenidarū ductę. Pharis, ultra Eurotā mare uersus. Sparta, decliniore loco sita sub Taygeto mōte, quę absque muris fuit usque ad cladē Leuctricā. De hac oraculū editū, auaritia peliturā, cuius initiū fertur, ἁ φι

ἀφιλοχρηματία σπάρταν ὀλεῖ.

Idq; periculum impendere omnibus opulentis ciuitatibus ait Cicero. Messe, quæ esset, dubitatum. Alij eã quæ Messoa diceretur, hanc tamen Laconicam negat esse urbem Strabo, isq; putat per Apocopen ita dixisse poetam Messenen, quæ ad Laconicam pertinuerit, ita ut idem κρῖ, τὸ κρῖμνον, & δῶ τὸ δῶμα, & alia huiusmodi affert multa. μὰψ, μαψιδίως. ἄλκιμος pro ἀλκιμέδων. Itemq; Hesiodo, βρῖ, pro βριθὺ seu βριαρὸν. Sophocli ῥᾶ pro ῥάδιον. Epicharmo λί, pro λίαν, & συρακὼ pro συρακῶσαι. Empedocli ὄψ pro ὄψις. Antimacho ἄλφι pro ἄλφιτον. Euphorioñi etiã ἧλ pro ἧλος. Philetę ἔρι pro ἔριον, et Arato πηδὰ pro πηδάλια. Simmiæ δωδὼ pro δωδώνη. Sed huiusmodi multa reperiũtur, concisa & abscisa, quibus hoc μέσση pro μεσσήνη, si uideatur, simile sane faciamus, etsi negatur fuisse hoc ciuitatis nomẽ sed regionis, ante quidẽ reductos Messenios in patriã à Thebanis duce Epaminonda. Quin etiã in Odyssea poetã regionis hoc nomen non urbis manifeste facere uolunt, ut Pausanias quoq; asserit, adducens illa de οδ. γ΄. ἐν φηρὰς δ᾽ ἵκοντο διοκλῆος ποτὶ δῶμα υἱέος ὀρτιλόχοιο, & οδ. φ΄. τὼ δ᾽ ἐν μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιϊν, οἴκῳ ἐν ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. Dici em̃ Pheras Messeniacas, id est urbẽ in regiõe Messeniorũ Pheras. Brysiæ, ultra montẽ Taygetũ. Augiæ, ad dextrã, Sparta tendẽtibus ad mare, à Gythio distantes quatuor. M. P. hę dictę Aegię postea tradunt. Amyclę & ipsę sub monte Taygeto sitę, nomẽ habuere ab Amycla filio Lacedæmonis patre Hyacinthi, quem ab Apolline amatum & fortuito ictu disci necatum fabulæ ferunt. Fuitq; monumentum Hyacinthi Amyclis in Apollinis templo infra illius simulacrũ. Ab Amyclis,

Amyclaides & Amyclæ soleæ exquisitioris operis & ferratæ, dictæ fuerunt, forte quę essent gentis appellatione Laconicę, & canes Amyclæi. Horũ colonia Amyclæ in regione Caietana, quas tacitas Amyclas Maro dixit lib. x. alludens ad prouerbium, ut uidetur, Amyclas silentiũ perdidisse. Fuit autem Laconica una de urbibus centũ quæ in Lacedæmonia quondam floruisse perhibentur, ideoq; & ἑκατόμπολις uocata. Sed illam defecisse frequentiã iam suis temporibus, Strabo scripsit, usq; adeo, ut præter Spartam non essent plura quàm triginta numero in ea oppidula. Helos, maritimum oppidum iuxta Alphei ostium, ab Helio Persei filio natu minimo. Hoc primum expugnasse Dorienses scribit Pausanias, & seruitio incolarũ usos, qui dicti fuerint εἵλωτες, eoq; nomine communiter seruitia Laconica postea appellata. Hoc Strabo regnante Agide Eurysthenis. F. esse factum ait, fuisseq; seruitutem illam certam atq; definitã, ut illos neq; liberare dominis, neq; uendere externis liceret. Laas est Las, ad dextram Gythij distans ab hoc ad v. M. P. à mari pass. M. ccc. In hanc Thesea cum rapuisset Helenam aiunt se recepisse, quam cum Dioscuri cœpissent, fuisse cognominatos λαπέρσας. Oetylus, fuere qui legerent ἠδ᾽ οἴτυλον, ut fieret nomen urbis Tylus. Pronunciarunt autem οἴτυλον ut δάκτυλον, & οἰτύλον ut ἠδύλον.

ἀπάτερθε δέ.

Non fuisse fratrum copias permistas sed discretas ait poeta. ἐλωὺς autem ὁρμήματα, nos raptus uertimus, ut supra quoq; indicatum est, cum interpretes curas & ærumnas significare uocabulum uelint.

οἶδε πύλον τ' ἐν.

Tres Pylos fuisse etiam prouerbiali uersu ostenditur,

Est Pylus ante Pylum est ultra hunc etiam Pylus alter.

Sed eum qui cognominetur Triphyliacus seu Lepræaticus, uel etiam Arcadicus, sumendum ait Strabo pro Nestoris patria, qui habet epitheta Homerica, ἠμαθόεντος & urbis Nelei. Sequimur autem Grȩcos in usu generis, etsi illi quoq; non semper forma masculina utuntur, nā Latini suo more fœmininam fecere pylon, ut Corinthum, iuxta hoc:

Et Nelea Pylos, neq; adhuc Pittheia Troezen.

Nestoris igitur Pylus Triphyliacus, non Eliacus neque Messeniacus, secundum Strabonem, qui etiam docet hunc abfuisse à mari circiter quatuor M.P. Et Alpheum fluuium per Triphyliam & Pisatida ferri, neq; usquàm uel Messeneum uel Elida, quam cauam dixerint, attingere, & hanc totam regionem usq; ad Messenen Homerum appellasse eodem quo urbē nomine Pylon. Nam poetam hoc facere in mentionibus locorum, paucis exceptis, non tam ut oppida, quam nationes & populos nominet, de quibus postea ciuitates constitutæ fuerint. Sed Pausanias μεσσηνιακοῖς, Messeniacum Pylum attribuit Nestori sub Coryphasio sitam, ubi & Nestoris domum demonstrari ab incolis solitam ait. Et dictum putat ἠμαθόεντα à sabulo, solum enim fuisse tenue & arenosum, uerum in secūdo ἠλιακῶν transfert in Eliacam Pylon. De epitheto autē & Strabo quærit. Nam sui Pyli neq; fluuium neq; terram arenosam esse uult. Sed quia sit illud littus angustum &, ut ipse ait, θινῶδες appella

tum ἠμαθόεντα credibile putat. Quin etiã ab amne præterfluente, quem alij Pamissum, Amathũ alij uocent, epithetum ductum uideri posse censet. Arene appellata ab Arene filia Oebali, uxore Apharei Samicum postea. Arcem fuisse Strabo Arenes putat, & Sami appellationẽ ex re obtinuisse, σάμους enim edita loca dici. Ducitur autem coniectura, cum nusquàm reperiatur alibi Arene, à fluuio Anigro, qui sit Minyeus apud poetam, iuxta cuius ostium Arenem fuisse alibi dicitur,

ἔστι δέ τις ποταμὸς μινυήιος εἰς ἅλα βάλλων
ἐγγύθεν ἀρήνης. ιλ. λ΄.

θρύον, ea Thryoessa alibi in colle sita. ιλ. λ΄.

ἔστι δέ τις θρυόεσσα πόλις αἰπεῖα κολώνη.

Hæc ab herba dicta, quam θρύον Græci uocant, postea epitalium, in uado Alphei, hoc enim loco pedibus adhuc ille trãsitur fluuius Alpheus, ut Strabo scripsit. In Arcadia oritur iuxta uicũ Aseã, ubi & Eurotę fontes sint. Ita uocatus quod aquæ illius sanent uitiligines, uel ab Alpheo quodã Heliade, id est nepote Solis, in ipso summerso. Pausanias ἀρκαδικοῖς apud Phylacũ fontes esse dicit Alphei, & hunc auctũ fontanis alijs aquis in cãpo Tegeatico demergi, & rursum exoriri iuxta Aseã confundiq; cũ Eurota. Vterq; statim ab origine terrã subit, & abscondit aquas, postq; longũ interuallũ iterũ erumpunt, & fertur hic in Pisatida, Eurotas uero in Laconicã. Influunt aũt in Alpheũ cũ alij fluuij tũ Celadon & Erymanthus eiusdẽ, quo mons unde orit̃, nominis, isq; lõgo tractu per Arcadiã & Pisatida fluens aquis auctis iuxta Olympiã in mare Siculũ defertur, manifesto, ut Strabo docet lib. vi. ostio, qui & fabulã de subterraneo meatu illius in Siciliã & cõmistione cũ fonte Arethusæ ibidem refellit,

fellit, quam tamen Maro non repudiauit, quin potius cum dixiſſet,

Alpheum fama eſt huc Elidis amnem
Occultas egiſſe uias ſubter mare.

Addit affirmationem.

Qui nunc
Ore Arethuſa tuo ſiculis confunditur undis.

Fabula copioſe narratur metamorph. lib. v. Sed quæ à Seruio, uel cuiuſcunq; illa explicatio Virgiliana eſt, hoc loco referuntur, per ſunt futilia. Maro aũt, ut uix quicq̃, ita ne hoc quidẽ temere fecit, ſubter mare ferri Alpheũ & cũ Arethuſæ fonte in inſula commiſceri, ſed pœne ad uerbum de ueteri oraculo tranſtulit, quod ſubiecimus.

ὀρτυγίη τις κεῖται ἐν ἠεροειδεῖ πόντῳ
θρινακίης καθύπερθεν ἵν᾽ ἀλφειοῦ στόμα βλύζει
μισγόμενον πηγαῖς εὐρείπέης ἀρεθούσης.

Dicere autẽ εὐρειπέην uidetur τὴν πλημμύρουσαν uel ὑποβρύχιον. Nam & erumpit ſtatim in mare, & in Elide mutata in fontem atq; patefactis meatibus ſubterraneis perueniſſe in Siciliam fertur, quod & Maro tetigit:

Sic tibi cum fluctus ſubterlabere Sicanos
Doris amara ſuas non intermiſceat undas.

Vel potius ab Euripo Eubœæ iuxta Chalcidem, nam Chalcide fuiſſe Arethuſę dictas aquas Strabo refert. Pauſanias ſimilibus hiſtorijs hãc etiã conatẽ afferere ἠλιακῶν α. Aepy ubi fuerit, & quare ἔυκλιτον dixerit poeta, quæſiuere. Aliqbus placuit Margalas eſſe Amphipoleos, ſed quia natura munit⁹ ille locus nõ ſit, ideo ſumſere quidã in Maciſtia neſcio quẽ locũ editũ & munitũ natura, ubi ſteterit iſtud Aepy. Atq; hi uolũt αἶπυ dictum à poſitu, ut ἕλος, αἰγιαλόν. σάμον unde σαμικόν, de quo paulo ante.

Alteri ἐυκτίτον opere munitum & eductum in altitudinem accipiunt. Ibidem, id est in Macistia & Cypatisseis fuit & Amphigenia. Pteleon non magis habitari Strabo scripsit, & coloniam fuisse aduenarũ de Pteleo Thessalico. Helos, alij locum iuxta Alpheum accepere, alij oppidum, ut & in Laconica, alij posuere iuxta Haloriũ ubi & Dianæ Eleæ fanum fuit. Dorion alijs campus, alijs mons. Nulla huius ait Strabo extare uestigia, quam uis aliqui locum accipiant significatum ab Homero in Messeniæ Aulone. Pausanias etiam intra Cyparissias & Andaniam ultra fluuium Electram uersus Cyparissias, ruinas ostendi ait Dorij, idem à Pylis Arcadicis quatuor M. P. Fluuium abesse scripsit nomine βαλύραν, quod in illum abiecerit lyram Thamyris, in molestia & dolore cæcitatis. Hunc fuisse filium ait Philammonis & Argiopæ nymphæ Parnasidos, quæ grauida cum non reciperetur à Philammone ut uxor, transierit in Thraciam ad Odryssas, ideoque uocari Thamyrin Thracem & Odryssam. Idem fabulam ἀλληγόρησιν ad hunc modum. Thamyrin poetam amisisse oculorũ lumen in diuturno morbo, id quod & Homero acciderit, Verum hunc nihilo minus studium carminis persecutum esse, illum uero uictum dolore & ægritudine abiecisse omnem curam poeticæ.

οἰχαλιῆθεν.

Hoc etiam loco quæsiuerunt quæ nam hæc Oechalia fuerit, πόλις ἐυρύτου οἰχαλίηος. At hãc mox poeta manifeste Thessalicã facit. Sed tam longe adduci Thamyrin inconueniens uisum. Accepere igitur alij Oechaliã iuxta Andaniam Messeniacam, alij Euboicam, sed nos poetam sequamur.

εὖτε

στῦτο γὰρ εὐχόμενος.

στῦτο uolunt apud poetam habere significationem asseuerationis uel potius iactantiæ, ideoque notant illud ὀδ. λ'.

στῦτο δὲ διψάων, πιέειν δ' οὐκ εἶχεν ἑλέσθαι.

Illos enim uersus de Tantalo decem, ut adulterinos confixit Aristarchus, atque illud στῦτο inculcatorem fecisse aiunt contra Homericum usum. Etsi profecto origo recte duci à uerbo uidetur quod stare significet. Neque ita accipere hoc etiam loco absurdum. στῦτο enim inquit, εὐχόμενος νικήσειν. Astabat iactitans se ipsas Musas cantando posse uincere, si certare uellent.

πηρὸν θέσαν.

Vsitata Græcis figura, ut Theocrito,

ἀντὶ γυναικὸς ἔθηκε κακὰν καὶ ἀπάρθενον ἦμαρ.

Fecere illum cæcum, πηρὸς autē læsus dicitur quacunque corporis parte, unde πηροῦν uerbum, ut Ranis

κἄντι πηρώσω γέ σοι
τὸν παῖδα τύπτων τἀργύριον σοι κείσεται.

Sed κατ' ἐξοχὴν significatur maxime nobilis membri id est oculorum læsio.

ἐκλέλαθον.

Dixit actiua significatione, obliuionem illi obiecere artis fidicinæ, ita & Theocritus:

τὰν γὰρ ἀοιδὰν
οὔτι πω εἰς ἀΐδαν γε τὸν ἐκλελαθόντα φυλαξεῖς.

Est autem ab aoristo uerbum factum cum reduplicatione, λανθάνω, ἔλαθον, λελάθω, obliuionem induco, aut memoriam extinguo.

ο οἶδ'

οἳ δ᾽ ἔχον ἀρκαδ.

Arcades uetustissimam in Græcia gentem se credi uoluere, Atque adeo regionem ipsam ante lunam fuisse, ut Ouidius:

Orta prior luna, de se si creditur ipsi,
A magno tellus Arcade nomen habet.

Herodotus Arcadas & Cynurios in Argolide ait solos αὐτόχθονας esse in Peloponeso, id est non aduenisse aliunde, ut reliquos populos. Et ἀρκάδες προσέληνοι dicti. Multæ autem fuere appellationes gentis, sed maxime insignes, ut Pelasgi dicerentur à Pelasgo terrigena, qui solus in illa terra fuerit, uel potius eximius atque præstans reliquis, & unus dignus repertus, cui regnum cōmitteretur, ut Pausanias interpretatur fabulam. Hic excoluisse nonnihil putatur uitam hominum nihil adhuc magnopere à bestiarū uita differentem. Nam & tunicas pelliceas reperisse, & ostendisse glandium fructus hominibus, quibus admodum fuerint delectati, quod meliorē adhuc cibum gustassent nullum. Illas autem aiunt faginas fuisse, unde & Pythia βαλανηφάγους Arcades in oraculo dixit, quod extat apud Herod. κλίοῖ. Postea appellati fuere Lycaones, à Lycaone Pelasgi. F. quem in lupū mutatum fabulæ tradunt, æqualem maxime Cecropis, ut Pausanias ait. Mox Arcades ab Arcade nepote Lycaonis, ex filia cui nomen Calysto. Deque huius etiam filio Azane, Azanes, ut in oraculo, ἀρκάδες ἀζᾶνες βαλανηφάγοι. Regio hæc mediterranea fuit Peloponesi. Nam in huius faucibus Isthmum tenuere Corinthij, ab his

maritimi

maritimi Epidaurij fuerunt, & ante Epidaurum Trœzena, atq; Hermionen, sinus Argolicus, & reliqua ora Argolidos. His finitimi undequaq; Lacedęmonij, quos excepere Messenij. Nam & Messenia ad mare peruenit, ad Methonen, & Pylum, atq; Cyparissias. Supra auté ab altera parte Isthmi, ubi fuit Lechæum promontoriũ, uicinos habuere Corinthij Sicyonios in ultima regione Argiuorum. Vltra Sicyonem fuit Achaiæ Aegialos. Latus autem maritimum uersus occasum Peloponesi, contra insulas Echinadas, tenuere Elei. Horum regio finitima Messenijs ad Olympiam & ostium Alphæi, Achiuis uero ad Dymen. Horum igitur populorum omnium qui marginem Peloponesi coluere, in medio Arcades fuere, undiq; exclusi à mari, ideoq; rei naualis plane imperiti, bellicosa tamen natio & fortis, melior quidem in auxilijs aliorum, quàm proprio Marte, unde & prouerbium de ijs, qui per se & soli minus ualeant, sed cum alijs bonam operam dare soleant, uel etiam, qui cum se nequeant sua uirtute extollere, alios augeant, ἀρκάδας μιμεῖσθαι, id est idem facere quod Arcades. Sed nunc ad nominata loca à poeta aggrediamur. Cyllene, mons altissimus in Arcadia, appellatus à Cyllene filio Elati. In hoc merulas candidas capi Pausanias scripsit, Strabo ait, ad perpendiculum dimensam huius altitudinem alios fecisse stadia. xx. Hi exquisitissima ratione (si faciamus stadium pedum. Dc.) sunt pass. bis. M. cccc. Alios quindecim, id est P. M. D. ccc. Plinius, ut notum est, stadium docuit efficere passus Cxxv. ita erũnt illa xx. stadia ij. M. D. P. & hæc xv. Mille pass. noningẽti lxxxv. Sed Plutarchus in uita Pauli Aemylij, scribit affirmare Geometras neq; altitudines montiũ,

neq; profunditates aquarum ultra stadia dena extendi, & Olympum tamen Eumeli dimensione paulo altiorē repertum, cuius altitudo cum celebris sit, Plinius q; Dicæarchum tradidisse scribat, altissimum inuentum Pelion, nempe pass. M. ccl. qui ratione Pliniana perficiunt stadia decem, aliter excedunt pass. L. Hæc ergo cū ad hunc modum tradita sint, suspectus locus Strabonis fit, non tam quidem à librarij mendo, quibus tamen editio scatet, quàm errore autoris. Sed hæc fortasse alieniora hactenus attigisse satis fuerit, quamuis à liberali eruditione huiusmodi etiam ζητήματα nequaquàm abhorreant, in qua cum nostrum uersetur studium hæc aliena uideri nō debent. Verum persequamur nunc iam reliqua. In antro Cyllenes concubuisse cum Maia filia Atlantis Iouem tradidere poetæ, & ibidem natum Mercurium, unde Cyllenius uocatur, & à Marone Cyllenia proles. Sub monte autem uicino huic nomine Sepia bustum fuisse Aepytium, id est Aepyti filij Elati, qui Sepis ictu in uenatione interierit. σῆπα autem Græci serpentem uocant, paruum quidem illum, sed tanta ui ueneni præditum, ut putredine immedicabili à se percussos perdat. Pausanias hoc se quoq; genus uidisse scribit, esseq; magnitudine uiperę pusillę, colore cinericio, sparsis punctim maculis uarium, capite lato, collo angusto, amplo uentre, cauda patuula, hos serpentes similiter ut Cerastas, idem autor est, ingredi nō directe sed obliquo meatu ut Cancros uidemus incedere. Plinius libro 20. cap. 2. scribit σῆπα latine dici milleped em, oblongam, pilosis pedibus, pecori præcipue nociuam. Quod autē Busti Aepytij mentionem fecerit Homerus, tanquàm spectabilis monumenti, eò factum idem Pausanias putat, quod

tat, quod aliud nullum memorabilius ille cognouerit, cum ipse illud uiderit, neq̃ adeo admirabilis operis, fuisse enim ait, tumulũ terræ inclusum subiectis saxis. Pheneos, ultra montem Cyllenem uersus Achaiam, intra Stymphalum & Orchomenum, non longe ab Aegiris urbe Achaica. Orchomenij autem finitimi fuere Mantineensibus. Rhipen, Stratiam, & Enispen Strabo prorsus ignorati ait, neq; si reperiri posint loca harum, quicquam hoc profuturum in tanta uastitate Arcadię, quod si nobis obstare pati uellemus, nunquam suscepissemus hunc tractatum, in quo non minus studiose uersandũ puto propter cladem & calamitates terræ Græciæ, sed aliquanto etiam accuratius, ut quæ temporum uis & iniuria euertit, nostra memoria, quatenus licet, cõseruentur. Pausanias significat iuxta amnẽ Ladona, qui in Alpheum defertur, quo loco nominatur Coruorũ insula fuisse, qui dicit has insulas in Ladone quosdam extitisse suspicatos. Sed illorum opinionem redarguit, quod quidem Ladon amnis sit nulli neq; Græcorũ neq; Barbarorum fluuio specie secundus, uerum tam spaciosas illius aquas non esse ait, ut insulam includere posint, non maiorem naue oneraria. Nonnulli in Clitoria regione has collocarunt. Tegea, celebris sepulcro Orestis, de quo Herodotus χλευοῖ, ab hac Tegeates, & Tegeęus, ut Pan Tegeæus. Mantinea, in margine Arcadiæ contra Argiuos, quà & in Arcadiam uia, nobilis illa memorabili pugna, in qua Epamynondas Lacedæmoniorum iterum uictor cecidit, confossus iaculo à filio Xenophontis Gryllo. Stymphalus, à Stymphalo filio Elati, ut Pausanias. Hanc ait Strabo quondam iuxta Paludem Stymphalida fuisse, nondum patefactis uoraginibus, neq; de

fluentibus aquis, tum autem abfuisse à palude ad vi. M. pass. Apud hanc paludem illæ perhibentur ἀνδροφάγοι uolucres educatæ, quarum siue extinctio, seu dispulsio inter Herculis labores refertur. Sunt & Stymphalides boues apud Callimachum, hymno in Dianam, eximio robore, sed à Stymphis regione Epirotica, non ab Arcadica Stymphalo, ut Grammatici uolunt. Parrhasia, à Parrhaso, ut aiunt, filio Lycaonis. Vnde fecit patronymicum cum Arcadicam uellet dicere Callisto Ouidius,

Parrhasis erubuit.

Pausanias Apollinis Parrhasij fanum collocat in monte Lycæo ad ortum spectans.

ἀγκαίοιο παῖς.

Ancæus filius Lycurgi, Aphidantis Arcadis filij Pronepos, fuit enim Lycurgus Alei filius, nepos Aphidantos. Ancæus quidem inter Argonautas nominatur. Agapenor autem cum suis in reditu tempestatibus depulsus in insulam Cyprum, dicitur Paphum condidisse. Arcadibus autem mediterraneis, rei naualis studium esse non potuit. His igitur naues Agamemno suppeditat.

οἳ δ᾽ ἄρα Βουπράσιον.

Buprasion apparet fuisse potentem ciuitatem in regione Elicis, siue partem huius, quæ deleta postea fuerit. Itemq; Hyrmine deleta. Nomen tamen retinuit Buprasij locus, qui esset inter Elidem & Dymam in uia, & Hyrmine iuxta Achaicam Cyllenen promontorij nomen.

Myrsinos,

Myrsinos, postea Myrtuntium maritima à Dyma Elida uenientibus, distans Elide circiter. x. M. pass. Petram Oleniam, coniectura Strabo colligit esse rupem Scolin uocatam, certi enim se quicquam habere negat. Alesiū, iuxta Amphilochida regio montana, dicta postea Alesiæa.

τῶν αὖ τέσσαρες.

Quatuor Eleensium facit ductores, quos, ut solet, uetustiss. appellatione nominat Epeos, ab Epeo filio Endymionis, quem quidem fabulæ ferunt à luna adamatum, suscepisse ex illa liberos quinquaginta numero. Alij uerius scripsisse putantur, fuisse huius ex Hyperippe Arcadis filia tres filios, Pœona, Epeum, Aetolum, & filiam Ericydam. Ac Epeum dedisse genti nomen hac in parte terrarum, ut duos illos & ipsos quoq; alijs in locis. Sed Epei & Anaxirses Coronidos perhibetur fuisse filia Hyrmina, quam imposuisse & urbi nomen uerisimile, deq; hac suscepisse Neptunum Eleum, quem magnificantes genus hoc ἥλιον, qui est Sol, dixere. De hoc Eleorum ductum nomen. Elei filius fuit Augeas ille pecoris ditissimus, cuius stabula emundauit Hercules. Augeæ Agasthenes filius succesit, Phileus autem alter filius è patria discessit in insulam Dulichium. At Hyrmina nupsit Phorbanti filio Lapithæ, peperitq; Actorem, qui habuit in matrimonio Molionen, matrem Cteati & Euryti, quos poeta Neptuni fuisse filios ait ιλ. λ΄. & ideo fortasse ab auo materno Moliomas uocat, ιλ. tamen ψ΄. ἀκτορίωνας. Hi gemini fuere inuicti uirtute & amore fraterno, donec ab Hercule

insidijs circumuenti necarentur. Poetæ autē significantes incredibilem quandam uoluntatum & operarum coniunctionem introduxere hos fratres cum manibus singulos quaternis & totidem pedibus, quod utriusque scilicet alterius quasi propriæ essent manus & ipsius pedes. Iam Cteati fuit Amphimachus susceptus de Olenia Theronice, cuius soror germana Euryto genuit Thalpium. Diores autem Amaryncea patrem habuit, aduenam Thessalum, uirū fortem, cuius in funebribus ludis omnibus in certaminibus, præter equestre, se uictorem fuisse gloriatur Nestor ιλ·ψ΄. neque hoc solo se cōcordia & studio unanimi Actoris filiorum superatum fuisse.

οἱ δ' ἐκ δουλιχίοιο·

Hoc etiam loco mirifice torserunt se Homerici, atque alij aliter loca nominata à poeta constituerunt. Sed cū alibi terrarum atque etiam in mari multiplices mutationes accidisse comperiantur, tum uero harum insularum quæ ante Aetoliam essent, suo iam tempore dimidium cum terra coniunctum, scribat antiquiss. autor Herodotus ἐυτέρπῃ, possumus simpliciter accipere, & quidem rectissime, ut opinor, Echinadas plures quidem significare poetam, sed nominare Dulichium tantum. Neque assentiemur ijs, inter quos & Pausanias, qui in Cephalenia fuisse uolunt Dulichium, quod tenuerint παλεῖς, ut postea quidem fuerint uocati. Nam Homerus manifeste insulam Dulichium facit. Iuxta hanc igitur fuere Echinæ, quæ & Echinades, uel ab aliquo prisco cultore, uel ab Echinorum piscium illo in mari copia, uel etiam ab acutis scopulis, ut ὀξεῖαι, quæ sunt Homero θοαὶ ibidem sitæ. Plinius Dulichium ab Echinadibus temere distinxit.

xit. Quod autem nondum Echinades omnes terræ ad=
iunctæ fuerint, putat Pausanias in caussa esse uastitatem
Aetoliæ, non enim posse tantam copiam limi de inara
to solo à flumine aduehi, quanta deferretur à culto. Stra
bo quidem suis temporibus quæ longissime ab ostio
Acheloi distaret, inter hoc & illam fuisse circiter duo M.
pass. scripsit, proximam autem non abfuisse pass. Dccc.
Huius uero autoris ætas, ut ipse manifeste testatur, inci
dit in primos annos imperij Octauiani. Pausaniæ autē
in Adriani imperatoris tempora, ut inter hos non pau=
ciores anni intercedāt ducentis, id quod ad historiæ cer
titudinem non ignorari multum retulerit. Cephalenia,
ante Echinades, quam Strabo uult esse eandem quę &
σάμη, siue σάμος à poeta dicatur, Sed Plinius Samen no
minat ut insulam separatim. Strabo Apollodorum ait
Samon quidem & Samen urbis esse nomen apud Poe
tam concedere, sed insulæ Samon tantum, itaq; scriben
dum δουλιχίῳ σάμῳ τε, non σάμῃ. ὀδ. ά. Putat autē Ce
phaleniam dictam à Cephalo Deionei filio qui eam te=
nuerit. De Ithaca quidem dubium non est, in qua Neri
tus mons, ut ὀδ. ί.

ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
νήριτον εἰνοσίφυλλον.

Id quod significat frondium concussionē, ut ἐνοσίχθων
terræmotor, sed νήρικος urbs fuit Epiri. Zacynthus & ip
sa iuxta nemoribus cōspicua, ideoq; à poeta ὑλήεσσα &
à Marone nemorosa dicitur. Iam etiam hoc fieri potest,
& uerū esse existimo, ut insula Cephallenia postea no=
minata fuerit ea quæ Homero est Same, nam Cephale
nes omnes communiter uocat quibus dux præfuit Vlys

ses. Crocylea, & Aegilips, & illa de Odyssea νήεικος, in Epiri fuere Chersoneso, ubi nominaretur λευκὰς ἀκτή, quam tamen perfosso Isthmo Corinthios insulam esse cisse scribit Strabo. Epirus aũt significat terram, quę nõ, ut νῆσος, mari undiq; alluatur, sed hac parte contra insulas memoratas terra aquilonaris Epirus proprie dicta, in quam etiam potentia Ithacensium regum se extendit, ut οδ. ω. Laertes inquit:

οἷος νήεικον εἷλον ἐΰκτίμενον πτολίεθρον
ἀκτὴν ἠπείροιο κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων.

Verum ἀντιπέραια appellatione communi non propria, ut nos fecimus in conuersione nostra, uolunt esse dicta à poeta loca Epiri maritima, quæ insulas istas spectarent, uel trans mare illud sita essent, in Acarnania.

αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο.

Aetoli Acarnanibus uicini, interfluente Acheloo, longo & flexuoso tractu, magnoq; impetu aquarum, qui cum sæpe confunderet Aetoliæ & Acarnaniæ fixos terminos, Hercules, qui esset gener Oenei, putatur in alueum coegisse aquas, ut ferretur innocentius, & minus ex undatione sua corrumperet terram propinquam παραχελωίδα uocatam, deq; hoc fabulam certaminis & luctæ Herculis cum Acheloo fictam esse. χαλκὶς autem ad Acheloum sita fuisse traditur. Strabo montem Chalcida nominat. Sed & Pleuron & Pylene & Olenos interiere, uestigijs tantummodo reliquis. Itaq; nouæ erunt quæ à posterioribus nominantur Pleurone & Olenos. Similiter & Chalcis collocata in mediterraneis locis Ae

toliæ, cum poeta maritimam faciat. Calydona autem quod montanam dicat Homerus, de regione accipiendum monet Strabo, nã illa in partes duas diuisa, montanam fuisse attributam Pleuroni, campestrem uero Calydoni. Nominatur & in Britannia Calydon, & silua Calidonia.

οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔτ᾽ αὐτός.

Ambiguum hoc est, nam possumus intelligere ipsum tum fuisse mortuum Oenea, id quod uerisimile certe est, nepote illius iam laude belli florente. Sed fuere tamen qui Oenea pulsum à fratris Agrij filijs uenisse ad Diomedem tradiderint, ut Pausanias retulit Corinthiacis, Argos, & nepotis auxilium implorasse. Quo facile impetrato, & supplicium de inimicis aui cum exegisset Diomedes, reduxisse secum Argos Oenea fertur, & omne studiũ atq; curam uiuenti impendisse, quoq; in loco mortuum sepelisset, eum de nomine illius Oenoen appellasse. Licet igitur ita etiam accipiamus,

οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔτ᾽ αὐτός ἔην, θάνε δὲ ξανθὸς μελέαγρος.

Vt poeta dixerit ἐπεξηγητικῶς, non magis fuisse Meleagrum superstitem, sed iam mortuum.

κρητῶν δ᾽ ἰδομενεύς.

Ab Aetolis occidentalibus & septentrionalibus transilit ad Cretenses orientales & meridionales, & ad alias insulas, relicta nunc quidem Thessalia, quam & ipsam mox describit. Fortasse hoc etiam ideo fecit, quod à mari noluit recedere, eamq; causam puto esse ueri non absimilẽ. Ita enim insularũ historia confecta, ad reliquã

adhuc Græciam, quasi de toto corpore dorsum extans reuertitur, & adiunctione Thessaliæ, totam illam carmine suo poeta absoluit atque perficit. Sed hoc loco quod ἑκατόμπολιν Cretam dicat, id est in qua colerentur urbes centum, In Odyssea uero ὀδ. τ΄. huius nonaginta tantum urbes faciat, credamus sane hoc loco ποιητικῶς plenum numerum positum τῶν ἑκατὸν cum tantũ nonaginta essent, & ita facere poetæ consueuere, ut in significatione copiæ numerum definiant, ut centũ & mille faciant, tam eorum quæ hunc nõ assequantur quàm quę excedant. Idomeneus filius fuit Deucalionis nepos Minois ut dicitur ὀδ. τ΄. Gnossus, ita enim dicitur muta ta tenui in mediam, quondam ciuitas prima in Creta, quam & Homerus ingentem uocauit ὀδ. τ΄. regia Minois fuit. Gortyn & Gortys, & Gortyna. Ipsa quoque potens & magna ciuitas in Creta campestris, quam suis tẽporibus Strabo sine mœnibus fuisse ait. Lyctus Lacedæmoniorum colonia ut Aristoteles πολιτικῶν β΄. Habuit nauale χερσονήσου appellatione, ubi Britomarteos templum fuisse Strabo scribit. Myletum & Lycastum in numero urbium mediterranearum exposuit Plinius, Strabo scripsit fuisse euersas, & agrum tenuisse Gnosios atque Lyctios. Gortyniorum idem fuisse ait Phœstum & Rhytium. Phæstus nobilis ciue Epimenide, quem expiatorem nominarunt.

ἐνυαλίῳ ἀνδρεϊ

μετονομαστικῶς Martem dixit, ut Gradiuum Maro, & Tritoniam Pallada, Mineruam. Fecere autem aliqui ἐνυάλιον Deum quendam Martium nõ ipsum Martem, ut latini Bellonam. Huius matrẽ introduxere τὴν ἐνυὼ, quod

quod uocabulum furorem belli ſignificat. Fabula etiam memoratur Enyalium quendam in Thracia prouocaſſe Martem ad pugnam, à quo cæſo Mars nomen obtinuerit, ut Minerua à Pallante.

τληπόλεμος.

Rodus inſula Carica, ante uocata Ophiuſa, & Telchinis. Hæc ad noſtra etiam tempora nonnihil retinuerat priſtinę fortunę atq; dignitatis, defenſa ſæpius aduerſus Scythicam immanitatē, nuper tamen ignauia atq; miſeria ſeculi noſtri inualeſcente, & ipſa in poteſtatem Turcarum uenit. Hæc & Aethræa dicta fuit, propter cōſtantem & perennem quandam ſerenitatem, unde & Solis propria credita, cuius ingens ſimulacrum, quem Coloſſum dixere, inter miracula ſeu θεάματα ſeptem orbis terrarum numerarunt. Charetis Lyndij opus altitudine cubitorum lxx. ut epigramma teſtatur:

κολοσσὸν ἠλίου πόδ᾽ ἑπτάκις δέκα
χάρης ἐποίει πηχέων ὁ λίνδιος.

Opulenta fuit inſula & artificibus celebris. Pindarus fecit ſub mari aliquando hanc latuiſſe, & productam à Parcis tributam Soli, & depluiſſe in illam aurum Minerua genita, idem unum de filijs ſeptem Solis ſuſceptis ex Rodo nympha, genuiſſe ait Lindum, Ialyſſum, & Camirum, conditores urbium quæ à poeta nominantur. fuiſſe hunc tradunt Cercaphū, cum quo eſſet nupta Cydippe. Videtur autem Rodios ἀγερώχους dicere in laude, nam & hoc certe uocabulum poteſt, & honorificam mentionem illius ciuitatis poeta facit. Sunt ſuperbi igitur Rodij, ut ſuperbū Ilium, id eſt excellens & præ

ſtans aliis urbibus potẽtia, & coniugium ſuperbum Veneris. Tlepolenum autem fuiſſe filiũ Herculis & Aſtyochæ poeta cecinit. Pindarus Aſtydamiæ filiæ Amyntoris·ὀλυμπ. ζʹ. Placet autem hanc eſſe Aſtyocheam, cuius ſupra mentio facta Aſtyoches nomine, quæ filia fuerit Actoris, non illius Elei, ſed filii Azei Clymeni nepotis, qui fuiſſet filius Presbonis, nepos Phryxi. Et hanc tamẽ Ephyren uolunt eſſe Eliacam, quod & Hercules Elida oppugnarit, & Selleis fluuius illic fuerit nominatus.

διοτρεφέων αἰζηῶν.

αἰζηοί, dicuntur ætate florentes, à uitæ uigore, quod tum maxime uiuere homines uideantur, cum ætate & uiribus integris præditi ſunt. Sed Tlepolemus fugit ob occiſum Licymniũ, uel fortuito ictu uel quomodocũq;, oraculo autem conſulto in Rodum ſe contulit, ut Pindarus. Ibiq; & mortuum, relatis oſsibus illius interfecti à Sarpedone, ut Heroa Rodios coluiſſe accepimus. Licymnius autem fuit Herculis auunculus, hoc eſt frater Alcumenæ, νόθος quidem, ut Pindarus ait. Nam Electryon illum perhibetur ſuſcepiſſe de muliere Phrygia nomine Midea, à qua & nomen inditum fuerit Argolicæ urbi.

ὤκηθεν.

Forma aeolica poetæ familiaris, pro ὠκήθησαν. Atq; uidetur Tlepolemum facere conditorem trium in Rodo urbium, uel hoc dicit, Argiuos in illas tres ciuitates diſtributos tum fuiſſe. Argis enim uolunt cædem factam, & ibi oſtenſum fuit Licymnii ſepulcrum, ut Pauſanias retulit.

καὶ σφισι θεῶν.

Iuxta Pindaricam ἀπεικάσθαι. ἔνθα ποτὲ βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας χρυσαῖς νιφάδεσσιν πόλιν. Nam illum respexisse ad hunc uersum uerisimile, quem tamen qui dam Grammatici ἠθέτησαν, id est reiecerunt tanquam inculcatum.

νιρεὺς δ᾽ αὖ.

Syme insula Carica. Ter autem ἐπανέλαβε Nirei nomen, neque unquàm postea in tota historia iterum illius meminit. Id uerò ideo factum esse à poeta Galenus ait, ut declararetur, quàm sint inutiles uiri forma pręstantissimi, quoties illis præter formam nihil adest, quod ad usum uitæ conducat. Philostratus retulit in Heroicis suis, hunc in Mysia progressam unà cum uito ad prælium uxorem Telephi Hieram, formosissimam fœminam interfecisse. Dixit autem σύμηθεν ut ὀρανόθεν, & Syma.

ὃς κάλλιστος.

De quo expressum hoc,

Quo pulcrior alter
Non fuit, excepto Laurentis corpore Turni.

οἳ δ᾽ ἄρα νίσυρον.

Sporades insulæ dictæ, quæ sparsæ per mare essent. Inter has Nisyrus, quá tradidere fabulæ fragmentű esse insulę Co, quod ab hac Neptunus abruperit & iniecerit giganti Polybotę, quē fulmen Iouis non prostrauisset. Inter Telon & Con media, distans ab utraque plus minus x. M. pass. molari lapide abundans. Carpathos, quam transpositis literis ut in κραδία, κράπαθον dixit, edita insula, nomē dedit mari Carpathio. Casus & urbē hoc noīe

habuit. νήσους autem καλύδνας aliqui accepere συνεκδοχικῶς τὰς σποράδας, quarum καλύδνα una esset, postea dicta κάλυμνα. Plinius nominat Calydnam & duas Calydnas. Alij uoluere nomen fuisse insulæ καλύδναι, ut urbi, ἀθῆναι, posteaque uocatas καλύμνας, illique sic ordinarunt hunc locum, οἳ δ' ἄρα νήσους εἶχον, νίσυρον, κράπαθον, κάσον, κῶν, καὶ τὰς καλύδνας. Fœcundaque melle Calymna. viij. metamorphoseon legitur, cum enim mel insulanum præclarum esse scripsit Strabo, & Attico non inferius, tum Calymnion inprimis. Quin etiam Calydnas accepere nonnulli Zacyntho uicinas insulas duas πλωτὰς aliquãdo dictas & postea στροφάδας, ut in scholijs Apollonij legitur, quod tamen minus consentaneũ uidetur. Cos autem insula Carica. Hanc Strabo frugiferam esse, & uinum ferre suauissimum tradit. In hac fuit sub urbe templũ Aesculapij, in quo curationes uariæ perscriptæ uiserentur, deque his Hippocratem ualde exercitatum credidere. Huius ciuis et Phileta fuit elegiographus nobilis. A Cois transtulit Augustus tabulam Apelleam Veneris ἀναδυομένης, quam tabulam consecrauit Iulio patri. Huius autem precium fuit, remissio indicti Cois tributi centum talenta, quę summa pecuniæ fuerit nummi nostratis circiter lx. M. coronatorum. Est autem diuersa hæc insula à Ceo, quam Ceam dixere latini, cum qua in Stephani epitoma confunditur. Ab hac enim κεῖος & κήιος, ut Simonides & Bachylides κῶοι, fuere, ab illa uero κῷος, ut Hippocrates κῷος.

νῦν δ' αὖ τοὺς ὅσσοι.

Pelasgi fuere dicti qui postea Thessali. ἄργος autem πελασγικὸν, nunc uocat Thessaliam, uel sane urbem ἄργος conditam

conditam à filio Lyncei Abante. Alum & Alopen, tam in Thessalia quàm Locride fuisse perhibent, atque aliqui maluere Locridos urbes hoc loco intelligere, quod eo usque regnum Pelei sese extenderit, aliqui etiam, quo magis hoc obtinerent, scripturam mutarunt, & fecere

οἵ τ' ἄλον οἵ τ' ἀλιοῦνθ' οἵ τε τρηχῖν' ἐνέμοντο.

Fuisse enim certe in Locride Aliuntem. Sed nos in Thessalia maneamus. Phthia sedes regia Pelei, quam ἐριβώλακα, id est opimam poeta uocat. Iuxta hanc fuisse Helladа urbé regiam Hellenis filij Deucaliõis, qui in Phthiotide ac tota Thessalia regnasse perhibetur. Sed rectius, ut puto, alij regionem esse ἑλλάδα credidere hoc loco. Trachin, quæ & Trachis, sub Oeta monte à salebris appellata, ut uidetur. Dicti autem Thessali fuere Achæi ab Achæo filio Xuthi nepote Hellenis, à quo & ipso regioni nomen impositum. Myrmidones autem ab Aeginetis, qui cum Peleo illa loca occuparũt. Sed Aeginetæ cur Myrmidones uocati fuerint, fabulam retulit prolixe Ouidius libro septimo.

κούρης χωόμενος.

εἵνεκα τῆς κούρης. Briseida autem dicit ablatam sibi ab Agamemnone. Hæc fuit nupta cum Mynete, ut intelligi potest ex ιλ. τ'. qui Lyrnessi imperium tenuit, cum illa caperetur, & in patriæ defensione occubuit. Illud autem κὰδ δὲ μύνητ' ἔβαλεν, Dorica seu Aeolica (nam his dialectis multa communia sunt) forma extulit, & uerbum diffidit, fuerat enim usitatum & simplex, κατέβαλε δὲ τὸν μύνητα. ἀνστήσεσθαι pro ἀναστήσεσθαι Dorica apocope.

οἳ δ' εἶχον φυλάκην.

Phylace nõ procul à Thebis Phthioticis, ab hac Phy-

q laceius

laceius Protesilaus, & matres Philaceides Ouidio. Vrbs ultra montem Othryn ad ortum, huic uicina Pyrasus, dicta Demetriũ, à fano celebri Cereris, quod abesset ab urbe ad pass. xxx. πύρασον legimus in Stephani epitoma, uno ρ΄. quod esset frugifero in solo posita, ἀπὸ τῶν πυρῶν. Itona, Stephanus refert & σιτῶνα uocatam à frumentis. Antron, à specubus habere nomen creditus, ab hac urbe Antronius Asinus in prouerbiũ uenit, nã tulisse illam magnitudine & specie præstantes asinos accepimus. Legere aliqui pluraliter ἀγχιάλυς ἄντρωνας. Pteleos, inter Antrona & Alon, ab arbore, ut uidetur, quę πτελέα, id est ulmus dicitur. Quæsitum fuit an ab hac πτελατικὸς οἶνος esset apud Theocritum

κὴ πτελατικὸν οἶνον ἀπὸ κρητῆρος ἀφύξω,

An potius à Ptelea Ephesia, uel ipsa Epheso quæ Pteleę quoq; nomen haberet.

ἔχε κατὰ γαῖα.

ἀναστροφὴ, κατέχε γαῖα, mortuum fuisse dicit, ab eo quod accidere mortuis solet, ut humentur. ιλ. γ΄.

τὺς δ᾽ ἤδη κατέχεν φυσίζοος αἶα.

ἀμφιδρυφὴς.

In luctu & planctu laceris genis, id est uidua, ut in oraculo,

πολλὰς ἀργείων ἀμφιδρυφέας τότε θήσει,

Post occidionem quandam uirorum. Protesilaum autẽ habuisse uxorẽ Polydoram tradidere, ut refert Pausanias Meseniacis, filiam Meleagri & Cleopatræ, quæ accepto nuncio de morte uiri, se ipsam interemerit. Alij Laodamiam Acasti Peliadę filiam, mulierem Thessalicam

cum

cum hoc nuptam fuisse tradidere, ad quam unum diẽ ab Orco remissus ipse fuerit, cuiq; persuaserit ad inferos sese ut sequi uellet, quæ & Ouidius in epistola Laodamiæ secutus est.

δόμος ἡμιτελής.

Domus imperfecta. Significat domi relictam solam coniugem ductam pauloante, de qua nondũ filios suscepisset, quibus familiæ stabiliuntur. στῦλοι γάρ εἰσι δόμων παῖδες ἄρσενες, inquit Iphigenia Taurica. Vel etiã intermissas incoatas substructiones regiæ sedis, uel sim pliciter ἡμιτελῆ δόμον dixit, altera sui parte defectam, ui ro mortuo. γάμος enim τέλος uocatur, & domum per ficit. Ab Hectore aũt occisum hunc ante alios festinantem in terram hostilẽ exilire de naui, poetæ plæriq; posteriores tradidere, atq; id ante oraculo fuisse proditũ, fatale esse ut is caderet, qui primus Troianum solum at tigisset. Sed Homerus Dardanum interfectorem fuisse Protesilai ait, ideoq; fuere qui hanc gloriã Aeneæ, quiq; Achatæ socio illius conciliarent. Huius sepulcrum & lu cus fuit in Thracica Chersoneso, ut Herodotus quoq; scripsit, Calliope.

πόθεον γε μὲν.

Non illi quidem ductore carebant in desiderio licet amissi imperatoris. αὐτοκασίγνητος, frater Germanus, nam fratrum significatio latius extenditur.

οἱ δὲ φερὰς.

Pheræ etiã Messeniace à poeta nominãtur. Sed Thes salicæ fines fuerunt Pelasgitidis Thessaliæ non procul à palude Bœbeide, cuius regionem uicinam circa Demetriada Bœben dixere, sed urbẽ uidetur poeta nomi nasse. Fuit aũt tempus cũ Thessalia clausa undiq; mon

q 2 tibus

tibus tota aquis restagnaret, postea patefacto meatu in tra Ossam & Olympum, terræmotu, ut sentit Herodotus Polymnia, defluxere aquæ, & aperuere terram cultoribus, multis fluminibus conuenientibus in Peneum, & remanente palude Boebeide. Glaphyre, & Iolcus Magnesiæ attribuuntur, annexæ Thessaliæ. Magnetas tamen uocat poeta nominatim quidem nullos, sed indiserte accolas Penei & Pelij. Iolcos regia Peliæ, quę & Iaolcos Ionice, ubi Argo nauis extructa fuit, & collecta societas ab Iasone ad nauigationem Colchicam. Admetus autem, ut traditur, filius fuit Pheretis nepos Crethei filij Aeoli, qui habuisset patrem Hellena filium Deucalionis nepotem Promethei. Pelias frater, Nelei filius Neptuni & Tyrus, ut dicitur ὀδ. λ΄. Huius filia Alcestis uxor Admeti uicaria morte redemisse dicitur uitam mariti, reducta in lucem mox tamen & ipsa ab Hercule, extat fabula apud Euripidem.

οἱ δ' ἄρα μηθω.

μηθώνην, dixit producta prima syllaba. Fuit autem & in Peloponeso & in Thracia. Thracicam Philippus diruit, in illius oppugnatione oculo amisso, ictus sagitta cui hostis gloriose nomen suum inscripsisset uersu hoc:

ἀστὴρ φιλίππῳ θανάσιμον πέμπει βέλος.

Tum Philippum tradunt remisisse in urbem cum sagitta hunc uersum.

ἀστέρα φίλιππος ἢν λάβῃ κρεμήσεται.

Thaumacie, Meliboea, Olizon & ipsę Magnesię attribuuntur, subijciunturq; Philoctetæ ditioni. Huius fabulã exposuimus copiose in enarratione Philoctetis Sophocleæ.

οἱ δ' εἶχον τρίκκην.

Reuertitur nunc in Thessaliam poeta, eiusq; regionẽ quæ

quæ Istæotis dicta fuit, atq; uetustiore etiã nomine Doris, uicina Dolopiæ & Pindo monti. Tricca uetustiss. habuit Aesculapij templum, unde & Triccæus ille appellatus. Sed Ithomen, uoluere aliqui nõ Ithomen sed Thomen appellatam ab Homero, ut ita legendum fuerit, καὶ θώμην κλωμακόεσσαν, id est præerupto loco sitam. κλώμακας, ut apparet, à præfractione, aspera & acuta iugorum loca uocarunt. De Oechalia quæsitum, (nam alibi quoq; Oechaliæ nominantur) quæ fuerit πόλις εὐρύτου, capta ab Hercule. Atq; alij in Messenia collocarunt in Carnasio, ubi esset urbs Andania. Alij in Thessalia, ubi postea deserta regio, nomen tamen retinuerit, ut Eurytion diceretur. Euboenses autem apud se Oechaliam illam constituere, quibus consentanea ait Pausanias fecisse Creophylum perueterem poetam. Qui & Messeniacã fuisse putat maxime probabile esse. Idemq; Machaonem & Podaliriumã Messenijs uindicari dicit, & repeti à Thessalis, ut suos ciues, Atq; dicere non fuisse Coronidis filios sed Arsinoes filiæ Leucippi, Atq; etiam ostendere Triccam incultum in Messenia locum. Præterea hoc uti argumento, quod apud Homerum Nestor perbenigne curet saucium Machaona, ita enim officiosum erga hominem externum esse illum non oportuisse. Quin etiam, quo maxime hæc comprobare uideantur, demonstrare Gereniæ illos sepulcrum Machaonis, & fanum filiorum huius pheris. Sed hæc singularia quędam ambitioni illius ciuitatis relinquantur cõciliantis sibi celebritatem hanc & gloriam Heroum istorum, ut facere in alijs aliæ consueuere. Nos autem, quod maxime & geographicis historijs & poetæ consentaneum est, Thessalicas faciamus has urbes.

οἵτ᾽ ἔχον ὀρμένιον.

In Strabone legimus secunda syllaba producta hanc postea urbem appellari solitam, uicũ quidem suis temporibus sub monte Pelio in sinu Pagasæo, unde non potuerit procul abesse Bœbeis Palus. Fuisse inter hanc & Demetriada supra iij. M. pass. terrestri itinere, in quo esset sita Iolcus, circiter M. pass. distãs Demetriade. Hanc esse uoluit Demetrius Grammaticus Phœnicis patriã. Conditam enim urbem ab Ormeno filio Cercaphi nepote Aeoli. Habuisse autem Ormenum filios, Amyntorem & Euæmonem, quorum ille Phœnicem, hic Eurypylum genuerit. Itaq; successisse Eurypylũ & in patrui regnum cum filius abesset Phœnix. Ideoq; correxit uersum ιλ. ι.

οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα
ut faceret,
λίπον ὀρμένιον πολύμηλον.

Crates σύγχρονος ipsius Grãmaticus refellit hunc & Phocensem fecit Phœnicem. Sed Cratetem rursus Demetrius, uerum hæc iam non magis ad hunc locũ pertinent. Fontẽ ὑπερείας nominauit, fuit enim nobilis ille in Thessalia, facit & ιλ. ζ΄. fontium μεσσηίδος ἢ ὑπερείας mentionem. μεσσηίδα autem in Laconica collocarunt. τιτάνοιο autem λευκὰ κάρηνα, περιφερεστικῶς conspicuam candore urbem Titanum dixit, quod & appellatione ipsa indicatur τίτανος enim calcem significat. Vrbem accipit Stephanus postea nominatam τευτανίον, ita enim in Epitoma legitur, alij montis esse nomen tradiderunt.

οἳ δ᾽

οἵ δ' ἄργισσαν.

Argissam Strabo Argusam postea uocatam scribit, sitam ad Peneum. Reperi & hoc nomine dictam Thessalicam Larissam. Gyrtone, quæ postea Gyrton perrhæbica urbs ad ostia Penei. Gyrtonios autem Phlegyas prius appellatos à Phlegya fratre Ixionis, Strabo retulit. Orthe, creditam ait Strabo arcem Phalannæorum, ad Peneum iuxta tempe. Elone, sub Olympo, postea Limone dicta. Olooſſona albā uocat, quod λευκάργιλος esset terra illa, id est Cretosa.

υἱὸς πειρίθοοιο.

Cum Ixione fuisse nuptam Dian Atticam mulierē filiam Deionei tradidere. Cuius filium fecerunt Pirithoum, ut Ouidius quoq;,

Duxerat Hippodamen audaci Ixione natus,

Sed poeta ait fuisse Iouis filium Pirithoum, uel propter excellentem uirtutem illius, ut Hectorem quoq; Ioue genitum dixit, ιλ. ν'.

ἕκτωρ ὅς δ' ιὸς εὔχετ' ἐριθενέος παῖς εἶν.

Vel non Ixionis sed Iouis fuisse filium, ut Herculem & Dioscuros, significat, iuxta fabulā quæ Iouem in equum mutatum diu circūcursitaſſe fert, dū potiretur concubitu Diæ uxoris Ixionis, itaq; πείριθον appellatum ἀπὸ τοῦ περιθεῖν. Quæri etiā posſit, utrū ne apud Ouidiū libro sexto, non mala forte lectio esse uideatur. Varius Deonida serpens. Nam & licentisſime posteriores poetas patronymica formauiſſe cōſtat, & cū Proſerpina filia, quæ esset δηωίς, ut aliqui fecere, ἀπὸ τῆς δηοῦς, penul. producta, fabulę Iouem non cōmiſcent. Et fabula Diæ non solum μεταμόρφωσιν Iouis in equum ut habuerit, fieri queat, sed etiā in serpentē. Mirifica enim poeticarum fabularum est uarietas.

φῆρας λαχνήεντας.

Centauros dicit feram & immanem gentem Thessalicam, quos de Pelio repulisse dicit poeta, et adegisse ad Aethicas, qui tum loca perhibentur tenuisse circũ montem Pindum.

κορώνε καινεΐδ.

Coronus filius Cænei, de quo in ιλ. α. unus de Argonautis. ὑπέρθυμον autem magnanimum, uel etiam ferocem accipiemus, ut filius patris similis fuerit. Cænea enim inuictis uiribus præditum deorum fuisse magnum contemtorem traditur, atq; illum fixisse iaculum in publico imperasseq; illud adorari à prætereuntibus. Vnde & in prouerbium uenisse καινέως δόρυ uel ἀκόντιον, ut opinor, de immani impietate, & condigna etiam pœna illius, Nam quãuis uinci sauciariq; Cęneus non posset, tamen obrutus arborum stipitibus uiuus ad inferos demissus fuit, ut & Apollonius fecit,

ἀλλ' ἄῤῥηκτος ἄκαμπτος ἐδύσετο νειόθι γαίης.

γενεὺς δ' ἐκ κύφε.

Perrhębięmons Cyphus, & urbs poetę, atq; hoc loco etiam ad Epirũ & Aetoliam peruenit. Ex Thessalia autẽ pulsos à Lapithis Perhębos ferunt. Dodone uero in Molossis collocatur, Perębi & Enienses in Aetolia. Apparet igitur circa Pindum concurrere nomina nationum plurium, quarum ibidem fines commiscerentur, Macedonum, Thessalię, Aetolię, Molossorum. Dodonẽ hie malem uocat quod septentrionalior esset. Hęc habuit celebre quondam oraculum Iouis, ubi redderentur responsa,

ἐκ δρυὸς

ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο. ὀδ. ξ΄.

Herodotus cecinisse mulieres duas barbaras oracula scripsit, quæ propter stridorem à græcis columbæ dictæ fuerint, indeq; columbas responsa dedisse petentibus diuulgatum. Est & in prouerbio græcorũ δωδωναῖον χαλκεῖον in loquaces & garrulos. Titaresius fluuius alio nomine Europus, è monte Citario oritur, cuius aqua pinguior à Penei limpidissimo flumine respuitur, ideoque poeta dicit de stygis erumpere undis. Fontis hoc nomẽ esse uolunt apud inferos, de quo nunc ait poeta hunc fluuium scaturire. Introducuntur autem ita iurantes Di à poeta, ut Iuno ἰλ. ξ΄.

> ἴστω νῦν τάδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε
> καὶ τὸ κατειβόμενον στυγὸς ὕδωρ ὅστε μέγιστος
> ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι.

Docuit autem in Theogonia Hesiodus quam pœnã periura numina sustineant, nempe irrequietem annuã quo tẽpore neq; ambrosiam neq; nectar gustarent. Post hunc autem ueluti morbum, nouem annis extra consortium & conuictum aliorum deorum illis oberrandum esse, ac decimo demum anno recuperare pristinam fortunam.

μαγνήτων.

Vlteriores facit Magnetas, nempe Penei fluuij & Pelij montis accolas. Dixere autem τὸ πήλιον & ὁ πήλιος, πρόθοος θοὸς, παρωνομασία hæc dicitur figura, uel ut alij παραγραμματισμὸς aut παρήχημα, ut παυσάμενος παυσανίας, & σαμία μία ναῦς.

τίς τ' ἄρ.

Qui inter duces uirtute reliquis, quiq; equi strenuita-

te præstiterint, addidit poeta catalogo, ut sua etiam excellentiæ laus tribueretur. Excipit autem Achillem & ipsum & equos illius, in quibus omnia incomparabilia essent ad præstantiam. Sed Thessalicis equis tribuit primas, itaq; & cum in certamine funebri uellet Diomedē uictorem introducere, accersit poeta numen Mineruæ quod uictoriæ Eumeli resisteret. Frangitur ergo iugum & ipse de curru delabit, & uix post alios omnes aduenit

ἕλκων ἅρματα καλὰ ἐλαύνων πρόσσοθεν ἵππους.

Sed & oraculum præfert alijs Thessalicum equitatum.

γαίης μὲν πάσης τὸ πελασγικὸν ἄργος ἄμεινον
ἵπποι θεσσαλικαὶ, λακεδαιμόνιαι τε γυναῖκες
ἄνδρες δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς ἀρεθούσης.
ἀλλ' ἔτι καὶ τῶν δ' εἰσὶν ἀμείνονες, οἵ τε μεσηγὺ
τίρυνθος ναίουσι καὶ ἀρκαδίης πολυμήλου
ἀργεῖοι λινοθώρηκες κέντρα πολέμοιο
ὑμεῖς δ' ὦ μεγαρεῖς, οὔτε τρίτοι οὔτε τέταρτοι
οὔτε δυωδέκατοι, οὔτ' ἐν λόγῳ, οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.

Toto alijs terris prius orbe Pelasgicon Argos,
Thessalicæ sed equæ, sed spartæ fœmina ciuis,
At bibitur quibus unda uiri præstant Arethusæ,
Quos etiam superant inter Tyrinthia sedes
Oppida quæ tenet Arcadiamq; Argiua iuuentus,
Linteus in Martis quos armat prælia thorax.
At uos ô Megarum colitis qui mœnia, nec iam
Tertia pars nec quarta manet, quin bis neq; sexta,
Quorum non numerus ratio non ulla putatur.

Reperitur tamen oraculum alicubi sic expositum ut non Thessalicis equis sed Thracijs palma tribuatur, tali scriptura,

scriptura, ἵπποι θρηΐκιαι. Neq; hoc in Megarenses ut destinetur sed Aegienses. Theocritus uero manifeste in Megarenses torsit, in Thyonicho,

ἄμμες δ' οὔτε λόγω τινὸς ἄξιοι οὔτ' ἀριθματοί,
δύστανοι μεγαρῆες ἀτιμοτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ.

Admetum autem nunc & ιλ. ψ'. φηρητιάδην uocat, forma peculiari nominis patronymici ab auo facto, ut αἰακίδης Achilles dicitur. Fuit enim Pheres Admeti pater. Primam autem produxit, cum sit communiter ὁ φέρης.

ὄρνιθας ὥς.

Equarum cōmendatio, Quæ fuerint æquales ætate & colore in uelocitate maxima, ut uolare non currere uiderentur. In iugalibus autem fœminæ laudantur ueteribus, ut & Agamemnonia Aethe. Et pregnantē Olympia uicisse Plinius annotauit. ὄτριχας autem τὰς ὁμοιότριχας ut οἰέτεας, τ' ὁμήλικας.

σταφύλῃ ἐπὶ.

Dorsis obæsis & ita teretibus quasi ad circinū descripta essent, fuisse equas ait. σταφύλην enim alij circinum quem διαβήτην ueteres dixere, alij amussim esse tradidere. Laudatur autem hæc forma dorsi exæquati, ut lacunati & quasi gibberi reprehendi solet.

τὰς ἐν πιερίῃ.

Seruijsse Admeto Ioue imperante, uel captum amore Iuuenis uoluntate sua Apollinem fabulę tradunt. Sed hoc loco egregie poeta ab Apolline quem νόμιον uocant, quid enim omnium animantum ualere atq; uigere, sine hoc numine, ut poetice loquar, posit? Ab Apolline igitur Nomio præclaræ istæ equæ educantur in pieria quidem, id est pinguibus & plenis pascuis.

ἀπομηνίσας. Perseuerans in ira & indignatiōe aduersus Agamemnonem. Quemadmodū & ἀποκαρτερεῖν perseuerare est in propositæ mortis fortitudine.

δίσκοισι τέρπ..

δίσκον quem & σόλον dixere, iacere solebant in altum sed notare etiam longitudinem iactus, ut apparet. οδ. θ'. αἰγανέας autem iacula dicit uel ab incitatione, ut aiunt grammatici, id est ἀπὸ τοῦ ἀγανίζειν, uel quod amenta fuerint de caprino facta corio, uel quod in capras illa penetrent παρὰ τὸ νεῖσθαι ἐπ' αἶγας, uel etiam παρὰ τὸ ἀΐξαι, id est ab impetu.

λωτόν τε.

Lotus herba, nam & arboris hoc nomen, odorata. De arbore tibiæ factæ, quæ lotinæ à materia uocatæ fuerunt. Sed in Aegypto herba eximia illa fuit, unde λωτοφάγους in suam poesin poeta uidetur introduxisse. ἐλεόθρεπτον uero σέλινον, id est quod nunc composito uerbo ἐλεοσέλινον dicitur.

εὖ πεπυκασμένα.

Recte repositi seu accurate subducti, ne scilicet, ut fit, ociosi læderentur.

οἱ δ' ἴσαν.

Reliquos græcos dicit. Vtitur autem similitudine uehementi inflammati orbis terrarum, & tonitruum Iouis, in poetica sublimitate expositionis.

εἰν ἀρίμοις.

De Arimis quæsitum ubi terrarum fuerint. Atque alij in Lydia, alij in Phrygia, quam κεκαυμένην dixere, aliqui

inter

inter Mæandrum & Lydiam ut Strabo ιβ´· alij in Cilicia, alij in insulis Pithecusis collocarunt, alij in Syria cũ quibus sentire uidetur Herodotus Thalia sic scribẽs. ἀπὸ δὲ ἰηνύσου αὖτις συρίων μέχρι σερβωνίδος λίμνης, παρ᾽ ἣν δὴ τὸ κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν. ἀπὸ δὲ σερβωνίδος λίμνης ἐν τῇ δὴ λόγος τὸν τυφῶ κεκρύφθαι, ἀπὸ ταύτης ἤδη αἴγυπτος. Ab Ianysso iam rursus est Syriorum regio, usque ad paludem Serbonida, iuxta quã tendit in mare mons Casius. Serbonidem uero paludem, in qua sepultum Typhona fama fert, Aegyptus excipit. Tiphonis autem nomen à poetis ἀλληγορικῶς usurpatur, ut alia multa. Ipsum uero significat uapores & æstuationes terrenos, de quibus tempestates & nimbi existere putantur, unde & flatuum tempestuosorum hunc parentem fecit Hesiodus. Sed Pindarus in Cilicia uidetur statuisse Arina, sic enim canit: πυθίων· ά. ὅς τ᾽ ἐν αἰνᾷ ταρτάρῳ κεῖται θεῶν πολέμιος τυφὼς ἑκατοντακάρανος· τόν ποτε κιλίκιον θρέψε πολυώνυμον ἄντρον, νῦν γε μὰν ταί θ᾽ ὑπὲρ κύμας ἁλιερκέες ὄχθαι σικελία τ᾽ αὐτοῦ πιέζει στέρνα λαχνάεντα.

Non tamen explanatur his, neque aperte demonstratur ubi illud cubile Homericum Typhonis fuisse putandũ sit. Quippe cum illi Pithecusas id est Aenariam attribuerit Maro, siquidem huic Inarime esse ὑφ᾽ ἓν ea putatur, cuius nomen apud Homerum ἄριμα, quasi ille legerit, aut suspicatus sit dici γαῖαν εἰναρίμης, est autem locus Aeneidos. ix.

Qualis in Euboico Baiarum littore quondam
Saxea Pila cadit magnis quam molibus ante
Constructam ponto iaciunt, sic illa ruinam
Prona trahit, penitusque uadis illisa recumbit
Miscent se maria & nigræ attolluntur arenæ.

Tum sonitu prochyta alta tremit durumq́; cubile
Inarime Iouis imperijs imposta Typhæo.

Iam hoc quoq; non prætereundum silentio, ab eadem origine uerbi τύφειν. quod fumi euaporationẽ notet, cadere diuersas huius nominis formas, τυφῶν, τυφῶς, & τυφωεύς.

ὠκέα ἶρις.

Correpta penultima ab ὠκεῖα. Sed ἶρις est nuntia deorum ab eo quod mandata perferat & sermone exponat, ut ἶρος ὀδ. σ΄.

ἶρον δ᾽ ἐνέοι κίκλησκον ἅπαντες
οὕνεκ᾽ ἀπαγγέλλεσκε κιὼν, ὅτε κέντις ἀνώγοι.

Nimirum ἀπὸ τοῦ εἴρειν τοῦ ἐρεῖν ἤγουν λέγειν.

αἰσυήταο γέρ.

Senis indigenæ bustum fuisse illo in loco celebre accipiendum, cui nomẽ Aesyeta. huius mentio fit ιλ. ν΄. qui pater fuisset Alcathoi generi Anchisæ. δεγμένος, id est προσδεχόμενος, obseruãs. ἀκριτοι μῦθοι, ut oratio immensa si dicatur. ἀλίαστος πόλεμος, bellum ingens, cuius uis omnia oppressura esse uideatur, ut λιάζεσθαι id est ἐκκλίναι posit nemo. ὅμαδος ἀλίαστος. ιλ. μ΄.

πολυσπερέων.

Aut sparsam dicit & collectitiam multitudinem auxiliorũ, aut copiam. Vult autẽ instruere principes quosq; suæ ciuitatis militem, Et esse duces suorum, ne in confusione res perperam geratur.

βατίειαν.

Vnde factum nomen fuerit non satis explicant interpretes.

pretes. Tradidere autem nomen fuisse Batiæam filiæ Teucri, ut citatur de Mnasea in epitoma Stephani ἐν τῷ δάρδανος, de qua locũ appellatum suspicari possumus, cuius esset uetustior busti Myrinnę, hanc Amazonem fuisse perhibent, dictamq́ πολύσκαρθμον, ut Achillem ποδώκην. σκαίρειν γὰρ τὸ τοὺς πόδας ταχέως κινεῖν καὶ ἐμφέρειν. Vnde σκαρθμὸς, illa τῶν πε.λῶν εὐκινησία·

Τρωσὶ μὲν.

Strabo ueluti regiones quasdam Troianas facit nouem. Sed Homerus manifeste uocat Troianos eos quibus Hector prȩfuerit, & eos quibus Pandarus. Hectori autem dubium non est quin attribuerit ciues Iliacos. Dardanios autem fuisse accolas Idȩ montis plane dicitur ιλ. ύ. Ζέλειαν uero facit Cyzico uicinam Strabo, & ἀφνειοὺς appellatos Zeliȩ ciues scribit Lycios accolas paludis ἀφνίτιδος quȩ δασκυλῖτις esset.

ᾧ καὶ τόξον.

Non arcum, sed peritiam sagittandi. Nam arcum quẽ ad Troiam habuit de cornibus ab ipso interfectȩ caprȩ siluestris elaboratũ à fabro cornario fuisse dicitur ιλ. δ΄. Ita interpretes quidem, sed arcum accepisse aliquem ab Apolline possumus intelligere, & non est obscurum quid tali diuinorum munerũ mentione significet poeta, nempe excellentem peritiam & diuinam quandam.

οἳ δ᾽ ἀδράστειαν.

Adrastia intra Aesepũ fluuium & Priapũ urbem maritimam, per quam defluit Granicus. Plinius scribit Pariũ coloniã esse quã Adrastiã Homerus nominarit, hanc ab

Adrasto rege conditam tradunt, qui consecrarit Neme sis simulacrum dictũ Adrasteæ, ut citatur ex Antimach.

> ἔστι δέ τις νέμεσις μεγάλη θεὰ ἣ τάδε πάντα
> πρὸς μακάρων ἔλαχεν, βωμὸν δέ οἱ εἵσατο πρῶτος
> Ἄδρηστος, ποταμοῖο παραὶ ῥόον Αἰσήποιο.

Aliĳ ab Adrastea Idæ reginæ Troicæ nominatam urbem uolunt, aliĳ ab Adrastea Iouis nutrice. ἀπαισοῦ δῆμον, populum Apæsi, quem & urbi atq; præterfluenti nomen indidisse uolunt. Eadem & παισὸς apud Homerũ. ἰλι.

> ὃς ῥ' ἐνὶ παισῷ.

> ναῖε πολυκτήμων πολυλήϊος.

Pityea, intra Parium & Priapum. Aliqui eandem & πιτυοῦσαν dictam & Lampsacum postea nominatam tradidere, propterea quod Pinus illo in loco multæ prouenirent. Tiriam autem montem Troadis fuisse uolũt, & huius accolas Meropidis nunc subĳci intelligemus.

> οἳ δ' ἄρα περκ.

Percote urbs Troadis quæ & Percope. Practium autem nõ urbem sed fluuium docet esse Strabo intra Alydum & Lampsacum, & accolas sane poeta memorat, dicit enim πράκτιον ἀμφινέμοντο. Sestus autem & Abydus, urbium nobilium sunt nomina, ueteri amore Leandri & Herus, & mirabili opere pontis, quo Xerxes Asiã Europamq; iunxit, paulum supra Abydum, quæ Asiatica esset, & infra Sestum ad littus excurrens de Chersoneso in mare. Arisba, intra Percoten & Abydum, ab Arisba Teucri filia, ut aliquibus uisum. αἴθωνας autẽ equos nigros dicit, ut αἴθοπα οἶνον nigrum uinum, aut sane fuluos.

πελασγῶν

πελασγῶν ἐγχ.

Bellicosos Pelasgos uocat. Hæc gens Argiua uel Arcadica plurima orbis terrarum loca inuasit, & huius nomen latissime sparsum est, itaq; Strabo lib. 5. scripsit ab Atheniensibus illos πελαργὺς appellatos, quod ut ciconiæ uolatu, ita ipsi erroribus uagarétur. Nunc ergo Hellespontiacam gentem dicit Pelasgorum in Troade, qui urbem Larissam haberent, quo nomine & in Thessalia fuit. Hanc Strabo uult cumam Aeolicam esse, & Pelasgos ab Aeolensibus deletos.

λήθοιο.

Incertum utrum Pelasgum dicat τὸν λῆθον gentili uoce, an filium Pelasgi nepotem Teutami.

αὐτὰρ θρήϊκας.

In Europam transit. Thraciæ autem Strabo Chersonesum tres sinus efficere docuit, septentrionalem propontidos, orientalem Hellesponti, Australem ponti, qui cognominetur Niger. Significat igitur accolas Hellesponti poeta Thracas. Atq; aliunde forte Rhesi copias adducit, quem dicit filium fuisse ἠϊονῆος, unde licet suspicemur ἠϊόνα, urbe Chersonesi appellatam. Helles autem Pontum ab Helle sorore Phryxi nominatum omnibus notum. Etsi Herodotus Thracas in Bithynia supra Mysos collocat, appellatosq; scribit Bithynos transgressos ex Europa ubi Strymonij uocarentur, πολυμνία.

εὔφημος.

Ciconas, annotatur in epitoma Stephani, ubi de Cyzico uerba fiunt, esse Ismari incolas.

αὐτὰρ πυραίχμης.

Pæonas Thracicam gentẽ, uicinam Macedoniæ ultra Axium fluuium, hos uolunt Pannonas esse, qui nunc

sunt Vngari, finitimas sane inter se gentes fuisse satis cō stat, Macedonas, Pæonas, & qui nunc Vngari uocantur. Sed Axium negat Strabo putas aquas habere, uerū in propinqua regione Amydonis ait fontem esse, cuius limpidissimæ undæ in fluuium turbidum deferri cernantur, itaq; mutatum uersum ita,

ἀξίου οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἴης.

Non enim speciosam aquam Axij terram perfundere, sed terræ aquas conspicuas misceri fluuio. Etsi diuersum sensisse poetam apparet ιλ. φ΄. ubi dicit de eodem fluuio, quasi hunc uersum interpretans,

ἀξίος ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησι.

Si igitur uerum est quod Strabo de turbiditate fluuij dicit, fieri potest, ut uel puritaté ille ueterem amiserit, uel comparatione dixerit Homerus pulcerrimas aquas esse fluuiorum Thracicorum, ut ἄριστον μὲν ὕδωρ Pindarus τῶν στοιχείων, uel aliud quæratur, quo poetæ locus explicetur.

παφλαγόνων.

Redit in Asiam. Paphlagonia autem regio dicta fuit inclusa ponto Haly fluuio, Phrygia & Bithynia, hanc & Pylæmeniam cognominatam Plinius scripsit, & adijci huic Venetos, à Nepote Cornelio, à quibus in Italia ortos cognomines eorū Venetos credi postulet. Quod aūt apud Venetos esse dicit mulos agrestes uidetur significare mulos ibi esse sui generis animantes, ut & in Cappadocia Theophrastū scribere tradit Plinius. Cytorus aūt mons dictus fuit, ut apud Catullū, Cytore buxifer, & Cytoriaco pectine legitur in Ouidio. Sesamum uero Amastrin à Mænade Amastride uocatā Strabo uult, assentiente de mutato nomine & Plinio. A Parthenio fluuio ad Amastrin traduntur pass. M. circiter. xi. Ab Amastri ad

stri ad Erythmos (scopulos hos duos esse Strabo ait rubros, qui postea fuerint appellati ἐρυθρῖνοι.) pass. M. circiter vij. A Cytoro ad αἰγιαλὸν (quem locum alij αἰγιαλὸς pluraliter dixere, alij reposuere κρωβίαλον) totidē. Ad Cromnā ab Erythinis totidē. A Cromna ad Cytorum pass. M. circiter xi. Aegialū aūt aliqui longiss. remouerunt, ut Apollonius quoq; uidetur, libro secundo. πάρθενιον autem fluuiū eodem ille autor libro tradit hinc appellatum, quod in illius.

Filia Latonæ linquens terrestra rura
Cælorumq; petens sedem splendentibus undis
Exhilaret grato defessum frigore corpus.

αὐτὰρ ἁλιζώνων.

In Stephani epitoma cōiectura exponitur ἁλιζῶνας uocatos quasi ἀλαζόνας propter superbiā & fastum opulentiæ. Plinius Bithynicā gentē facit, & addit nominis causam, quod illa gens mari præcingatur. Straboni negocium exhibuit huius loci interpretatio. Putat enim Chaldaicam gentē fuisse iuxta Trapezuntē, atq; hos tenuisse ἀλύβην, & habuisse nomē ἀλύβων, mox χαλύβων, alij autem alibi hos collocarunt. Argenti autem germen apud hos esse dictum apparet, propter metalla argenti siue argentifodinas regionis illius.

μυσῶν δὲ.

μυσὸς uel esse colonos Scythicorū Mysorum, uel dictā gentē ab arbore, quę græcis ὀξύη Lydis μύση uocetur, id est, ut opinor, ornus, quibus abundaret mons horū Olympus à quo & Olympiani dicti fuere, teste Herodoto Polymnia. græcis ἔσχατος τῶν μυσῶν prouerbiali figura de laboriosis & difficilibus mandatis, latinis ultimus Mysorum de homine nihili fertur, ut Cicero posuit in oratione pro Flacco.

ἀλλ' οὐκ οἰωνῶν.

Sed non augurio potuit depellere pestem.

κεράϊζε.

Profligauit & dissipauit. Non autem intelligendum fuisse Mysos Troianos, quod poeta dixerit, ibidem & alios Troianos fuisse profligatos ab Achille, nisi generali quadam appellatione accipiamus Τρῶας dici, qui cum priamo facerent. Nam sic distinguere, in fluuio fuisse afflictos ab Achille & Troianos, & alios qui Troiani non essent nempe auxilia, uidetur esse περιεργότερον.

φόρκυς δ' αὖ.

Phrygiam dicere uidetur quæ ἑλλησποντιακὴ & ἐπίκτητος appellata fuit. Ascaniam autem paludem & regionem Nicææ urbis in Bithynia dictam Strabo scribit.

μῄοσιν αὖ.

μαίονδε & μήονδε Ionica mutatione sunt Lydi, à Lydo Atyos filio nominati. Gygæa palus, postea coloe uocitata, à Plinio Gygeum stagnum in Sardiana regione, iuxta quam fuisse perhibent ὕδην dictam urbem regiam Omphales postea Sardis appellatam, idem & poeta significat ιλ. υ. ubi subijcit Timolo Gigeam paludem uicinam urbi ὕδης. τμώλου uero Timolum dixere latini. ut Alcumenam, Aesculapium, Herculem.

καρῶν ἡγήσατο.

Cariæ loca Iones occuparunt, Miletum urbem quæ antea uocaretur Lelegeis, Pityusa uetustiore etiã nomine Anactoria, Nileus tenuit. Hanc Pausanias Achaicis Miletum scribit appellatam à Mileto Cretensi qui pulsus à Minoe receptus fuerit à Caribus. Vnde & fieri potest ut lingua Græca insincera ea gens uteretur, annotatum enim est genera nominum uitiare illos consueuisse, ut in,

fœminis

fœminis masculina forma uterentur & contra in mascu linis fœminina. Fuit gens contempta, unde & ιλ. ί. τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ, & ἐν καρὶ ὁ κίνδυνος, prouerbiũ quo & Plato usus, de parua iactura. φθιρῶν ὄρος. Huius enim accolæ φθῖρες, uel quasi φθειρῶν ὄρος abundare enim tradunt illas siluas pinu arbore, cuius fructus uel flores ut alijs placet φθεῖρες dicantur à similitudine horum uermiculorum. Aut sane à Phthirone filio Deucalionis. Mæander fluuius Cariæ ante dictus ἀναβαίνων, quod solus omnium fluminum in illis mirabilibus cõuersionibus contra suos fontes fluere uideretur. Tanta autem est aquarum istarũ & tam multiplex refluxus, ut omnia implicata & flexuosa, Mæandri appellatione significari soleant. Hoc autem perhibent inditum fluuio nomen à Mæandro Duce Carum in furorẽ uerso, cum se in eum demersisset, uel quia de stulto uoto immolasset dijs filium suum, uel quia matri deum Pessinunte consecrata dona militi diuisisset. Mycale in media Caria sita, quasi μυχαλή, ut aliqui tradidere, urbs conspicua altitudine sua.

νάστης ἀμφίμα.

Elegans mutato nominum ordine repetitio. Sed quẽ dicat ueluti uirginem auro redimitum ad bellum profectum fuisse, incertum, redditurq́ꝫ subiuncto numero singulari tota expositio obscura, etsi intelligere possumus τὸν νάστην significari, quem solum incipiens dixisset Carum ducem fuisse.

σαρπηδὼν δ'.

De remotiore Lycia aduenisse cum suis dicit Sarpedona, hunc filium tradunt fuisse Iouis & Europæ, fratrem Minois & Rhadamanthi, socium huic addit filiũ Hippolochi Glaucum. Xanthum autem Lyciæ fluuium fe-

runt erupisse de terra eruta à Latona cum parturiret, ut Calaber,

> ὅμ ποτ' ἐριγδούποιο Διὸς δάμαρ ἀνθρώποισι
> Λητὼ δὴ ἀνέφηνεν ἀναῤῥάξασα χέρεσι
> τρηχὺ πέδον Λυκίης ἐρικυδέος, ὁππόθ' ἑοῖο
> δάμναθ' ὑπ' ὠδίνεσι πολυτλήτησιν ἀνίῃ.

De Lycijs Herodotus κλειοῖ ita. Lycij ab antiqua origine sunt Cretenses. Nam Creta olim tota in Barbarorum potestate fuit. Cum autem inter Europæ liberos Sarpedonem atq; Minoa, in Creta discordia esset orta, cumq; factio Minois fuisset superior, pulsus & eiectus cum suis Sarpedon in terram Asiæ, Milyada sese contulit. Nam ea quondam Milyas fuit, quam nunc Lycij incolunt. At illo tempore appellabantur Milyæ, Solymi. Sub imperio autem Sarpedonis, undecunq; sane nomine facto, uocati fuere Termilę, & nunc etiam accolæ Lycios nominant Termilas. Postea Athenis eodem uenit Lycus filius Pandionis pulsus ab Aegeo fratre, & cum Sarpedone mansit, atq; ita de Lyco procedente tempore nomen Lycijs inditum fuit.

FINIS.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Β΄. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψῳδίας.

Ζεὺς ὄνειρον ἐπιπέμψας Ἀγαμέμνονι, παρακελεύεται τοὺς Ἕλληνας ἐξάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὁ δέ, πρῶτον μὲν τῶν ἀρίστων συνέδριον συνήγαγεν. ἔπειτα δὲ ἐκκλησίαν ποιησάμενος, ἀποπειρᾶται αὐτῶν, παρακελευσάμενος φεύγειν εἰς τὰς πατρίδας, κατέχει δὲ αὐτοὺς Ὀδυσσεὺς Ἀθηνᾶς προνοίᾳ. καὶ Νέστωρ δημηγορήσας. εἶτα προφὼ αἰνεόμενοι, ἐξοπλίζονται αὐτοί τε καὶ οἱ ἡγεμόνες. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Τρῶες Ἴριδος αὐτοῖς ἀπαγγειλάσης. κατάλογον δὲ ὁ ποιητὴς ἐποίησε τῶν στρατευμάτων, καὶ τῶν νηῶν.

ΑΛΛΩΣ.

Ζεὺς ἐμέμνητο Θέτιδος τῆς ἱκεσίας. τῶν ἄλλων θεῶν τε, καὶ ἀνθρώπων ὕπνῳ σχολαζόντων, πρὸ ὀφθαλμῶν ποιούμενος τὸν τοῦ πηλέως, ὄνειρον ἀγαμέμνονι πέμπει, κελεύων αὐτὸν ἐκβάλλειν πάντας τοὺς ἕλληνας εἰς τὴν μάχην, καὶ συμβουλεύων αὐτῷ δηλαδὴ καὶ τὸν ἀχιλλέα παρακαλέσαι. ὁ δὲ, οὐ συνιεὶς τὸ ὄναρ, τοῖς ἀριστεῦσιν αὐτοῦ διηγεῖται. καὶ μετὰ τοῦτο εἰς ἐκκλησίαν ἀθροίσας πάντας ἕλληνας, ὑπόπτως πρὸς αὐτοὺς διακείμενος, διὰ τὸ ἡγεῖσθαι τὸν ἀχιλλέα ἐπιτιθέμενον αὐτῷ τῇ ἀρχῇ, προσποιεῖσθαι τὸ πᾶν πλῆθος πειράζων, φεύγειν αὐτοὺς εἰς τὰς πατρίδας κελεύει. οἱ δὲ, οὐ συνιέντες ἐπὶ τὸ καθέλκειν τὰς ναῦς, καὶ εἰς τὰς πατρίδας ἀπαλλάττεσθαι χωροῦσιν. ὀδυσεὺς δὲ ὑποθεμένης αὐτῷ ἀθηνᾶς, τοὺς μὲν ἀρίστους, πείθει κατέχειν. τῶν δὲ στρατιωτῶν, πικρῶς καθάπτεται. παύει δὲ καὶ θερσίτην ἀμούσως πρὸς τὸν βασιλέα στασιάζοντα. καὶ τοὺς ἕλληνας μεῖναι, καὶ τὴν ἴλιον ἑλεῖν προτρέπει. συμβουλεύσαντος δὲ καὶ νέστορος τὰ αὐτὰ, ἀγαμέμνων θύσας τῷ διῒ, τοὺς γέροντας ἑστιᾷ. καὶ προστρεψάμενος τοὺς ἕλληνας, ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξάγει ἅπαντας. ἑξῆς δὲ ἐστὶν ὁ κατάλογος τῶν νεῶν, ἐφ᾽ ὧν ἦλθον οἱ ἥρωες, καὶ οἱ ἕλληνες, καὶ τῶν ἐπικούρων, καὶ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν.

ΙΛΙΑΔΟΣ

Βῆτα δ' ὄνειρον ἔχει, ἀγορὴν, καὶ νῆας ἀριθμεῖ.

Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε, καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ,
εὗδον παννύχιοι. Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.
ἀλλ' ὅγε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
ἧδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,
πέμψαι ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον ὄνειρον.
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Βάσκ' ἴθι οὖλε ὄνειρε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω.
θωρῆξαί ἑ κέλευε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ. νῦν γάρ κεν ἕλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων. οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται, ἐπέγναμψε γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη. Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο. βῆ δ' ἄρ' ὄνειρος, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε.
καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, τὸν δ' ἐκίχανεν
εὕδοντ' ἐν κλισίῃ. περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς Νηληΐῳ υἷι ἐοικὼς
Νέστορι, τόν ῥα μάλιστα γερόντων τι' Ἀγαμέμνων.
τῷ, μιν ἐεισάμενος, προσεφώνεε θεῖος ὄνειρος.
εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο;
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα. Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὃς σεῦ ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει.

θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ. νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
τρώων. οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται. ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
ἥρη λισσομένη. τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
ἐκ διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσί. μηδέ σε λήθη
αἱρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἀπεβήσατο. τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
τὰ, φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἅ ῥ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλεν.
φῆ γὰρ ὅγ' αἱρήσειν πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ
νήπιος. οὐδὲ τὰ, ᾔδη, ἅ ῥα ζεὺς μήδετο ἔργα.
θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε, στοναχάς τε
τρωσί τε, καὶ δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου. θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή.
ἕζετο δ' ὀρθωθείς. μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα
καλὸν, νηγάτεον. περὶ δ' αὖ μέγα βάλλετο φᾶρος.
ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον.
εἵλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί.
σὺν τῷ, ἔβη κατὰ νῆας ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
ἠὼς μέν ῥα θεὰ προσεβήσατο μακρὸν ὄλυμπον
ζηνὶ φόως ἐρέουσα, καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
αὐτὰρ ὁ, κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευε
κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον. τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων
νεστορέῃ παρὰ νηῒ πυλοιγενέος βασιλῆος.
τοὺς, ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν.
κλῦτε φίλοι. θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος
ἀμβροσίην διὰ νύκτα. μάλιστα δὲ νέστορι δίῳ
εἶδός τε, μέγεθός τε, φυήν τ' ἄγχιστα ἐῴκει.

στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
εὕδεις ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,
οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα. διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι.
ὅς σευ ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει.
θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ. νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
τρώων. οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται. ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
ἥρη λισσομένη, τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
ἐκ διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσίν. ὣς ὁ μὲν εἰπὼν,
ᾤχετ' ἀποπτάμενος. ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
ἀλλ' ἄγετ' αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας ἀχαιῶν.
πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἣ θέμις ἐστὶ,
καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω.
ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσιν.
ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
νέστωρ, ὅς ῥα πύλοιο ἄναξ ἦν ἠμαθόεντος·
ὅ σφιν ἐῢ φρονέων, ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν.
ὦ φίλοι, ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες.
εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε,
ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζόμεθα μᾶλλον.
νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
ἀλλ' ἄγετ' αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, βουλῆς ἐξῆρχε νέεσθαι.
οἱ δ' ἐπανέστησαν πείθοντό τε ποιμένι λαῶν
σκηπτοῦχοι βασιλῆες, ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.
ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἁδινάων,
πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων.
βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν·

c 2 αἱ μέν,

αἱ μὲν, τ' ἔνθα ἅλις πεποτήαται, αἱ δὲ, τε ἔνθα.
ὣς τῶν, ἔθνεα πολλὰ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων,
ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόωντο
ἰλαδὸν εἰς ἀγορὴν μετὰ δ' ἐσφισιν ὄσσα δεδήει
ὀτρύνουσ' ἰέναι διὸς ἄγγελος. οἱ δ' ἀγέροντο.
τετρήχει δ' ἀγορὴ, ὑπὸ δ' ἐστεναχίζετο γαῖα
λαῶν ἱζόντων. ὅμαδος δ' ἦν, ἐννέα δέ σφεας
κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἴποτ' ἀϋτῆς
σχοίατ', ἀκούσειαν δὲ διοτρεφέων βασιλήων:
σπουδῇ δ' ἕζετο λαός. ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας,
παυσάμενοι κλαγγῆς. ἀνὰ δὲ κρείων ἀγαμέμνων
ἔστη σκῆπτρον ἔχων. τὸ, μὲν ἥφαιστος κάμε τεύχων.
ἥφαιστος μὲν δῶκε διῒ κρονίωνι ἄνακτι.
αὐτὰρ ἄρα ζεὺς, δῶκε διακτόρῳ ἀργειφόντῃ.
ἑρμείας δὲ ἄναξ, δῶκε πέλοπι πληξίππῳ.
αὐτὰρ ὁ αὖτε πέλοψ δῶκ' ἀτρέϊ ποιμένι λαῶν.
ἀτρεὺς δὲ θνήσκων, ἔλιπε πολύαρνι θυέστῃ.
αὐτὰρ ὁ αὖτε θυέστ' ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι,
πολλῇσι νήσοισι, καὶ ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν.
τῷ, ὅγ' ἐρεισάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
ὦ φίλοι ἥρωες δαναοὶ, θεράποντες ἄρηος,
ζεύς με μέγα κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ.
σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο, καὶ κατένευσεν,
ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον, ἀπονέεσθαι.
νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
δυσκλέα ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
οὕτω που διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
ἠδ' ἔτι καὶ λύσει. τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ἀχαιῶν,

ἄπρηκτον

ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
ἀνδράσι παυροτέροισι. τέλος δ' οὔπω τι πέφανται.
εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν ἀχαιοί τε τρῶές τε
ὅρκια πιστὰ ταμόντες ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
τρῶας μὲν λέξασθαι ἐφέστιοι, ὅσοι ἔασιν,
ἡμεῖς δ' ἐν δεκάδας διακοσμηθεῖμεν ἀχαιοί,
τρώων δ' ἄνδρα ἕκαστοι ἑλοίμεθα οἰνοχοεύειν,
πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο.
τόσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας ἀχαιῶν
τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν. ἀλλ' ἐπίκουροι
πολλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν,
οἵ με μέγα πλάζουσι, καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐθέλοντα,
ἰλίου ἐκπέρσαι εὐναιόμενον πτολίεθρον.
ἐννέα δὴ βεβάασι διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί.
καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται.
αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι, καὶ νήπια τέκνα,
εἵατ' ἐνὶ μεγάροισι ποτιδέγμεναι, ἄμμι δὲ ἔργον
αὔτως ἀκράαντον, οὗ εἵνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα.
ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
οὐ γὰρ ἔτι τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς φάτο. τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὄρινε
πᾶσι μετὰ πληθὺν, ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν.
κινήθη δ' ἀγορὴ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
πόντου ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ' εὖρός τε, νότος τε
ὤρορ' ἐπαΐξας πατρὸς διὸς ἐκ νεφελάων.
ὡς δ' ὅτε κινήσῃ ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθὼν
λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν,
ὣς τῶν πᾶσ' ἀγορὴ κινήθη. τοὶ δ' ἀλαλητῷ
νῆας ἐπεσσεύοντο, ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη
ἵστατ' ἀειρομένη. τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον

ἅπτεσθαι νηῶν, ἠδ' ἑλκέμεν εἰς ἅλα δῖαν.
οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν
οἴκαδ' ἱεμένων, ὑπὸ δ' ᾕρεον ἕρματα νηῶν.
ἔνθα κεν ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη,
εἰ μὴ ἀθηναίην ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν.
ὢ πόποι αἰγιόχοιο διὸς τέκος ἀτρυτώνη.
οὕτω δὴ οἶκον δε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
καδδέ κεν εὐχωλὴν πριάμῳ καὶ τρωσὶ λίποιεν
ἀργείην ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ ἀχαιῶν
ἐν τροίῃ ἀπόλλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
μὴ δὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας ἀχαιῶν.
εὗρεν ἔπειτ' ὀδυσῆα διῒ μῆτιν ἀτάλαντον
ἑσταότ'. οὐδ' ὅγε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
ἅπτετ', ἐπεί μιν ἄχος κραδίην, καὶ θυμὸν ἵκανεν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη, προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη.
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἶκον δε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
φεύξεσθ' ἐν νήεσσι πολυκλήισι πεσόντες.
καδδέ κεν εὐχωλὴν πριάμῳ, καὶ τρωσί, λίποιτε
ἀργείην ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ ἀχαιῶν
ἐν τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν, μηδ' ἔτ' ἐρώει.
σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον.
μὴ δὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς φάθ'. ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης.

βῆ δὲ θέειν. ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε. τὴν δ' ἐκόμισσε
κῆρυξ εὐρυβάτης ἰθακήσιος, ὅς οἱ ὀπήδει
αὐτὸς δ' ἀτρείδεω ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν,
δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί.
σὺν τῷ, ἔβη κατὰ νῆας ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
ὅν τινα μὲν βασιλῆα, καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
τόνδ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς.
δαιμόνι' οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι.
ἀλλ' αὐτός τε κάθησο, καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ' οἷος νόος ἀτρείδαο.
νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας ἀχαιῶν.
ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἷον ἔειπε.
μήτι χολωσάμενος, ῥέξῃ κακὸν υἷας ἀχαιῶν,
θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος.
τιμὴ δ' ἐκ διός ἐστι. φιλεῖ δέ ἑ μητίετα ζεύς.
ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,
τὸν, σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ.
δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
οἳ σέο φέρτεροί εἰσί. σὺ δ' ἀπτόλεμος, καὶ ἄναλκις,
οὔτέ ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' ἀχαιοί.
οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω,
εἷς βασιλεὺς, ᾧ ἔδωκε κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βασιλεύῃ. νόθος.
ὣς ὅγε κοιρανέων δίεπε στρατόν. οἱ δ' ἀγορήνδε
αὖτις ἐπεσσεύοντο νεῶν ἄπο, καὶ κλισιάων
ἠχῇ, ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.
ἄλλοι μέν ῥ' ἕζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας.
θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
ὅς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε, πολλά τε ᾔδη

μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
ἀλλ' ὅ, τι οἱ εἴσαιτο γελοίϊον ἀργείοισιν
ἔμμεναι. αἴσχιστος δ' ἀνὴρ ὑπὸ ἴλιον ἦλθε.
φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα. τὼ δέ οἱ ὤμω
κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε. αὐτὰρ ὕπερθεν,
φοξὸς ἔην κεφαλήν. ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
ἔχθιστος δ' ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' ὀδυσῆϊ.
τὼ γὰρ νεικείεσκε. τότ' αὖτ' ἀγαμέμνονι δίῳ
ὀξέα κεκληγὼς λέγ' ὀνείδεα. τῷ δ' ἄρ' ἀχαιοὶ
ἐκπάγλως κοτέοντο νεμέσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ὃ, μακρὰ βοῶν, ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ.
ἀτρείδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις,
πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
εἰσὶν ἐνὶ κλισίης ἐξαίρετοι, ἅς τοι ἀχαιοὶ
πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.
ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
τρώων ἱπποδάμων ἐξ ἰλίου υἷος ἄποινα.
ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος ἀχαιῶν,
ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
ἥν τ' αὐτὸς ἀπονόσφι κατίσχεαι. οὐ μὲν ἔοικεν
ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας ἀχαιῶν·
ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' ἀχαιοὶ,
οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα. τόνδ' ἐῶμεν
αὐτοῦ ἐνὶ τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδηται,
ἤ ῥά τί οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἦε καὶ οὐκί.
ὃς καὶ νῦν ἀχιλῆα ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
ἀλλὰ μάλ' οὐκ ἀχιλῆϊ χόλος φρεσίν, ἀλλὰ μεθήμων.
ἦ γὰρ ἂν ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ὣς φάτο, νεικείων ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
θερσίτης. τῷ δ' ὦκα παρίστατο δῖος ὀδυσσεύς.

καί μιν

καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν, χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ.
Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητὴς,
ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.
οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
ἔμμεναι, ὅσοι ἅμ' ἀτρείδης ὑπὸ ἴλιον ἦλθον.
τῷ, οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις,
καί σφιν ὀνείδεά τε προφέροις, νόστον τε φυλάσσοις.
οὐδέ τι πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
ἢ εὖ, ἦε κακῶς νοστήσομεν υἷες ἀχαιῶν.
τῷ, νῦν ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν
ἥρωες δαναοί, σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.
ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.
εἰκέτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὥς νύ περ ὧδε,
μηκέτ' ἔπειτ' ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
μηδ' ἔτι τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην,
εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν, ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω,
χλαῖνάν τ', ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω,
πεπληγὼς ἀγορῆθεν ἀεικέσι πληγῇσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον, ἠδὲ καὶ ὤμω
πλῆξεν. ὁ δ' ἰδνώθη. θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
σμῶδιξ δ' αἱματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη,
σκήπτρου ὑπὸ χρυσέου. ὁ δ' ἄρ' ἕζετο, τάρβησέν τε.
ἀλγήσας δ' ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπομόρξατο δάκρυ.
οἱ δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασαν.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον.
ὢ πόποι, ἦ δὴ μυρί' ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε
βουλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσων.
νῦν δὲ τόδε μέγ' ἄριστον ἐν ἀργείοισιν ἔρεξεν.
ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.

οὔ θήν μιν πάλιν αὖθις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ
νεικείειν βασιλῆας ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ὡς φάσαν ἡ πληθύς. ἀνὰ δ᾽ ὁ πτολίπορθος ὀδυσσεὺς
ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ γλαυκῶπις ἀθήνη
εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει.
ὡς ἅμαθ᾽ οἱ πρῶτοί τε, καὶ ὕστατοι υἷες ἀχαιῶν
μῦθον ἀκούσειαν, καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν.
ὅ σφιν ἐϋφρονέων, ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν.
ἀτρείδη, νῦν δή σε ἄναξ, ἐθέλουσιν ἀχαιοὶ
πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν.
οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν.
ἔνθάδε στείχοντες ἀπ᾽ ἄργεος ἱπποβότοιο,
ἴλιον ἐκπέρσαντ᾽ εὐτείχεον, ἀπονέεσθαι.
ὥστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τε γυναῖκες
ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι.
ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι
καὶ γάρ τίς θ᾽ ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο,
ἀσχαλάᾳ σὺν νηῒ πολυζύγῳ, ἥν περ ἄελλαι
χειμέριαι εἰλέωσιν, ὀρινομένη τε θάλασσα.
ἡμῖν δ᾽ εἴνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς
ἐνθάδε μιμνόντεσσι. τῷ, οὐ νεμεσίζομ᾽ ἀχαιοὺς
ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης,
αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
τλῆτε φίλοι, καὶ μείνατ᾽ ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν,
εἰ ἐτεὸν κάλχας μαντεύεται, ἠὲ καὶ οὐκί.
εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἐστὲ δὲ πάντες
μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
χθιζά τε, καὶ πρωιζ᾽, ὅτ᾽ ἐς αὐλίδα νῆες ἀχαιῶν
ἠγερέθοντο, κακὰ πριάμῳ, καὶ τρωσὶ φέρουσαι,
ἡμεῖς δ᾽ ἀμφὶ περὶ κρήνην, ἱεροὺς κατὰ βωμοὺς
ἔρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας

καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ.
ἔνθ᾽ ἐφάνη μέγα σῆμα, δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινὸς,
σμερδαλέος, τόν ῥ᾽ αὐτὸς ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε,
βωμοῦ δ᾽ ὑπαΐξας, πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν.
ἔνθα δ᾽ ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα
ὄζῳ ἐπ᾽ ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες,
ὀκτώ. ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα.
ἔνθ᾽ ὅγε τοὺς, ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας.
μήτηρ δ᾽ ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα.
τὴν δ᾽ ἐλελιξάμενος, πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκν᾽ ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτὴν,
τὸν μὲν, ἀρίζηλον θῆκεν θεὸς, ὅσπερ ἔφηνεν.
λᾶαν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
ἡμεῖς δ᾽ ἑσταότες, θαυμάζομεν οἷον ἐτύχθη.
ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ᾽ ἑκατόμβας,
κάλχας δ᾽ αὐτίκ᾽ ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε.
τίπτ᾽ ἄνεω ἐγένεσθε καρηκομόωντες ἀχαιοί,
ἡμῖν μὲν τόδ᾽ ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα ζεὺς,
ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ᾽ ὀλεῖται.
ὡς οὗτος κατὰ τέκν᾽ ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτὴν,
ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα,
ὣς ἡμεῖς τοσαῦτ᾽ ἔτεα πτολεμίξομεν αὖθι.
τῷ δεκάτῳ δὲ, πόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
κεῖνος θ᾽ ὣς ἀγόρευε, τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ἀλλ᾽ ἄγε μίμνετε πάντες ἐϋκνήμιδες ἀχαιοὶ
αὐτοῦ, εἰσόκεν ἄστυ μέγα πριάμοιο ἕλωμεν.
Ὣς ἔφατ᾽. ἀργεῖοι δὲ μέγ᾽ ἴαχον. ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ᾽ ἀχαιῶν,
μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσσῆος θείοιο.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ὢ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε

νηπιάχοις, οἷς οὔτι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
πῇ δὴ συνθεσίαι τε, καὶ ὅρκια βήσεται ἡμῖν;
ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοίατο, μήδεά τ' ἀνδρῶν,
σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαί, ᾗς ἐπέπιθμεν.
αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.
ἀτρείδη, σὺ δ' ἔθ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν,
ἄρχευ' ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
τοὺς δὲ δ' ἔα φθινύθειν ἕνα, καὶ δύο, τοί, κεν ἀχαιῶν
νόσφιν βουλεύωσ', ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς,
πρὶν ἄργος δ' ἰέναι, πρὶν καὶ διὸς αἰγιόχοιο
γνώμεναι, εἴτε ψεῦδος ὑπόσχεσις, ἦε καὶ οὐκί.
φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα κρονίωνα
ἤματι τῷ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
ἀργεῖοι, τρώεσσι φόνον, καὶ κῆρα φέροντες,
ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.
τῷ, μή τις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκόνδε νέεσθαι,
πρίν τινα πὰρ τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
τίσασθαι δ' ἑλένης ὁρμήματά τε, στοναχάς τε.
εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκόνδε νέεσθαι,
ἁπτέσθω ἧς νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης,
ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον, καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
ἀλλὰ ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ.
οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅττι κεν εἴπω.
κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας ἀγάμεμνον,
ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.
εἰ δέ κεν ὣς ἔρξῃς, καί τοι πείθωνται ἀχαιοί,
γνώσῃ ἔπειθ' ὅς θ' ἡγεμόνων κακὸς, ὅς τέ νυ λαῶν,
ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔησι. κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται.
γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
ἢ ἀνδρῶν κακότητι, καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.

Τὸν δ'

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη κρείων ἀγαμέμνων.
ἦ μὰν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς γέρον υἷας ἀχαιῶν.
αἲ γὰρ ζεῦ τε πάτερ, καὶ ἀθηναίη, καὶ ἄπολλον,
τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν ἀχαιῶν.
τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις πριάμοιο ἄνακτος
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε, περθομένη τε.
ἀλλά μοι αἰγίοχος κρονίδης ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν.
ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας, καὶ νείκεα βάλλει.
καὶ γὰρ ἐγὼν, ἀχιλεύς τε, μαχεσσάμεθ' εἵνεκα κούρης
ἀντιβίοις ἐπέεσσιν. ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων.
εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκ ἔτ' ἔπειτα
τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται οὐδ' ἠβαιόν.
νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.
εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέσθω,
ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ' ἄρηϊ.
οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται οὐδ' ἠβαιόν,
εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσφιν
ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται.
ἱδρώσει δέ τευ ἵππος ἐΰξοον ἅρμα τιταίνων.
ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας, ἠδ' οἰωνούς.
Ὣς ἔφατ'. ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει νότος ἐλθὼν
προβλῆτι σκοπέλῳ. τὸν δ' οὔτε κύματα λείπει
παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,
κάπνισάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἕλοντο.

ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰειγενετάων,
εὐχόμενος θάνατόν γε φυγεῖν, καὶ μῶλον ἄρηος.
αὐτὰρ ὃ, βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων
πίονα, πενταέτηρον ὑπερμενέϊ κρονίωνι.
κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας παναχαιῶν.
νέστορα μὲν πρώτιστα, καὶ ἰδομενῆα ἄνακτα.
αὐτὰρ ἔπειτ' αἴαντε δύω, καὶ τυδέος υἱόν.
ἕκτον δ' αὖτ' ὀδυσῆα διῒ μῆτιν ἀτάλαντον.
αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.
ᾔδει γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο.
βοῦν δὲ περιστήσαντο, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
τοῖσι δ' ἐπευχόμενος, μετέφη κρείων ἀγαμέμνων,
ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων,
μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι, καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν πριάμοιο μέλαθρον
αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα,
ἑκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι,
χαλκῷ ῥωγαλέον, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πώ οἱ ἐπεκραίαινε κρονίων.
ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱρὰ, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐέρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
καὶ τὰ μὲν, ἂρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισι κατέκαιον.
σπλάγχνα δ' ἄρ' ἀμπείραντες, ὑπείρεχον ἡφαίστοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα

δαίνυντ'

δαίνυντ᾽, οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος, καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο.
Τοῖς, ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν ἀγάμεμνον
μηκέτι νῦν δηθ᾽ αὖθι λεγώμεθα. μηδ᾽ ἔτι δηρὸν
ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίξει.
ἀλλ᾽ ἄγε κήρυκες μὲν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας.
ἡμεῖς δ᾽ ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν ἀχαιῶν
ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Ως ἔφατ᾽. οὐδ᾽ ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων.
αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν πόλεμόνδε καρηκομόωντας ἀχαιούς.
οἱ μὲν, ἐκήρυσσον, τοὶ δ᾽ ἠγείροντο μάλ᾽ ὦκα.
οἱ δ᾽ ἀμφ᾽ ἀτρείωνα διοτρεφέες βασιλῆες
θῦνον κρίνοντες. μετὰ δὲ γλαυκῶπις ἀθήνη,
αἰγίδ᾽ ἔχουσ᾽ ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε,
τῆς, ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθοντο
πάντες ἐϋπλεκέες, ἑκατόμβοιος δὲ ἕκαστος.
σὺν τῇ, παιφάσσουσα, διέσσυτο λαὸν ἀχαιῶν,
ὀτρύνουσ᾽ ἰέναι. ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστου
καρδίῃ ἄλληκτον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι.
τοῖσι δ᾽ ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ᾽, ἢ νέεσθαι
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην
οὔρεος ἐν κορυφῇς. ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή,
ὣς τῶν, ἐρχομένων ἄπο, χαλκοῦ θεσπεσίοιο
αἴγλη παμφανόωσα δι᾽ αἰθέρος οὐρανὸν ἷκε.
τῶν δ᾽ ὥς τ᾽ ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλά,
χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, καΰστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,

D 4 ἔνθα καὶ

ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πτερύγεσι,
κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμών.
ὣς τῶν, ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο, καὶ κλισιάων
ἐς πεδίον προχέοντο σκαμάνδριον, αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε, καὶ ἵππων.
ἔσταν δ᾽ ἐν λειμῶνι σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα, καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.
ἠΰτε μυιάων ἁδινάων ἔθνεα πολλά,
αἵ τε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει.
τόσσοι ἐπὶ τρώεσσι καρηκομόωντες ἀχαιοὶ
ἐν πεδίῳ ἵσταντο διαρραῖσαι μεμαῶτες.
τοὺς δ᾽ ὥστ᾽ αἰπόλια πλατέ᾽ αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
ῥεῖα διακρίνωσιν ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν,
ὣς τοὺς, ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα
ὑσμίνηνδ᾽ ἰέναι. μετὰ δὲ κρείων ἀγαμέμνων
ὄμματα, καὶ κεφαλὴν ἴκελος διὶ τερπικεραύνῳ,
ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ, ποσειδάωνι,
ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ᾽ ἔξοχος ἔπλετο πάντων
ταῦρος, ὃ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι,
τοῖον ἄρ᾽ ἀτρεΐδην θῆκε ζεὺς ἤματι κείνῳ.
ἐκπρεπέ᾽ ἐν πολλοῖσι, καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχουσαι.
ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα.
ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν
οἵτινες ἡγεμόνες δαναῶν, καὶ κοίρανοι ἦσαν.
πληθὺν δ᾽ οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ᾽ ὀνομήνω,
οὐδ᾽ εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ᾽ εἶεν,
φωνὴ δ᾽ ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη,
εἰ μὴ ὀλυμπιάδες μοῦσαι, διὸς αἰγιόχοιο
θυγατέρες, μνησαίαθ᾽ ὅσοι ὑπὸ ἴλιον ἦλθον.
ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

Νεῶν κατάλογος.

Βοιωτῶν μὲν πηνέλεως, καὶ λήϊτος ἦρχον,
ἀρκεσίλαός τε προθοήνωρ τε, κλονίος τε.
οἵ θ' ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ αὐλίδα πετρήεσσαν,
σχοῖνόν τε σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' ἐτεωνόν,
θέσπειαν, γραῖάν τε καὶ εὐρύχορον μυκαλησσόν,
οἵ τ' ἀμφ' ἅρμ' ἐνέμοντο, καὶ εἰλέσιον, καὶ ἐρυθράς.
οἵ τ' ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' ὕλην, καὶ πετεῶνα,
ὠκαλέην, μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
κώπας, εὔτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε θίσβην,
οἵ τε κορώνειαν, καὶ ποιήενθ' ἁλίαρτον,
οἵ τε πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ γλίσαντ' ἐνέμοντο,
οἵ θ' ὑποθήβας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ὀγχηστόν θ' ἱερὸν ποσειδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος,
οἵ τε πολυστάφυλον ἄρνην ἔχον, οἵ τε μίδειαν.
νίσαντε ζαθέην, ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν,
τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον. ἐν δὲ ἑκάστῃ,
κοῦροι βοιωτῶν ἑκατὸν, καὶ εἴκοσι βαῖνον.
οἳ δ' ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' ὀρχομενὸν μινύειον.
τῶν, ἦρχ' ἀσκάλαφος, καὶ ἰάλμενος, υἷες ἄρηος,
οὓς τέκεν ἀστυόχη δόμῳ ἄκτορος ἀζείδαο.
παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
ἄρηϊ κρατερῷ. ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάθρῃ.
τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
αὐτὰρ φωκήων σχεδίος, καὶ ἐπίστροφος ἦρχον,
υἱέες ἰφίτου μεγαθύμου ναυβολίδαο.
οἳ κυπάρισσον ἔχον, πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
κρίσαντε ζαθέην, καὶ δαυλίδα, καὶ πανοπῆα.
οἵ τ' ἀνεμώρειαν, καὶ ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
οἵ τ' ἄρα πὰρ ποταμὸν κηφισὸν δῖον ἔναιον,

οἵτε λάαν εἶχον, ἠδ' οἴτυλον ἀμφενέμοντο.
τῶν, οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος
ἑξήκοντα νεῶν. ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο.
ἐν δ' αὐτὸς κίεν, ἧσι προθυμίῃσι πεποιθώς,
ὀτρύνων πόλεμόνδε. μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ
τίσασθ' ἑλένης ὁρμήματά τε, στοναχάς τε.
οἱ δὲ πύλον τ' ἐνέμοντο, καὶ ἀρήνην ἐρατεινὴν,
καὶ θρύον ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον αἰπυ,
καὶ κυπαρισσήεντα, καὶ ἀμφιγένειαν ἔναιον,
καὶ πτελεόν, καὶ ἕλος, καὶ δώριον, ἔνθά τε μοῦσαι
αὐτόμεναι, θάμυριν τὸν θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' εὐρύτου οἰχαλιῆος.
στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἴπερ ἂν αὐταὶ
μοῦσαι ἀείδοιεν κοῦραι διὸς αἰγιόχοιο.
αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν
θεσπεσίην ἀφέλοντο, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν·
τῶν, αὖθ' ἡγεμόνευε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
τῷ δ' ἐνενήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
οἱ δ' ἔχον ἀρκαδίην, ὑπὸ κυλλήνης ὄρος αἰπὺ
αἰπύτιον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταὶ,
οἱ φενεόν τ' ἐνέμοντο, καὶ ὀρχομενὸν πολύμηλον,
ῥίπην τε, στρατίην τε, καὶ ἠνεμόεσσαν ἐνίσπην,
καὶ τεγέην εἶχον, καὶ μαντινέην ἐρατεινὴν,
στύμφηλόν τ' εἶχον, καὶ παρρασίην ἐνέμοντο.
τῶν, ἦρχ' ἀγκαίοιο πάϊς κρείων ἀγαπήνωρ,
ἑξήκοντα νεῶν, πολέες δ' ἐν νηῒ ἑκάστῃ
ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι πολεμίζειν.
αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων
νῆας ἐϋσσέλμους περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
ἀτρεΐδης, ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
οἱ δ' ἄρα βουπράσιόν τε, καὶ ἤλιδα δῖαν ἔναιον,

ὅσον ἐφ' ὑρμίνη, καὶ μύρσινος ἐσχατόωσα,
πέτρη τ' ὠλενίη, καὶ ἀλήσιον ἐντὸς ἐέργει.
τῶν, αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν. δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
νῆες ἕποντο θοαί. πολέες δ' ἔμβαινον ἐπειοί.
τῶν, μὲν ἄρ' ἀμφίμαχος, καὶ θάλπιος ἡγησάσθην.
υἷες, ὁ μὲν, κτεάτου, ὁ δ' εὐρύτου ἀκτορίωνος.
τῶν δ' ἀμαρυγκείδης ἦρχε κρατερὸς διώρης.
τῶν δὲ τετάρτων, ἦρχε πολύξεινος θεοειδής,
υἱὸς ἀγασθένεος αὐγηϊάδαο ἄνακτος.
οἱ δ' ἐκ δουλιχίοιο, ἐχινάων θ' ἱεράων
νήσων, αἳ ναίουσι πέρην ἁλὸς ἤλιδος ἄντα.
τῶν, αὖθ' ἡγεμόνευε μέγης ἀτάλαντος ἄρηϊ
φυλεΐδης, ὃν τίκτε διῒ φίλος ἱππότα φυλεύς.
ὅς ποτε δουλίχιον δ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
αὐτὰρ ὀδυσσεὺς ἦγε κεφαλλῆνας μεγαθύμους.
οἵ ῥ' ἰθάκην εἶχον, καὶ νήριτον εἰνοσίφυλλον,
καὶ κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
οἵ τε ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ σάμον ἀμφενέμοντο,
οἵ τ' ἤπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο.
τῶν, μὲν ὀδυσσεὺς ἦρχε διῒ μῆτιν ἀτάλαντος.
τῷ δ' ἅμα νῆες ἕποντο δυώδεκα μιλτοπάρῃοι.
αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο θόας ἀνδραίμονος υἱός.
οἳ πλευρῶν' ἐνέμοντο, καὶ ὤλενον, ἠδὲ πυλήνην.
χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, καλυδῶνά τε πετρήεσσαν.
οὐ γὰρ ἔτ' οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν.
οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην. θάνε δὲ ξανθὸς μελέαγρος.
τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν αἰτωλοῖσι.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
κρητῶν δ' ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
οἳ κνωσσόν τ' εἶχον, γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,

ἅπτεσθαι νηῶν, ἠδ' ἑλκέμεν εἰς ἅλα δῖαν.
οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν
οἴκαδ' ἱεμένων, ὑπὸ δ' ᾕρεον ἕρματα νηῶν.
ἔνθα κεν ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη,
εἰ μὴ ἀθηναίην ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν.
ὢ πόποι αἰγιόχοιο διὸς τέκος ἀτρυτώνη.
οὕτω δὴ οἶκον δὲ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν πριάμῳ καὶ τρωσὶ λίποιεν
ἀργείην ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ ἀχαιῶν
ἐν τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας ἀχαιῶν.
εὗρεν ἔπειτ' ὀδυσῆα διῒ μῆτιν ἀτάλαντον
ἑσταότ'. οὐδ' ὅγε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
ἅπτετ', ἐπεί μιν ἄχος κραδίην, καὶ θυμὸν ἵκανεν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη, προσέφη γλαυκῶπις ἀθήνη.
διογενὲς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἶκον δὲ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
φεύξεσθ' ἐν νήεσσι πολυκλήισι πεσόντες.
κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν πριάμῳ, καὶ τρωσί, λίποιτε
ἀργείην ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ ἀχαιῶν
ἐν τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν, μηδ' ἔτ' ἐρώει.
σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον.
μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς φάθ'. ὁ δὲ, ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης.

βῆ δὲ

βῆ δὲ θέειν. ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε. τὴν δ' ἐκόμισσε
κῆρυξ εὐρυβάτης ἰθακήσιος, ὅς οἱ ὀπήδει
αὐτὸς δ' ἀτρείδεω ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν,
δέξατο οἱ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί.
σὺν τῷ, ἔβη κατὰ νῆας ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
ὅν τινα μὲν βασιλῆα, καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς.
δαιμόνι' οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι.
ἀλλ' αὐτός τε κάθησο, καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ' οἷος νόος ἀτρείδαο.
νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας ἀχαιῶν.
ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἷον ἔειπε.
μή τι χολωσάμενος, ῥέξῃ κακὸν υἷας ἀχαιῶν,
θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος.
τιμὴ δ' ἐκ διός ἐστι. φιλεῖ δέ ἑ μητίετα ζεύς.
ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,
τὸν, σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ.
δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
οἳ σέο φέρτεροί εἰσι. σὺ δ' ἀπτόλεμος, καὶ ἄναλκις,
οὔτέ ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' ἀχαιοί.
οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω,
εἷς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βασιλεύῃ. νόθος.
ὣς ὅγε κοιρανέων δίεπε στρατόν. οἱ δ' ἀγορήνδε
αὖτις ἐπεσσεύοντο νεῶν ἄπο, καὶ κλισιάων
ἠχῇ, ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.
ἄλλοι μὲν ῥ' ἕζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθέδρας.
θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
ὃς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε, πολλά τε ᾔδει

μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
ἀλλ' ὅ, τι οἱ εἴσαιτο γελοίιον ἀργείοισιν
ἔμμεναι. αἴσχιστος δ' ἀνὴρ ὑπὸ ἴλιον ἦλθε.
φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα. τὼ δέ οἱ ὤμω,
κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε. αὐτὰρ ὕπερθεν,
φοξὸς ἔην κεφαλήν. ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
ἔχθιστος δ' ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' ὀδυσῆϊ.
τὼ γὰρ νεικείεσκε. τότ' αὖτ' ἀγαμέμνονι δίῳ
ὀξέα κεκληγὼς λέγ' ὀνείδεα. τῷ δ' ἄρ' ἀχαιοὶ
ἐκπάγλως κοτέοντο νεμεσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ὃ, μακρὰ βοῶν, ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ.
ἀτρείδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις,
πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι ἀχαιοὶ
πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.
ἢ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
τρώων ἱπποδάμων ἐξ ἰλίου υἷος ἄποινα.
ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος ἀχαιῶν,
ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
ἥν τ' αὐτὸς ἀπονόσφι κατίσχεαι. οὐ μὲν ἔοικεν
ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας ἀχαιῶν.
ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' ἀχαιοί,
οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα. τόνδ' ἐῶμεν
αὐτοῦ ἐνὶ τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδηται,
ἤ ῥά τί οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἦε καὶ οὐκί.
ὃς καὶ νῦν ἀχιλῆα ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
ἀλλὰ μάλ' οὐκ ἀχιλῆϊ χόλος φρεσίν, ἀλλὰ μεθήμων.
ἢ γὰρ ἂν ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ὣς φάτο, νεικείων ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
θερσίτης. τῷ δ' ὦκα παρίστατο δῖος ὀδυσσεύς.

καί μιν

καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν, χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ.
Θερσίτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής,
ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.
οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
ἔμμεναι, ὅσσοι ἅμ' ἀτρείδῃς ὑπὸ ἴλιον ἦλθον.
τῷ, οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις.
καί σφιν ὀνείδεά τε προφέροις, νόστον τε φυλάσσοις.
οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
ἢ εὖ, ἦε κακῶς νοστήσομεν υἷες ἀχαιῶν.
τῷ, νῦν ἀτρείδῃ ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν
ἥρωες δαναοί, σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.
εἴ κέτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὥς νύ περ ὧδε,
μηκέτ' ἔπειτ' ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
μηδ' ἔτι τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην,
εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν, ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω,
χλαῖνάν τ', ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω,
πεπληγὼς ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῇσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον, ἠδὲ καὶ ὤμω
πλῆξεν. ὁ δ' ἰδνώθη. θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
σμῶδιξ δ' αἱματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη,
σκήπτρου ὑπὸ χρυσέου. ὁ δ' ἄρ' ἕζετο, τάρβησέν τε.
ἀλγήσας δ' ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπεμόρξατο δάκρυ.
οἱ δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον.
ὢ πόποι, ἦ δὴ μυρί' ὀδυσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε
βουλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσων.
νῦν δὲ τόδε μέγ' ἄριστον ἐν ἀργείοισιν ἔρεξεν.
ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.

οὐ θήν μιν πάλιν αὖθις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ
νεικέειν βασιλῆας ὀνειδίοις ἐπέεσσιν.
Ὡς φάσαν ἡ πληθύς. ἀνὰ δ' ὁ πτολίπορθος ὀδυσσεὺς
ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ γλαυκῶπις ἀθήνη
εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει.
ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε, καὶ ὕστατοι υἷες ἀχαιῶν
μῦθον ἀκούσειαν, καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν.
ὅ σφιν ἐῢ φρονέων, ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν.
ἀτρείδη, νῦν δή σε ἄναξ, ἐθέλουσιν ἀχαιοὶ
πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν.
οὐδέ τι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν.
ἔνθα δ' ἔτι στείχοντες ἀπ' ἄργεος ἱπποβότοιο,
ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον, ἀπονέεσθαι.
ὥστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τε γυναῖκες
ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι.
ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι
καὶ γάρ τις θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο,
ἀσχαλάᾳ παρὰ νηὶ πολυζύγῳ, ἥν περ ἄελλαι
χειμέριοι εἰλέωσιν, ὀρινομένη τε θάλασσα.
ἡμῖν δ' εἴνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς
ἐνθάδε μιμνόντεσσι. τῷ, οὐ νεμεσίζομ' ἀχαιοὺς
ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης,
αἰσχρόν τι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
τλῆτε φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν,
εἰ ἐτεὸν κάλχας μαντεύεται, ἦε καὶ οὐκί.
εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἐστὲ δὲ πάντες
μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
χθιζά τε, καὶ πρωΐζ', ὅτ' ἐς αὐλίδα νῆες ἀχαιῶν
ἠγερέθοντο, κακὰ πριάμῳ, καὶ τρωσὶ φέρουσαι,
ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην, ἱεροὺς κατὰ βωμοὺς
ἔρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας

καλῇ

καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ·
ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα, δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός,
σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε,
βωμοῦ δ' ὑπαΐξας, πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν.
ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα
ὄζῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες,
ὀκτώ. ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
ἔνθ' ὅ γε τοὺς, ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας·
μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα.
τὴν δ' ἐλελιξάμενος, πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτήν,
τὸν μὲν, ἀρίζηλον θῆκεν θεός, ὅσπερ ἔφηνεν.
λᾶαν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
ἡμεῖς δ' ἑσταότες, θαυμάζομεν οἷον ἐτύχθη.
ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας,
κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε.
τίπτ' ἄνεῳ ἐγένεσθε καρηκομόωντες ἀχαιοί,
ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα ζεύς,
ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
ὡς οὗτος κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτήν,
ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα,
ὣς ἡμεῖς τοσαῦτ' ἔτεα πτολεμίξομεν αὖθι.
τῷ δεκάτῳ δὲ, πόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
κεῖνος τὼς ἀγόρευε, τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγε μίμνετε πάντες ἐϋκνήμιδες ἀχαιοί
αὐτοῦ, εἰσόκεν ἄστυ μέγα πριάμοιο ἕλωμεν.

Ὣς ἔφατ'. ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον. ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' ἀχαιῶν,
μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσσῆος θείοιο.

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ὢ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε

νηπιάχοις, οἷς οὔτι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
πῇ δὴ συνθεσίαι τε, καὶ ὅρκια βήσεται ἡμῖν;
ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοίατο, μήδεά τ' ἀνδρῶν,
σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαί, ἧς ἐπέπιθμεν.
αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.
ἀτρείδη, σὺ δ' ἔθ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν,
ἄρχευ' ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
τοὺς δὲ δ' ἔα φθινύθειν ἕνα, καὶ δύο, τοί, κεν ἀχαιῶν
νόσφιν βουλεύσωσ', ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτοῖς,
πρὶν ἄργοσδ' ἰέναι, πρὶν καὶ διὸς αἰγιόχοιο
γνώμεναι, εἴ τε ψεῦδος ὑπόσχεσις, ἦε καὶ οὐκί.
φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα κρονίωνα
ἤματι τῷ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
ἀργεῖοι, τρώεσσι φόνον, καὶ κῆρα φέροντες,
ἀστράπτων ἐπιδέξι, ἐναίσιμα σήματα φαίνων.
τῷ, μήτις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκόνδε νέεσθαι,
πρίν τινα πὰρ τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
τίσασθαι δ' ἑλένης ὁρμήματά τε, στοναχάς τε.
εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκόνδε νέεσθαι,
ἁπτέσθω ἧς νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης,
ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον, καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
ἀλλὰ ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ.
οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται ὅ, ττι κεν εἴπω.
κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας ἀγάμεμνον,
ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.
εἰ δέ κεν ὣς ἔρξῃς, καί τοι πείθονται ἀχαιοί,
γνώσῃ ἔπειθ' ὅσθ' ἡγεμόνων κακὸς, ὅς τέ νυ λαῶν,
ἠδ' ὅσκ' ἐσθλὸς ἔῃσι. κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται.
γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
ἢ ἀνδρῶν κακότητι, καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.

Τόνδ'

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη κρείων ἀγαμέμνων.
ἦ μὰν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς γέρον υἷας ἀχαιῶν.
αἲ γὰρ ζεῦ τε πάτερ, καὶ ἀθηναίη, καὶ ἄπολλον,
τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν ἀχαιῶν.
τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις πριάμοιο ἄνακτος
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε, περθομένη τε.
ἀλλά μοι αἰγίοχος κρονίδης ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν.
ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας, καὶ νείκεα βάλλει.
καὶ γὰρ ἐγὼν, ἀχιλλεύς τε, μαχεσάμεθ' εἵνεκα κούρης
ἀντιβίοις ἐπέεσιν. ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων.
εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκ ἔτ' ἔπειτα
τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται, οὐδ' ἠβαιόν.
νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.
εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέσθω,
ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ' ἄρηϊ.
οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται οὐδ' ἠβαιόν,
εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσφιν
ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται.
ἱδρώσει δέ τευ ἵππος ἐΰξοον ἅρμα τιταίνων.
ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας, ἠδ' οἰωνούς.
Ὣς ἔφατ'. ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει νότος ἐλθὼν
προβλῆτι σκοπέλῳ. τὸν δ' οὔτε κύματα λείπει
παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,
κάπνισάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἕλοντο.

ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰειγενετάων,
εὐχόμενος θάνατόν γε φυγεῖν, καὶ μῶλον ἄρηος.
αὐτὰρ ὁ, βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων
πίονα, πενταέτηρον ὑπερμενέϊ κρονίωνι.
κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας παναχαιῶν.
νέστορα μὲν πρώτιστα, καὶ ἰδομενῆα ἄνακτα.
αὐτὰρ ἔπειτ' αἴαντε δύω, καὶ τυδέος υἱόν.
ἕκτον δ' αὖτ' ὀδυσῆα διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.
αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.
ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο.
βοῦν δὲ περιστήσαντο, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσι δ' ἐπευχόμενος, μετέφη κρείων ἀγαμέμνων.
ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων,
μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι, καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
πρίν με καταπρηνὲς βαλέειν πριάμοιο μέλαθρον
αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα,
ἑκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι,
χαλκῷ ῥωγαλέον, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πώ οἱ ἐπεκραίαινε κρονίων.
ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱερὰ, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
καὶ τὰ μὲν, ἂρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισι κατέκαιον.
σπλάγχνα δ' ἄρ' ἐμπείραντες, ὑπείρεχον ἡφαίστοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα

δαίνυντ'

δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος, καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο.
Τοῖς, ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν ἀγάμεμνον
μηκέτι νῦν δὴν δῆθ' αὖθι λεγώμεθα. μὴ δέ τι δηρὸν
ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
ἀλλ' ἄγε κήρυκες μὲν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας.
ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν ἀχαιῶν
ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων.
αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν πόλεμόνδε καρηκομόωντας ἀχαιούς.
οἱ μὲν, ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
οἱ δ' ἀμφ' ἀτρείωνα διοτρεφέες βασιλῆες
θῦνον κρίνοντες. μετὰ δὲ γλαυκῶπις ἀθήνη,
αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε,
τῆς, ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθοντο
πάντες ἐϋπλεκέες, ἑκατόμβοιος δὲ ἕκαστος.
σὺν τῇ, παιφάσσουσα, διέσσυτο λαὸν ἀχαιῶν,
ὀτρύνουσ' ἰέναι. ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστου
καρδίῃ ἄλληκτον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι.
τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ', ἠὲ νέεσθαι
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην
οὔρεος ἐν κορυφῆς. ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή,
ὣς τῶν, ἐρχομένων ἄπο, χαλκοῦ θεσπεσίοιο
αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἷκε.
τῶν δ' ὥς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ,
χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,

ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμών.
ὣς τῶν, ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο, καὶ κλισιάων
ἐς πεδίον προχέοντο σκαμάνδριον, αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε, καὶ ἵππων.
ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
μυρίοι, ὅσα τε φύλλα, καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.
ἠΰτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά,
αἵ τε κατὰ σταθμὸν ποιμνήιον ἠλάσκουσιν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει.
τόσοι ἐπὶ τρώεσσι καρηκομόωντες ἀχαιοὶ
ἐν πεδίῳ ἵσταντο διαρραῖσαι μεμαῶτες.
τοὺς δ' ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
ῥεῖα διακρινέωσιν ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν,
ὣς τοὺς, ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα
ὑσμίνηνδ' ἰέναι. μετὰ δὲ κρείων ἀγαμέμνων
ὄμματα, καὶ κεφαλὴν ἴκελος διῒ τερπικεραύνῳ,
ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ, ποσειδάωνι,
ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων
ταῦρος, ὃ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι,
τοῖον ἄρ' ἀτρείδην θῆκε ζεὺς ἤματι κείνῳ.
ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι, καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.
ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα.
ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν
οἵτινες ἡγεμόνες δαναῶν, καὶ κοίρανοι ἦσαν.
πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
φωνὴ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη,
εἰ μὴ ὀλυμπιάδες μοῦσαι, διὸς αἰγιόχοιο
θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ ἴλιον ἦλθον.
ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

Νεῶν κατάλογος.

Βοιωτῶν μὲν πηνέλεως, καὶ λήϊτος ἦρχον,
ἀρκεσίλαός τε προθοήνωρ τε, κλονίος τε.
οἵθ' ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ αὐλίδα πετρήεσαν,
σχοῖνόν τε σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' ἐτεωνόν,
θέσπειαν, γραῖάν τε καὶ εὐρύχορον μυκαλησσόν,
οἵτ' ἀμφ' ἅρμ' ἐνέμοντο, καὶ εἰλέσιον, καὶ ἐρυθράς.
οἵτ' ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' ὕλην, καὶ πετεῶνα,
ὠκαλέην, μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
κώπας, εὔτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε θίσβην,
οἵτε κορώνειαν, καὶ ποιήενθ' ἁλίαρτον,
οἵτε πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ γλισᾶντ' ἐνέμοντο,
οἵθ' ὑποθήβας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ὀγχηστόνθ' ἱερὸν ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος,
οἵτε πολυστάφυλον ἄρνην ἔχον, οἵτε μίδειαν,
νῖσάν τε ζαθέην, ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν,
τῶν, μὲν πεντήκοντα νέες κίον. ἐν δὲ ἑκάστῃ,
κοῦροι βοιωτῶν ἑκατὸν, καὶ εἴκοσι βαῖνον.
οἳ δ' ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' ὀρχομενὸν μινύειον.
τῶν, ἦρχ' ἀσκάλαφος, καὶ ἰάλμενος, υἷες ἄρηος,
οὓς τέκεν ἀστυόχη δόμῳ ἄκτορος ἀζείδαο.
παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
ἄρηϊ κρατερῷ. ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάθρῃ.
τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
αὐτὰρ φωκήων σχεδίος, καὶ ἐπίστροφος ἦρχον,
υἱέες ἰφίτου μεγαθύμου ναυβολίδαο.
οἳ κυπάρισσον ἔχον, πυθῶνά τε πετρήεσαν,
κρῖσάν τε ζαθέην, καὶ δαυλίδα, καὶ πανοπῆα.
οἵτ' ἀνεμώρειαν, καὶ ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
οἵτ' ἄρα πὰρ ποταμὸν κηφισὸν δῖον ἔναιον,

X οἵτε

οἵ τε λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἔπι κηφισοῖο,
τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
οἱ μὲν, φωκήων στίχας ἵστασαν ἀμφιέποντες,
βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.
λοκρῶν δ' ἡγεμόνευεν ὀϊλῆος ταχὺς αἴας
μείων, οὔτι τόσος γε, ὅσος τελαμώνιος αἴας,
ἀλλὰ πολὺ μείων. ὀλίγος μὲν ἔην λινοθώρηξ.
ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο πανέλληνας, καὶ ἀχαιούς,
οἳ κῦνόν τ', ἐνέμοντ', ὀπόεντά τε, καλλίαρόν τε,
βῆσσάν τε σκάρφην τε, καὶ αὐγειὰς ἐρατεινὰς,
τάρφην τε, θρόνιόν τε, βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο
λοκρῶν, οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς εὐβοίης.
οἳ δ' εὔβοιαν ἔχον μένεα πνείοντες ἄβαντες,
χαλκίδα τ' εἰρέτριάν τε, πολυστάφυλόν θ' ἱστίαιαν,
κήρινθόν τ' ἔφαλον, δίου τ' αἰπὺ πτολίεθρον.
οἵ τε κάρυστον ἔχον, ἠδ' οἳ στύρα ναιετάασκον,
τῶν δ' αὖθ' ἡγεμόνευ' ἐλεφήνωρ ὄζος ἄρηος,
χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς ἀβάντων.
τῷ δ' ἅμ' ἄβαντες ἕποντο θοοὶ ὄπιθεν κομόωντες,
αἰχμηταὶ μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελίῃσι
θώρηκας ῥήξειν δηΐων ἀμφὶ στήθεσι.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
οἳ δ' ἄρ' ἀθήνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
δῆμον ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὅν ποτ' ἀθήνη
θρέψε διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζείδωρος ἄρουρα.
κὰδ δ' ἐν ἀθήνῃς εἷσεν ἑῷ ἐνὶ πίονι νηῷ.
ἔνθα δέ μιν ταύροισι, καὶ ἀρνειοῖς ἱλάονται
κοῦροι ἀθηναίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν.
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς πετεῶο μενεσθεύς.
τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνὴρ

κοσμῆ

κοσμῆσαι ἵππους τε, καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας,
νέστωρ οἶος ἔριζεν. ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν.
τῷ δ' ἅμα πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
αἴας δ' ἐκ σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας.
στῆσε δ' ἄγων ἵν' ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.
οἳ δ' ἄργος τ' εἶχον, τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
ἑρμιόνην, ἀσίνην τε βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας,
τροιζῆν', ἠϊόνας τε, καὶ ἀμπελόεντ' ἐπίδαυρον,
οἵ τ' ἔχον αἴγιναν, μάσητά τε κοῦροι ἀχαιῶν.
τῶν δ' αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς διομήδης,
καὶ σθένελος καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱός.
τοῖσι δ' ἅμ' εὐρύαλος τρίτατος κίεν ἰσόθεος φὼς
μηκιστέως υἱὸς ταλαϊονίδαο ἄνακτος.
συμπάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς διομήδης.
τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
οἱ δὲ μυκήνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἀφνειόν τε κόρινθον, ἐϋκτιμένας τε κλεωνάς,
ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινήν,
καὶ σικυῶν', ὅθ' ἄρ' ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν,
οἵ θ' ὑπερησίην τε, καὶ αἰπεινὴν γονόεσσαν,
πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' αἴγιον ἀμφενέμοντο,
αἰγιαλόν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἀμφ' ἑλίκην εὐρεῖαν.
τῶν, ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων ἀγαμέμνων
ἀτρείδης. ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι, καὶ ἄριστοι
λαοὶ ἕποντ'. ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκὸν
κυδιόων, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἡρώεσσιν,
οὕνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς.
οἳ δ' εἶχον κοίλην λακεδαίμονα κητώεσσαν,
φᾶρίν τε, σπάρτην τε, πολυτρήρωνά τε μέσσην,
βρυσειάς τ' ἐνέμοντο, καὶ αὐγειὰς ἐρατεινάς.
οἵ τ' ἄρ' ἀμύκλας εἶχον, ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον,

οἵ τε λάαν εἶχον, ἠδ' οἴτυλον ἀμφενέμοντο·
τῶν, οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βοὴν ἀγαθὸς μενέλαος·
ἑξήκοντα νεῶν. ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο.
ἐν δ' αὐτὸς κίεν, ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθὼς,
ὀτρύνων πόλεμόνδε. μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ
τίσασθ' ἑλένης ὁρμήματά τε, στοναχάς τε.
οἳ δὲ πύλον τ' ἐνέμοντο, καὶ ἀρήνην ἐρατεινὴν,
καὶ θρύον ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον αἰπυ,
καὶ κυπαρισσήεντα, καὶ ἀμφιγένειαν ἔναιον,
καὶ πτελεὸν, καὶ ἕλος, καὶ δώριον, ἔνθα τε μοῦσαι
ἀντόμεναι, θάμυριν τὸν θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' εὐρύτου οἰχαλιῆος.
στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἴπερ ἂν αὐταὶ
μοῦσαι ἀείδοιεν κοῦραι διὸς αἰγιόχοιο.
αἳ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν
θεσπεσίην ἀφέλοντο, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν·
τῶν, αὖθ' ἡγεμόνευε γερήνιος ἱππότα νέστωρ.
τῷ δ' ἐνενήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
οἳ δ' ἔχον ἀρκαδίην, ὑπὸ κυλλήνης ὄρος αἰπὺ
αἰπύτιον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταὶ,
οἳ φενεόν τ' ἐνέμοντο, καὶ ὀρχομενὸν πολύμηλον,
ῥίπην τε, στρατίην τε, καὶ ἠνεμόεσσαν ἐνίσπην,
καὶ τεγέην εἶχον, καὶ μαντινέην ἐρατεινὴν,
στύμφηλόν τ' εἶχον, καὶ παρρασίην ἐνέμοντο.
τῶν, ἦρχ' ἀγκαίοιο πάϊς κρείων ἀγαπήνωρ,
ἑξήκοντα νεῶν, πολέες δ' ἐν νηῒ ἑκάστῃ
ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι πολεμίζειν.
αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν ἀγαμέμνων
νῆας ἐϋσσέλμους περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
ἀτρεΐδης, ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
οἳ δ' ἄρα βουπράσιόν τε, καὶ ἤλιδα δῖαν ἔναιον,

ὅσσον

ὅσσον ἐφ' ὑρμίνη, καὶ μύρσινος ἐσχατόωσα,
πέτρη τ' ὠλενίη, καὶ ἀλήσιον ἐντὸς ἐέργει.
τῶν, αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν. δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
νῆες ἕποντο θοαί. πολέες δ' ἔμβαινον ἐπειοί.
τῶν, μὲν ἄρ' ἀμφίμαχος, καὶ θάλπιος ἡγησάσθην,
υἷες, ὁ μὲν, κτεάτου, ὁ δ' εὐρύτου ἀκτορίωνος.
τῶν δ' ἀμαρυγκείδης ἦρχε κρατερὸς διώρης.
τῶν δὲ τετάρτων, ἦρχε πολύξεινος θεοειδὴς,
υἱὸς ἀγασθένεος αὐγηϊάδαο ἄνακτος.
οἳ δ' ἐκ δουλιχίοιο, ἐχινάων θ' ἱεράων
νήσων, αἳ ναίουσι πέρην ἁλὸς ἤλιδος ἄντα.
τῶν, αὖθ' ἡγεμόνευε μέγης ἀτάλαντος ἄρηϊ
φυλείδης, ὃν τίκτε διῒ φίλος ἱππότα φυλεύς.
ὅς ποτε δουλίχιον δ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
αὐτὰρ ὀδυσσεὺς ἦγε κεφαλλῆνας μεγαθύμους.
οἵ ῥ' ἰθάκην εἶχον, καὶ νήριτον εἰνοσίφυλλον,
καὶ κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
οἵ τε ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ σάμον ἀμφενέμοντο,
οἵ τ' ἤπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο.
τῶν, μὲν ὀδυσσεὺς ἦρχε διῒ μῆτιν ἀτάλαντος.
τῷ δ' ἅμα νῆες ἕποντο δυώδεκα μιλτοπάρῃοι.
αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο θόας ἀνδραίμονος υἱός.
οἳ πλευρῶν' ἐνέμοντο, καὶ ὤλενον, ἠδὲ πυλήνην.
χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, καλυδῶνά τε πετρήεσσαν.
οὐ γὰρ ἔτ' οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν.
οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην. θάνε δὲ ξανθὸς μελέαγρος.
τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν αἰτωλοῖσι.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
κρητῶν δ' ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
οἳ κνωσσόν τ' εἶχον, γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,

λύκτον, μίλητόν τε, καὶ ἀργινόεντα λύκαστον,
φαιστόν τε, ῥύτιόν τε, πόλεις εὖ ναιεταώσας,
ἄλλοι θ', οἳ κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο,
τῶν μὲν ἄρ' ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευε,
μηριόνης τ' ἀτάλαντος ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
τληπόλεμος δ' ἡρακλείδης, ἠΰς τε, μέγας τε,
ἐκ ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγεν ῥοδίων ἀγερώχων,
οἳ ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα κοσμηθέντες,
λίνδον, ἰηλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα κάμειρον.
τῶν μὲν τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
ὃν τέκεν ἀστυόχεια βίῃ ἡρακληείῃ,
τὴν ἄγετ' ἐξ ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο σελλήεντος,
πέρσας ἄστεα πολλὰ διοτρεφέων αἰζηῶν.
τληπόλεμος δ' ἐπεὶ οὖν τράφ' ἐνὶ μεγάρῳ ἐϋπήκτῳ,
αὐτίκα πατρὸς ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα,
ἤδη γηράσκοντα λικύμνιον ὄζον ἄρηος.
αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε. πολλὸν δ' ὅγε λαὸν ἀγείρας,
βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον. ἀπείλησαν γάρ οἱ ἄλλοι
υἱέες, υἱωνοί τε βίης ἡρακληείης·
αὐτὰρ ὅγ' ἐς ῥόδον ἷξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδόν, ἠδὲ φίληθεν
ἐκ διός, ὅστε θεοῖσι, καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει.
καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε κρονίων.
νιρεὺς δ' αὖ, σύμηθεν ἄγεν τρεῖς νῆας ἐΐσας.
νιρεὺς, ἀγλαΐης θ' υἱός, χαρόποιό τ' ἄνακτος.
νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ ἴλιον ἦλθε
τῶν ἄλλων δαναῶν, μετ' ἀμύμονα πηλείωνα.
ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἔην. παῦρος δέ οἱ εἵπετο λαός.
οἳ δ' ἄρα νίσυρόν τ' εἶχον, κράπαθόν τε, κάσον τε,
καὶ κῶν εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε καλύδνας,

τῶν

τῶν δ' αὖ φείδιππός τε καὶ ἄντιφος ἡγησάσθην,
θεσσαλοῦ υἷε δύω ἡρακλείδαο ἄνακτος.
τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
νῦν δ' αὖ τοὺς ὅσσοι τὸ πελασγικὸν ἄργος ἔναιον,
οἵ τ' ἄλον, οἵ τ', ἀλόπην, οἵ τε τρηχῖν' ἐνέμοντο.
οἵ τ' εἶχον φθίην, ἠδ' ἑλλάδα καλλιγύναικα,
μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο, καὶ ἕλληνες, καὶ ἀχαιοί.
τῶν, αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς ἀχιλλεύς.
ἀλλ' οἵ γ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος ἐμνώοντο.
οὐ γὰρ ἔην ὅστις σφιν ἐπὶ στίχας ἡγήσαιτο.
κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος ἀχιλλεὺς
κούρης χωόμενος βρισηΐδος ἠϋκόμοιο,
τὴν ἐκ λυρνησσοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας,
λυρνησσὸν διαπορθήσας, καὶ τείχεα θήβης.
κὰδ δὲ μύνητ' ἔβαλεν, καὶ ἐπίστροφον, ἐγχεσιμώρους,
υἱέας εὐηνοῖο σεληπιάδαο ἄνακτος.
τῆς, ὅγε κεῖτ' ἀχέων. τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν.
οἳ δ' εἶχον φυλάκην, καὶ πύρασον ἀνθεμόεντα
δήμητρος τέμενος, ἴτωνά τε μητέρα μήλων,
ἀγχίαλόν τ' ἀντρῶνα, ἰδὲ πτελεὸν λεχεποίην.
τῶν, αὖ πρωτεσίλαος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
ζωὸς ἐών. τότε δ' ἤδη ἔχεν κατὰ γαῖα μέλαινα.
τοῦ δὲ, καὶ ἀμφιδρυφὴς ἄλοχος φυλάκῃ ἐλέλειπτο,
καὶ δόμος ἡμιτελής. τὸν δ' ἔκτανε δάρδανος ἀνὴρ
νηὸς ἀποθρῴσκοντα πολὺ πρώτιστον ἀχαιῶν.
οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν.
ἀλλά σφεας κόσμησε ποδάρκης ὄζος ἄρηος
ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου φυλακίδαο,
αὐτοκασίγνητος μεγαθύμου πρωτεσιλάου,
ὁπλότερος γενεῇ. ὁ δ' ἅμα πρότερος, καὶ ἀρείων
ἥρως πρωτεσίλαος ἀρήϊος, οὐδέ τι λαοὶ

δεύονθ' ἡγεμόνος, πόθεον δ' ἔμιν ἐσθλὸν ἐόντα.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
οἳ δὲ φερὰς ἐνέμοντο παραὶ βοιβηΐδα λίμνην,
βοίβην, καὶ γλαφυρὰς, καὶ εὐκτιμένην ἰαωλκόν.
τῶν ἦρχ' ἀδμήτοιο φίλος πάϊς ἕνδεκα νηῶν
εὔμηλος, τὸν, ὑπ' ἀδμήτῳ τέκε δῖα γυναικῶν
ἄλκηστις, πελίαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
οἳ δ' ἄρα μηθώνην, καὶ θαυμακίην ἐνέμοντο,
καὶ μελίβοιαν ἔχον, καὶ ὀλιζῶνα τρηχεῖαν.
τῶν δὲ φιλοκτήτης ἦρχε τόξων εὖ εἰδὼς,
ἑπτὰ νεῶν. ἐρέται δ' ἐν ἑκάστῃ πεντήκοντα
ἐμβέβασαν, τόξων εὖ εἰδότες ἶφι μάχεσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν, ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
λήμνῳ ἐν ἀγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες ἀχαιῶν
ἕλκει μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου.
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων. τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ φιλοκτήταο ἄνακτος.
οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν.
ἀλλὰ μέδων κόσμησεν ὀϊλῆος νόθος υἱός,
τόν, ῥ' ἔτεκεν ῥήνη ὑπ' ὀϊλῆϊ πτολιπόρθῳ.
οἳ δ' εἶχον τρίκκην, καὶ ἰθώμην κλωμακόεσσαν,
οἵ τ' ἔχον οἰχαλίην πόλιν εὐρύτου οἰχαλιῆος.
τῶν, αὖθ' ἡγείσθην ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε
ἰητῆρ' ἀγαθώ, ποδαλείριος, ἠδὲ μαχάων.
τοῖσδε τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
οἵ τ' ἔχον ὀρμένιον, οἵ τε κρήνην ὑπέρειαν,
οἵ τ' ἔχον ἀστέριον, τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα,
τῶν, ἦρχ' εὐρύπυλος εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
οἳ δ' ἄργισσαν ἔχον, καὶ γυρτώνην ἐνέμοντο.
ὄρθην, ἠλώνην τε, πόλιν τ' ὀλοοσσόνα λευκήν.

τῶν,

τῶν, αὖθ' ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος πολυποίτης
υἱὸς πειριθόοιο, τὸν, ἀθάνατος τέκετο ζεύς.
τόν, ῥ' ὑπὸ πειριθόῳ τέκετο κλυτὸς ἱπποδάμεια
ἤματι τῷ, ὅτε φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας.
τοὺς δ' ἐκ πηλίου ὦσε, καὶ αἰθίκεσσι πέλασσεν,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷγε λεοντεὺς ὄζος ἄρηος,
υἱὸς ὑπερθύμοιο κορώνου καινεΐδαο.
τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
γουνεὺς δ' ἐκ κύφου ἦγε δύω, καὶ εἴκοσι νῆας,
τῷ δ' ἐνιῆνες ἕποντο, μενεπτόλεμοί τε περαιβοί,
οἳ περὶ δωδώνην δυσχείμερον οἰκί' ἔθεντο,
οἵ τ' ἀμφ' ἱμερτὸν τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο,
ὅς ῥ' ἐς πηνειὸν προΐει καλλίρροον ὕδωρ.
οὐδ' ὅγε πηνειῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ,
ἀλλά τέ μιν καθύπερθεν ἐπιρρέει, ἠΰτ' ἔλαιον.
ὅρκου γὰρ δεινοῦ στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ.
μαγνήτων δ' ἦρχεν πρόθοος τενθρηδόνος υἱός.
οἳ περὶ πηνειόν, καὶ πήλιον εἰνοσίφυλλον
ναίεσκον, τῶν μὲν πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες δαναῶν, καὶ κοίρανοι ἦσαν.
τίς τ' ἄρ τῶν, ὄχ' ἄριστος ἔην, σύ μοι ἔννεπε μοῦσα,
αὐτῶν, ἠδ' ἵππων, οἳ ἅμ' ἀτρείδῃσιν ἕποντο,
ἵπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν φηρητιάδαο,
τὰς, εὔμηλος ἔλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὣς,
ὄτριχας, οἰέτεας σαφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐΐσας,
τὰς, ἐν πιερίῃ θρέψ' ἀργυρότοξος ἀπόλλων,
ἄμφω θηλείας, φόβον ἄρηος φορεούσας.
ἀνδρῶν δ' αὖ μέγ' ἄριστος ἔην τελαμώνιος αἴας,
ὄφρ' ἀχιλεὺς μήνιεν, ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν,
ἵπποι θ' οἳ φορέεσκον ἀμύμονα πηλείωνα.

ἀλλ᾽ ὁ μὲν, ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
κεῖτ᾽ ἀπομηνίσας ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
ἀτρείδῃ. λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης
δίσκοισιν τέρποντο, καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
τόξοισίν θ᾽. ἵπποι δὲ παρ᾽ ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος
λωτὸν ἐρεπτόμενοι, ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον
ἕστασαν. ἅρματα δ᾽ εὖ πεπυκασμένα κεῖτο ἀνάκτων
ἐν κλισίῃς. οἱ δ᾽ ἀρχὸν ἀρηΐφιλον ποθέοντες,
φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν, οὐδ᾽ ἐμάχοντο.
οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ἴσαν ὥς εἴ τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο.
γαῖα δ᾽ ὑπεστενάχιζε διῒ ὡς τερπικεραύνῳ
χωομένῳ, ὅτε τ᾽ ἀμφὶ τυφωέϊ γαῖαν ἱμάσσῃ
εἰν ἀρίμοις, ὅθι φασὶ τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.
ὣς ἄρα τῶν, ὑπὸ ποσσὶ μέγα στεναχίζετο γαῖα
ἐρχομένων. μάλα δ᾽ ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Τρωσὶν δ᾽ ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα ἶρις
πὰρ διὸς αἰγιόχοιο σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ.
οἱ δ᾽ ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ πριάμοιο θύρῃσι.
πάντες ὁμηγερέες ἠμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.
ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα ἶρις.
εἴσατο δὲ φθογγὴν υἷι πριάμοιο πολίτῃ,
ὃς τρώων σκοπὸς ἷζε ποδωκείῃσι πεποιθὼς,
τύμβῳ ἐπ᾽ ἀκροτάτῳ αἰσυήταο γέροντος,
δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν ἀχαιοί.
Τῷ μιν ἐεισαμένη μετέφη πόδας ὠκέα ἶρις.
ὦ γέρον, αἰεί τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί εἰσιν,
ὥς ποτ᾽ ἐπ᾽ εἰρήνης, πόλεμος δ᾽ ἀλίαστος ὄρωρεν.
ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰς μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν.
ἀλλ᾽ οὔπω τοιόνδε, τοσόνδέ τε λαὸν ὄπωπα.
λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες, ἢ ψαμάθοισιν,
ἔρχονται πεδίοιο μαχησόμενοι περὶ ἄστυ.

ἕκτορ,

ἕκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι, ὧδε δὲ ῥέξαι.
πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστυ μέγα πριάμου ἐπίκουροι.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων.
τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω, οἷσί περ ἄρχει.
τῶν δ' ἐξηγείσθω κοσμησάμενος πολιήτας.
Ὣς ἔφαθ'. ἕκτωρ δ' οὔτι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν.
αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν, ἐπὶ τεύχεα δ' ἐσσεύοντο.
πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι. ἐκ δ' ἔσσυτο λαός,
πεζοί θ', ἱππῆές τε. πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
ἔστι δέ τις προπάροιθε πόλιος αἰπεῖα κολώνη,
ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε, περίδρομος ἔνθα καὶ ἔνθα.
τὴν, ἤτοι ἄνδρες βατίειαν κικλήσκουσιν.
ἀθάνατοι δέ τε, σῆμα πολυσκάρθμοιο μυρίνης.
ἔνθα τότε τρῶές τε διέκριθεν, ἠδ' ἐπίκουροι.
τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος ἕκτωρ
πριαμίδης. ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι, καὶ ἄριστοι
λαοὶ θωρήσσοντο μεμαότες ἐγχείῃσι.
δαρδανίων αὖτ' ἦρχεν ἐῢς πάϊς ἀγχίσαο
αἰνείας. τὸν δ' ὑπ' ἀγχίσῃ τέκε δῖ' ἀφροδίτη
ἴδης ἐν κνημοῖσι θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα.
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω ἀντήνορος υἷε,
ἀρχίλοχός τ' ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
οἳ δὲ ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον ἴδης
ἀφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν αἰσήποιο
τρῶες, τῶν, αὖτ', ἦρχε λυκάονος ἀγλαὸς υἱός
πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.
οἳ δ' ἀδρήστειάν τ' εἶχον, καὶ δῆμον ἀπαισοῦ,
καὶ πιτύειαν ἔχον, καὶ τηρείης ὄρος αἰπύ.
τῶν, ἦρχ' ἄδρηστός τε, καὶ ἄμφιος λινοθώρηξ,
υἷε δύω μέροπος περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
ᾔδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε

στείχειν

στείχειν πόλεμον φθισήνορα. τὼ δέ οἱ οὔτι
πειθέσθην. κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
οἳ δ' ἄρα περκώτην, καὶ πράκτιον ἀμφενέμοντο,
καὶ σηστὸν, καὶ ἄβυδον ἔχον, καὶ δῖαν ἀρίσβην.
τῶν, αὖθ' ὑρτακίδης ἦρχ' ἄσιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ἄσιος ὑρτακίδης, ὃν ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἀπὸ σελλήεντος.
ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα πελασγῶν ἐγχεσιμώρων.
τῶν, οἳ λάρισαν ἐριβώλακα ναιετάασκον.
τῶν, ἦρχ' ἱππόθοός τε, πύλαιός τ' ὄζος ἄρηος,
υἷε δύω λήθοιο πελασγοῦ τευταμίδαο.
αὐτὰρ θρήϊκας ἦγ' ἀκάμας, καὶ πείροος ἥρως,
ὅσσους ἑλλήσποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἐέργει.
εὔφημος δ' ἀρχὸς κικόνων ἦν αἰχμητάων,
υἱὸς τροιζήνοιο διοτρεφέος κεάδαο.
αὐτὰρ πυραίχμης ἄγε παίονας ἀγκυλοτόξους,
τηλόθεν ἐξ ἀμυδῶνος, ἀπ' ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶαν.
παφλαγόνων δ' ἡγεῖτο πυλαιμένεος λάσιον κῆρ,
ἐξ ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων.
οἵ ῥα κύτωρον ἔχον, καὶ σήσαμον ἀμφενέμοντο,
ἀμφί τε παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
κρῶμνάν τ', αἰγιαλόν τε, καὶ ὑψηλοὺς ἐρυθίνους.
αὐτὰρ ἁλιζώνων ὀδίος, καὶ ἐπίστροφος ἦρχον
τηλόθεν ἐξ ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.
μυσῶν δὲ χρόμις ἦρχε, καὶ ἔννομος οἰωνιστής.
ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσατο κῆρα μέλαιναν,
ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος αἰακίδαο
ἐν ποταμῷ, ὅθι περ τρῶας κεράϊζε καὶ ἄλλους.
φόρκυς αὖ φρύγας ἦγε, καὶ ἀσκάνιος θεοειδὴς
τῆλ' ἐξ ἀσκανίης, μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι.

μήοσιν αὖ, μέσθλης τε, καὶ ἄντιφος ἡγησάσθην,
υἷε πυλαιμένεος, τὼ, γυγαίη τέκε λίμνη,
οἳ καὶ μήονας ἦγον ὑπὸ τμώλῳ γεγαῶτας.
νάστης αὖ καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων,
οἳ μίλητον ἔχον, φθιρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον
μαιάνδρου τε ῥοὰς, μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα:
τῶν, μὲν ἄρ' ἀμφίμαχος, καὶ νάστης ἡγησάσθην,
νάστης, ἀμφίμαχός τε νομίονος ἀγλαὰ τέκνα.
ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων, πόλεμόνδ' ἴεν ἠΰτε κούρη
νήπιος. οὐδέ τι οἱ τόγ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος αἰακίδαο
ἐν ποταμῷ. χρυσὸν δ' ἀχιλεὺς ἐκόμισε δαΐφρων.
σαρπηδὼν δ' ἦρχε λυκίων, καὶ γλαῦκος ἀμύμων,
τηλόθεν ἐκ λυκίης ξάνθου ἀπὸ δινήεντος.

Τέλος.

ILIADOS LIBRI SEcundi conuersio in latinum.

Somnia beta refert, populi cœtumq; ratesq;

Am diuum genus ac hominum turba inclyta bello
Perpetua placidam carpebāt nocte quietē
At te peruigiles agitant Saturnię curæ
Sollicitis dū tecū animis promissa reuoluis
Cœlesti diuæ nutu firmata marinæ,
Quam rationem ineas crebris naualia propter
Argiuorum ut funeribus decoretur Achilles.
Optimaq; hæc dubiæ uisa est scientia menti,
Mirificum regi Graiorum immittere somnum.
Ergo huncin cœli pater ad se templa uocatum
Nomine compellans uerbis celerantibus infit
Mirifice ito age somne ratesq; inuise pelasgam,
Et pete Tantalidæ tacitus tentoria regis
Cui memori mandata refer cœlestia lingua.
Vt iubeas totis Graios educere castris
Armatasq; acies periture aduertere Troiæ.
Nunc etenim capiendæ aduenit terminus urbis,
Cum ueteres iras concordi mente repulsis
Cœlicolæ posuere odijs, nam supplice cunctos
Sermone & precibus flexit Saturnia blandis.
At mala iam miseris impendent plurima Teucris.
Sic ait, at Iouis imperio discedere somnus
Audito properat, celeresq; inuisere naues
Et petere Argiuę ductorem Agamemnona classis.
Quem dulci ut reperit resolutum membra sopore
Nestoris in faciem uersus, rex omnibus unum

De senibus quem præcipuo obseruabat honore,
Huic similis cœli Somnus delapsus ab oris
Atridæ supra caput astitit, atq; ita fatur,
Iam ne etiam dormis Atreo sate bellipotente?
Stertere perpetuã non dignum est principe noctẽ
Cui populiq; salus & tanta negocia curæ.
Nunc mea quæ iussu porto Iouis accipe dicta
Absentem quem cura tui & miseratio tangit.
Totis te iubet Argiuos educere castris
Armatasq; acies perituræ aduertere Troiæ.
Nunc etenim capiendæ aduenit terminus urbis,
Cum ueteres iras concordi mente, repulsis
Cælicolæ posuere odijs, nam supplice cunctos
Sermone & precibus flexit Saturnia blandis.
At mala iam miseris impendent plurima Teucris
A Ioue. Tu quæ dico animis retinere memento
Ne cum mellito fugiant elapsa sopore.
Hæc ubi dicta dedit, discessit, at ille relictus.
Spem cupida dubiam concepit mente, quod illo
Posse die euerti Troum confideret urbem,
Cum stolido Iouis esset inexplorata uoluntas,
Qui mala Dardanijs decreuerat atq; pelasgis
Plurima, lugubris per dira pericula belli
Sese immissurum. Tum pulso dicta sopore
Sollicitas resonare ducis diuina per aures.
Atq; ille erecto consedit corpore, textus
Inducens tunica molli sua membra recentis,
Desuper & chlamydẽ sibi rex accomodat amplã,
Et nitidas circum nectit talaria plantas.
Tum lateri argento distinctum subligat ensem.
Et patrium dextra sceptrum immortale capessit:
Atq;

Atq; ita per Graiû ingreditur classem ære nitentû.
Iam Dea cœlestes aurora inuisere sedes
Vt Saturnigenæ & dijs immortalibus almæ
Orta ferat lucis uenturi nuntia Solis,
Cum iubet Atrides precones uoce ualentes
Cogere Graiorum cœtum, preconia totis
Tum fiunt, populiq; coit mox concio, castris.
Nestorea ille senum iuxta naualia primum
Magnanimum, Pylij regis, uenerabile tantis
Consilium de rebus habet, ducibusq; uocatis
Res dubias regniq; oblata negocia tractat.
Accipite ô proceres, quæ per mihi uisa tenebras
Et placida capto fuerint ostensa quiete,
Nestoris in facie & procero corpore diui,
Quem mihi tum uerbisq; suis gestuq; decente
Ad caput astantem dare talia dicta putaui.
Iam ne etiam
Stettere
Cui populiq;
Nunc mea quæ
Absentem quem
Totis te iubet — ut supra
Armatasq; acies
Nunc etenim cap.
Cum ueteres
Cœlicolæ
Sermone &
At mala iam
A Ioue, tu quæ dico animis retine, ista locutus
Auolat ille, quies'q; simul me grata relinquit.
Nunc agite armandi belli ad discrimina Graios

Consilium inueniamus, ego sermonibus omnes
Aggrediar fictis, regem ut decet, & celeri illos
Funeream suadebo fuga relinquere Troiam,
Remigio instructis cum nauibus. Ast aliunde
Vos alius, reuocare bonis incumbite uerbis:
Dixerat Atrides, illo residente Pyli rex
Surgit arenosi Nestor, cupidoq; salutis
Communis, grauibus fatur de pectore uerbis:
O Danaum imperio & uirtutibus inclyta turba,
Toto alius si quis narraret ab agmine Graium
Talia uisa, fidem sibi non acquireret autor,
Cum uero ille, penes tanti quem gloria regni est
Viderit, armandi bella ad discrimina Graios
Consilium capiamus, ait. Tum sede relicta
Ipse sua primus surgit soluitq; senatum
At regis, cœtu dimisso, fida capessunt
Sceptrigeri consulta duces, magnoq; caterua
Concursant fremitu, & densatur concio plebis.
Ac ueluti quondam læui de rupe racemi
Conglomerantur apum uolitantq; examina cælo
Crebra, per ambrosijs uernantes floribus hortos,
Atq; aliæ huc, illuc aliæ conferta reflectunt
Agmina, discurrit totis exercitus agris,
Sic populi à ratibus legiones ire frequentes
Cernere erat, littusq; uagas complere cohortes,
Hos gressum instigans studijs flagrantibus inter
Nuntia fama Iouis mediam se læta ferebat.
Conueniunt ipsi & confertum per fora magno
Agmen inhorrescit strepitu, resonatq; sedentes
Subter terra, nouem populi cohibere furorem
Instant precones, mandantq; silentia turbæ,
Auribus

Auribus accipiant ut regum dicta loquentum.
Repressi tandem sua quisq; loca occupat, inq;
Conuentu taciti resident, tum rex Agamemno
Procedit sceptrum gestans memorabile dextra.
Fecerat ignipotens hoc donaratq; tonanti
Iupiter ipse sato Maia fidoq; ministro,
Acceptum Pelopi dederat Cyllenius, idem
Rectori ille Pelops populorum tradidit Atreo,
Cuius rellictum locuples sibi morte, Thyestes
Iussit decedens Agamemnona ferre potentem
Inq; mari & totis late dominarier Argis.
Hoc tunc innitens celeri est sic ore locutus:
O socij heroes Danai, Mauortia turba,
Iupiter ingenti turbat mea pectora luctu,
Qui prius, heu nunc infestus, clariss. signa
Ipse dedit reditus Troum capta urbe secundi.
Cuius erat promissa mihi uictoria nutu.
Idem triste agitans fallaci in pectore uersat
Consilium, & iubet ut patrios inglorius Argos
Reducam accisas hostili clade cohortes:
Scilicet ista Ioui excelso sententia regi
Mente sedet, cuius munitas excidit urbes
Excinderetq; manus immensa potentia diuæ.
Ista quidem turpis nos olim fama sequetur,
Audiet & nostrum iuniorum dedecus ætas,
Agmina tanta uiris collecta è talibus, arma
Nec quicq; longo diuturni tempore belli
Mouisse, & numero multo inferioribus esse
Hostibus haud potuisse pares, inireq; pugnas,
Nam nec adhuc dubij sors est manifesta duelli.
Quod si iam nos & percusso fœdere Teucri,

Quotquot habent ipsi urbe lares numeremur, ut
Quisque unus denis dispenset pocula Graijs, (horũ
Crediderim multas cariturας esse ministro
Nostrorũ, tanto est magis ingens copia, turmas,
Et superat ciues Troiæ. Verum undique multis
Auxilia hos uirtute leuant de gentibus, & me
Speque bona frustrantur & illos Marte tuentur,
Delendæque meis obstant conatibus urbis.
Præteriere nouem iam nunc magni Iouis anni
Exesæque trabes carie, fluxique rudentes
Dissoluere rates at turba domestica nostros
Sollicitæ uxores & dulcia pignora nati
Expectant reditus. Nos cuius uenimus ergo
Frustra exercet opus, nec habet dilatio finem.
Nunc concordi omnes quæ dicam mente sequamur
Scandamus naues & rura paterna petamus
Non etenim Iliacam magis expugnabimus urbẽ.
Sic ait, at faciles mouet hæc oratio mentes
Vulgaris turbæ, quibus illa ignota uoluntas
Regis erat, dudumque habiti consulta senatus.
Ergo ruunt quanto fluctus maris impete quondã
Icario in pelago quos Eurus & humidus Auster
Excitat insurgens cœli de nubibus atris.
Ac ueluti in densas Zephyri uiolenta feruntur
Flabra procelloso segetes cum turbine, & urgent
Insultu graciles atque insectantur aristas,
Tota graui quatitur sic horum concio motu.
Tum magno clamore rates uaga turba petessit.
Currentumque pedes subter uis pulueris exit.
Inter seque uocant ad agendas in mare naues
Communi studio atque opera. Mox tergere fossas
Suppo-

Suppositasq́; trabes rectis subducere proris.
Tendentum in patriam ferit antea sidera clamor.
Atq; ita fatali tunc obsidione relicta,
In patriam pubes Graiorum forte rediјsset,
Ni compellatam Tritonida Iuno moneret.
Heu mihi nata Iouis bello inclyta uirgo tonantis,
Siccine lata fuga repetent maris æquora Graij,
Inq́; reuertentur sedes sine laude paternas?
Quodq́; optat Priamus quod cętera copia Troię,
Argiuam tanto frustra sudore petitam
Hic Helenā pro qua tot mortē obiere relinquent,
Occisi à patria longe distantibus oris.
Nunc age belligeras Graiorum inuise cateruas,
Eq́; fuga reuocare bonis incumbito uerbis,
Ne'ue agiles patere in pelagus deducere naues.
Dixerat, at dictis paret Tritonia uirgo
Labitur & cœli de uertice concita summo,
Et tendit celeres Graium ad naualia gressus.
Atq; ibi consiliјs pręstantem cernit Vlyssem
Littore, uehementi perculsum corda dolore
Stare, nec ęratas manibus contingere puppes.
Quem mox assistens propter Dea talia fatur.
O Laertiade, diuum genus, inclyte Vlysses,
Ergo fuga patriam iam dilectosq́; penates,
Intra fluctiuagas fusi per transtra carinas,
Immemores longo repeteris tempore belli?
Quodq́; optat Priamus, quod cętera copia Troię,
Argiuam, tanto frustra sudore petitam
Hic Helenam pro qua tot mortem obiere pelasgi,
Occisi à patria longe distantibus oris,
Linquetis dubiј tanto in discrimine Martis?

Quotquot habent ipsi urbe lares numeremur, ut
Quiq; unus denis dispenset pocula Graijs, (horũ
Crediderim multas cariturus esse ministro
Nostrorũ, tanto est magis ingens copia, turmas,
Et superat ciues Troiæ. Verum undiq; multis
Auxilia hos uirtute leuant de gentibus, & me
Speq; bona frustrantur & illos Marte tuentur,
Delendæq; meis obstant conatibus urbis.
Præteriere nouem iam nunc magni Iouis anni
Exesæq; trabes cariæ, fluxiq; rudentes
Dissoluere rates: at turba domestica nostros
Sollicitæ uxores & dulcia pignora nati
Expectant reditus. Nos cuius uenimus ergo
Frustra exercet opus, nec habet dilatio finem.
Nunc concordi omnes quæ dicam mente sequamur
Scandamus naues & rura paterna petamus
Non etenim Iliacam magis expugnabimus urbẽ.
Sic ait, at faciles mouet hæc oratio mentes
Vulgaris turbæ, quibus illa ignota uoluntas
Regis erat, dudumq; habiti consulta senatus.
Ergo ruunt quanto fluctus maris impete quondã
Icario in pelago quos Eurus & humidus Auster
Excitat insurgens cœli de nubibus atris.
Ac ueluti in densas Zephyri uiolenta feruntur
Flabra procelloso segetes cum turbine, & urgent
Insultu graciles atq; insectantur aristas,
Tota graui quatitur sic horum concio motu.
Tum magno clamore rates uaga turba petesit.
Currentumq; pedes subter uis pulueris exit.
Inter seq; uocant, ad agendas in mare naues
Communi studio atq; opera. Mox tergere fossas
Suppo-

Suppositasq; trabes rectis subducere proris.
Tendentum in patriam ferit antea sidera clamor.
Atq; ita fatali tunc obsidione relicta,
In patriam pubes Graiorum forte rediјsset,
Ni compellatam Tritonida Iuno moneret.
Heu mihi nata Iouis bello inclyta uirgo tonantis,
Siccine lata fuga repetent maris æquora Graij,
Inq; reuertentur sedes sine laude paternas?
Quodq; optat Priamus quod cętera copia Troię,
Argiuam tanto frustra sudore petitam
Hic Helenã pro qua tot mortẽ obiere relinquent,
Occisi à patria longe distantibus oris.
Nunc age belligeras Graiorum inuise cateruas,
Eq; fuga reuocare bonis incumbito uerbis,
Ne'ue agiles patere in pelagus deducere naues.
Dixerat, at dictis paret Tritonia uirgo
Labitur & cœli de uertice concita summo,
Et tendit celeres Graium ad naualia gressus.
Atq; ibi consilijs pręstantem cernit Vlyssem
Littore, uehementi perculsum corda dolore
Stare, nec ęratas manibus contingere puppes.
Quem mox asistens propter Dea talia fatur.
O Laertiade, diuum genus, inclyte Vlysses,
Ergo fuga patriam iam dilectosq; penates,
Intra fluctiuagas fusi per transtra carinas,
Immemores longo repeteris tempore belli?
Quodq; optat Priamus, quod cętera copia Troię.
Argiuam, tanto frustra sudore petitam
Hic Helenam pro qua tot mortem obiere pelasgi,
Occisi à patria longe distantibus oris,
Linqueris dubij tanto in discrimine Martis?

Ergo age belligeras Graiorum inuise cateruas,
Et͡q fuga reuocare bonis incumbito uerbis,
Neue agiles patere in pelagus deducere naues.
Sic ait, ille deæ percepta uoce locutæ,
Ad turbam celeri cursu fertur, chlamydemq
Abijcit, hanc tulit Eurybates Ithacesius, illum
Qui fuerat famulus fidus precoq secutus.
Ac primũ ad regẽ properãs Agamemnona currit,
Deq illo sceptrum patrium inuiolabile sumit,
Quod gestans Danaũ classem petit ęre nitentum
Hic quos in strepitu proceres, turbæq uidebat
Sese immiscentes, uerbis obiurgat amicis:
Non decet hæc formido uiri fortem improbe mentem
Ignauusq timor. Quin tu primum ipse quiescis
Deinde aliud cohibes uulgus, neq ẽm tibi plane
Attidæ quæ sit notum est sententia regis.
Qui nunc tentatis mox iram obuertet Achiuis.
Non interfuimus consultis scilicet omnes
Et mala ab illius nobis metuenda furore.
Et grauis esse solet ducis indignatio summi
Cui Deus ipse additq decus cumulatq fauore.
At quos de grege militiæ cernebat ouantes,
Hos sceptro feriens dictis incessit amaris:
Hic scelerate sede ac alijs dicentibus aures
Prebeto, tibi qui uirtute & robore pręstant,
Nam neq te uires ornant, neq gloria belli
Qui nullo in pugnę numero es, nulloq senatus.
Nunquid in his autẽ castris regnabimus omnes?
Non bene turba regit. Rex gentibus imperet unus
Vnus & acceptas rerum moderetur habenas,
Qui saturnigenę tenet istud numine donum,
Vt sceptro

Vt sceptro populos & iure coherceat æquo.
Sic ille imperio turbatum compulit agmen.
Tum ratibus repetit fora concio tota relictis
Cũ sonitu, qualis quondã æquoris editur undis
Turbine commoti resilit cum littore fluctus,
Et pelagus fremitu reboat, pontusq; remugit.
Ac repressi alij loca iam sua quisq; tenebant,
At non Thersites tacito fert ore, feroxq;
Obstrepit, & Danaum cœtũ clamoribus implet.
Non huic multorum deformis copia deerat
Verborum, apta duces uanis incessere rixis,
Et risum facere Argiuis. Hoc turpior alter
Nemo sub Iliacam Graiorum uenerat urbem.
Lumine erat Strabus, atq; uno pede claudus, in ar
Pectore gibbi humeris extãtes pœne coibant, (cto
De capitis ratus uolitabat acumine pilus.
Nec quisq; Aeacidæ magis aut infestus Vlyssi
Alter erat, male quos dictis lacerare suetus.
Tunc strepera Atridæ fecit conuicia lingua.
Illi tota cohors irata mente Pelasgum
Succensere, ipse ingenti clamore malignis
Increpitat, regem incessens Agamemnona dictis.
Quid nunc Atride uis amplius atq; requiris?
Aere tua excuso tentoria plena refulgent,
Innumeræ tibi sunt, Graiorum dona, puellæ,
Exemtæ è præda, ante alios quas accipis omnes
A nobis, si quam bello expugnauimus urbem.
An tibi deest aurum? genitor pro corpore nati
Quod ferat, ipse ego siue alius quẽ traxero densa
Teucrorum ex acie uinclisq; onerauero captum.
Aut etiam tibi nunc mulier iuuenilibus annis

Quæritur ad Veneris secreta cubilia? Verum
Non hoc regis erat, damnis affligere ciues.
O fatui, nam quæ uobis opprobria dicam
Digna, nurus Danaum uere non mascula proles,
Nunc saltē inscensis ratibus patria arua petamus,
Solus hic in Phrygijs aliorum ut præmia campis
Deuoret, & Martis nostros intelligat usus.
Ipseq; utrum à nobis multumue parumue iuuetur
Qui dudum, at quanto maiori laude celebrem,
Aeacidem affecit probris, cui dona puellam
Eripuit Danaum uiolentis publica iussis.
Ac quàm sit placido Pelides corde uidere,
Quàq; animo miti, nisi enim foret, hoc tua iā nūc
Atride furor & staret uis ultima fine.
Sic ille in regem uesana Agamemnona lingua
Inuehitur. Mox hunc Ithacus cū propter Vlysses
Astitit, inq; tuens Thersiten lumine toruo,
Sæuo exultantem temere sermone retundit.
Thersita immodica uerborum copia abundans
Quamuis tinnula uox tibi sit, tamē ore proteruo
Desine principibus lites intendere solus.
Nam neq; mortalis te quisquam ignauior alter
Tantalidum quotquot fratrum uenere secuti
Auspicia Iliados pugnatum ad mœnia Troiæ.
Ergo tuæ non te decet improbitate loquelæ
Nomina cōtemerare ducū, atq; aspergere probris.
Nec tibi tam magnæ sit uestra reuersio curæ
De qua etiā quid fiat adhuc scit nemo. Secunda
Num Danaum excipiat sors an contraria pubem.
Proinde tona in regē seuis Agamemnona dictis
Plurimaq; exprobra quæ dant huic munera Graij
Inuidia

Inuidia, & leuibusq; intendito crimina uerbis.
At tibi prædico & dictis facta insuper addam
Si post hac simili rabie te forte furentem
Videro, qua coram nunc desipis, haud mihi saluũ
Posthac sustineant iuguli caput, haudq; ego post-
Telemachi genitor sim noīe dictus Vlysses, (hac
Ni uestimentis spoliatum te, chlamydemq;
Exutum & tunicā, quibus & pudibunda teguñt,
Indignis misere cæsumq; redegero naues
Ad celeres plagis, lacrimantē & multa querentē.
Sic fatus sceptrum inflixit dorsoq; humerisq;
Plorantis seq; incuruantis uerbere, de quo
Suffuso exoritur liuenti sanguine uibex
Aurati adflictum sceptri, mox ille resedit
Perculsusq; metu magno tactusq; dolore,
Et turpes tristi lacrimas detersit ab ore.
Hic Danai quamuis mœrenti pectore risum
Nō possunt tenuisse, aliquisq; ita in agmine fatur.
Prò superi quæ iam bona conciliauit Vlysses
Argiuis, dum consilijs communia princeps
Commoda procurat, sopitaq; suscitat arma.
Vix aliud tamen hoc facto est præclarius ullum
Garrula cum iurgatoris compescuit ora. (bit
Quem posthac, ut credo, minus petulante iuua-
In proceres iacere & reges conuicia lingua.
Hæc inter uulgo se mutua uerba ferente,
Murorum in medium procedit terror Vlysses,
Assistitq; tenens sceptrum. Quem cesia propter
Ingreditur Pallas, mandatq; silentia turbæ,
Vltimus ut simul audiret primusq; loquentem.
Perciperetq; suo dictorum pectore sensum

Ille infit, uerbisq́ fidelibus ora resoluit:
Nunc te rex inter cunctos Agamemno Pelasgi
Mortales opplere parant, & inurere probris,
Nec præstare fidem, quam quondã tota dederũt
Agmina, & instructus patrijs exercitus Argis,
Non ante hostili se uelle excedere terra,
Quàm subuersa cadant direptæ pergama Troiæ.
Qui iam ceu pueri infantes, muliebris & expers
Turba maritorum, questus lamentaq́ fusis
Ingeminant lachrimis, reditusq́ cupidine tabent.
Nec tamen ipse nego miserum esse, dolore reuerti
Affectos longo. Siquidem prohibentibus undis
In Pelago hibernis, sæuaq́ urgente procella
Aura rates uno si mense aduersa moretur,
Corde aliquis dilecta arcetur coniuge tristi.
At nos iam uertens hic nouus detinet annus.
Haud igitur desiderio iustisq́ querelis,
O Danai, hic intra naues succenseo uestris.
Attamen & mansisse diu, uacuosq́ reuerti
Turpe nimis fuerit. Quare hanc uos pectore forti,
O socij, tolerate moram, dum noscere uatis
Calchantis possimus, an exitus illa sequatur
Prædicta, an uanis nos uerbis luserit augur.
Scimus enim cuncti & perspectũ corde tenemus,
Vosq́ mihi testes omnes, quos proxima nondũ
Prœlia cum Teucris dudum commissa tulerunt.
Cum Danaum cita colligeretur in Aulide classis
Exitium Priamo Troiæq́ latura colonis,
Nos liquidos circum fontes altaria donis
Cœlicolum, augentes centeno sanguine fuso
Sacra ferebamus perfecta ingentia ritu,

Sub

Sub Platani riuus, qua stirpe perennis inundat.
Hic uaria immanis, dictu mirabile, serpens
Dorsa ferens maculis, iussu Iouis excitus, altam
Irrumpit Platanum, ex ara digressus, in illa
Passeribus summa trepidabant arbore rami
Octo graues, inter genitrix quos nona sedebat.
At Draco pipitu pullos lugubre querentes
Corripit, atque omnes funesto deuorat ore.
Tum matrem plorante suorum in funere cantu
Obuolitantem ala tortu reuolutus, & altum
Clamantem capit, atque super sua pignora mactat.
Mox ubi post pullos laniarat & ille parentem,
Clara dedit tum signa Deus, qui eduxerat illum,
Nam pater hunc saxum fecit Saturnius. At nos
Attonita stetimus portenta ad talia mente.
Ergo turbatis monstri formidine sacris,
Vatidico Calchas sermone timentibus infit:
Cur ostenta Deum taciti exhorretis Achiui?
Quæ pater ostendit magni regnator Olympi,
Sera sed æterno quæ tempore fama celebret.
Sicut enim serpens octono passere rictus
Iste cruentauit patulos, nonamque parentem
Adiecit natis, ita nos pugnabimus annis
Marte nouem, resides spaciosæ ad mœnia Troiæ,
Et decimo tandem captam spoliabimus urbem.
Nunc ijs, quæ uates cecinit, quia terminus instat,
Durate Argiui. Priami neque linquite saluum
Imperium, aut nondum capta discedite Troia.
Dixerat, at fremitu Danai naualia magno
Compleuere, cauæ resonant clamore carinæ
Acta Ithaci diuiniloqui dum laude celebrant.

Tum Nestor dictis hæc dicta Gerenius addit:
Heu mihi quid fieri posset puerilius istis
Quæ facitis? quasi nulla magis sint prœlia uobis
Ignauis cordi. Sunt ne hæc promissa fidesq;?
Scilicet & consulta cadent animiq; uiriles?
Non secus ac flammis consumta ardentibus, & iã
Fœdera uanescent, & iunctæ numine dextræ
Teste Deum turpi spem fallent crimine uestram?
Nanq; quid hæc sibi uult tantę discordia litis
Pugnaq; uerborum? cum nullo fine labores
Et nullo insistat diuturnum cardine bellum
At tu decretum Atrei clarissima proles
Consiliũ urge animo atq; instaura prœlia ductor.
Atq; istos pessum ire sinas unumue duosue,
Occulto excercent qui conciliabula cœtu (gos
Necquicq;, neq; enim prius hinc soluemus, & Ar-
Optatos reuehemur, Olympi noscere quonam
Quam detur manifesta cadat promissio regis.
Namq; mihi esse fides summo à Ioue facta uidet,
Indubitata die qua classis littore primum
Nostra neces ad Dardaniæ cademq; profecta est.
Prospera cum dextra demisit fulmina parte.
Quare ne reditus ulli sit tanta cupido
Quin prius in feruæ capta urbe cubilia Victor
Teucridos incubuisse nurus uelit, & sceleratos
Vlcisci raptus Helenæ & lacrimabile probrum,
Quod si quis tamen hæc fuerit contra improbus
Instruere in patriã reditus, attingito nauis (ausus
Ille palam densosq; foros nigramq; carinam,
Vt primus fuso meritas det sanguine pœnas.
At tu Rex animo & tecum consulta reuolue,
Rectaq;

Rectaq́; præbeto tibi subijcientibus aures.
Non ego re leuia aut curis indigna monebo
Quippe tuis, certos iam totis delige castris
Quos Agaméno uiros populis præponere Graiū
Quemq́; suo & generi possis, ut subsidio sit
Et genus & populus sibi. Quod si feceris & te
Audierint Danai, mox hoc discrimine facto
Ignauiq́; duces, timidusq́; per agmina miles,
Et fortes noscentur item, uirtusq́; patebit.
Tum facile ipsa tibi res declarabit, an urbem
Expugnare uetet uis aduersaria fati,
Aut ratio belli non uera timorq́; tuorum.
Nestoris his uerbis. Agamemnon talia reddit.
Clare senex q̃ magna tuę est facundia linguę?
O mihi si diuum pater & cum Pallade Phœbus
Dignentur bis quinq; uiros adiungere tales,
Publica qui mecum quęrat consulta Senatus,
Iam Priami regnum iam nostro mœnia Troię
Marte cadant faciantq́; graues euersa ruinas.
Sed me cœlipotens magnis Saturnius urget
Iuppiter inuoluitq́; malis, qui tristia mouit
Iurgia, damnificęq́; nocentia pręlia linguę
Mutua quę mecum pro uirgine gessit Achilles.
Autor egoq́; fui rabidę temerarius irę.
Quod si forte iterum redeat concordia nobis
Iam sit Dardanię cladis mora nulla futura.
At nunc ite dapes sumturi ut bella geramus.
Atq; aliquis mucro uideat sit acutus ut hastę,
Componatq́; aliquis clipeū, hic ne pabula desint
Curet equis, alius nunc certo lumine currus
Vndiq; respiciens parēt ad certamina belli,

Marte diē certum est quoniam decernere totum,
Nec prius incepti requies erit ulla laboris,
Immissæ dirimant q; prœlia dira tenebræ.
Tunc clipei ingentis forti de pectore lorum
Ancipiti in pugna fuso sudore madescet,
Tunc etiam hasta manus affliget pondere fessas,
Tunc & equi currus sudabunt ante citatos.
Quod si quē pugnas fugere extra aciemq; manere
Velle rates ad rostratas cognouero, non sic
Vitabit tamen ille canum uolucrumq; rapinas.
Hæc ubi dicta dedit, magnis clamoribus illi
Erumpunt, feriunt quondam ceu littora fluctus,
Quos scopulis grauis infligit pendētibus Auster,
Ventorum assuetis uarias perferre procellas
Omnibus à cœli uenientium partibus alti.
Concio tum repetit naues dimissa focumq;,
Intra quisq; sua accendit tentoria & ignem
Excitat, ut dapibus uescantur rite paratis,
Atq; alius diuorum alium prece supplice poscit
Auxilium, ut lætum effugiat Martisq; furorem,
Sacra ferens. At rex Agamemno hęc inter opimū
Quinquennē tibi magno bouē Saturnie mactat,
Graiorumq; uocat proceres clarumq; senatum,
Nestora cum primis atq; Idomenea, duosq;
Aiaces, ac Tydiden, his sextus Vlysses
Accedit, non ingenio minor ille Tonante.
Sed Menelaus ad hos bello inclytus aduenit ul-
Norat enim curas fratris magnosq; labores. (tro,
Hi manibus salsas fruges ad sacra tulere,
Atq; bouem circum stantes cinxere corona.
Tum sic rex uerbis Agamemno precantibus infit:

Iupiter altitonans summi rex maxime cœli
Ne prius occiduas liceat contingere metas
Solis equos, tenebras terris noctemq; uehentes,
Quàm deiecta mea Priami fumantia dextra
Tecta ruant, postes inimicus & hauriat ignis.
Ipse cadat lacera confossus pectora ueste,
Et densa iaceat sociorum in strage suorum
Hector, at hi circum ductorem in puluere fusi
Expirante premant tellurem mordicus ora.
Dixerat, at nondum Iouis exorata uoluntas
Affuit. Ille quidem sibi sacra oblata recepit
Ast aucto ingentes cumulauit Marte labores.
Tum prece perfecta salsa cum fruge litassent,
Reflexumq; boum cedunt & tergore nudant.
Secta tegit nidor femorum è compagibus ossa,
Et gemina implicitas cælant abdomina partes.
Tum simul adijciunt crudę nudiq; frustula carnis
Quis dehinc materia foliorum experte crematis
Mox confixa super Vulcano uiscera torrent.
Et iam tosta ignis femorum consumpserat ossa,
Et libata Deis gustauerat exta Senatus,
Quod superest in frusta secant uerubusq; refigunt.
Dein referunt assos studiose ex ignibus artus,
Finitoq; parant epulas agitare labore,
Et uesci æquali cunctis dape lege tributis.
Cumq; exempta fames epulis, potu sitis esset,
Nestor deinde senex sicore Gerenius infit.
Maxime Rex Agamemno Atrei clarissima proles,
Nunc instauratis cessent certamina uerbis,
Atq; operi mora quod tulerit Deus omnis abesto.
Ergo age precones cogant densa agmina Graiû,

Armatasq́ uocent turmas de nauibus, at nos
Instructas una properemus obire Phalangas
Et celeri Martis committere prælia dextra.
Sic ait ille, Senis neq; rex parere recusat
Vtilibus monitis. Tum turba sonora iubetúr
Præconum ad pugnā Danaũ concire Phalangas.
Hi quod erant iussi faciunt, atq; agmina cogunt.
Quis illi regem proceres Agamemnona circum
Intermisti aciemq́ struunt cernuntq́ cohortes.
Cæruleis tum nata oculis Iouis inclyta Pallas
Aegida concutiens centeno umbone retextam,
Admirabile opus, cuius centum aureus umbo
Quisq; boũ æquaret preciũ, quam nulla senectus
Interitusq́ suo nullus spoliaret honore,
Hanc quatiens medijs sese legionibus infert,
Acceleratq́ gradus & pectora uiribus auget.
At confirmatis diuino numine Graijs
Gliscit amor pugnæ, belliq́ cupidine flagrant.
Prælia tum poscunt auidi tum prælia malunt
Conserere, in patriam quam classe redire soluta.
Ac ueluti ingentes ubi syluas montibus altis
Corripuit flamma, & longe emicat igneus ardor:
Sic radij nitido fulgentis ab agminis ære
Omnia peruolitant late loca & æthera tangunt.
Nec secus ac magnæ uolucrum densęq́ caternę
Ansere multiplici aut grue oolreue guttura longo
Asia prata petunt liquidiq́ fluenta Caystei,
Ac pennis cœlo lætis spaciantur aperto,
Aequore nunc uiridi resident plaudentibus alis,
Graiorum in ripas ingens effusa Scamandri
Copia de ratibus castrisq́ exercitus omnis
Eductus

Eductus strepit. alma pedes subterque uirorum
Subter equumque fremit, pulsataque terra remugit.
Illi incedebant per florida prata Scamandri
Innumeri. æquales folijs & floribus, aut quę
Mille uolant ueris per ouilia tempore muscæ,
Cum nitidi plenæ lactis stant flumine mulctræ
His numero Danaum latos per copia campos
Opplebat, Teucrosque infesto Marte petebat.
Vtque greges magnos caprarum forte in eisdem
Pastibus hæc quibus est confusos cura reducunt,
Distinguuntque leui conamine. Sic legiones
Disponunt proceres & ab omni parte reformant,
Instantem ad pugnā. Quos inter rex Agamemno
Luminibus summum referens & fronte tonantē,
Pectora Neptuno similis, ualida Ilia Marti:
Taurus ut armentis dominatur agrestibus ingens
Ille boum princeps, sic multos arduus inter
Præstanti heroas Iouis excellebat honore.
Dicite nunc Musę quæ tecta tenetis Olympi
Quippe deæ uos estis, & est pręsentibus acta
Notaque res uobis. fugiunt nos omnia, quorum
Fama modo ad seras tenuis perlabitur aures,
Qui numerusque ducū & fuerint quę nomina regū.
Nam populi cœtum uerbis comprendere nō est.
Non mihi si linguęque decē & totidē ora loquant̄,
Indefessaque pectore uox procedat aheneo:
Ni Ioue natarum nos omnipotente sororum
Numen Olympiadū doceat monstretque, sub alta
Venerit Iliados quæ copia Pergama Troiæ.
Nunc memorabo duces classis cunctasque carinas.

BEOTIA SEV NAVIVM CATHALOGVS.

BOEotum dux Peneleos & Leitus, atq;
Arcesilaus erant, Prothoenorq; Cloniusq;
Hos Hyrie ciuesq; sequuntur & Aulidos altæ.
Quiq; colunt Schœnum & Scolũ, & iuga crebra Eteoni,
Et qui Thespiam, & Coteã, & campos Mycalessi.
Harmaq; qui circũ, Ilesiumq; habitant, et Erythas,
Quiq; tenent Eleona atq; Hylon ac Peteona,
Ocaleam, firmis Medeonis & oppida muris,
Copas, Eutresin, fœtam Thisbenq; palumbis.
Quiq; coroneam, qui gramineumq; Haliartum.
Quiq; Platęan habẽt. cũq; his tuus incola Glissas,
Ardua quiq; habitant Thebanæ mœnia uallis,
Onchestiq; tibi lucos Neptune dicatos.
Fœcundæq; uuis ciues Arnæ atq; Midiæ
Et Nisse ingentis, ueterisq; Anthedonis oræ.
Horum quinquaginta ibant in classe carinæ,
Bisq; decem & centum Beotos quæq; uehebat.
At qui Aspledona habent, quiq; Orchomenũ Minyeũ,
Triginta implebant fluitantes æquore naues.
Hos dux Ascalaphusq; & frater Ialmenus, ambo
Martia ducebant proles, quos Actore nata
Azida Astyoche clam partu uirgo crearat.
Sed Schedius Phocense & agebat Epistrophus agmen
Naubolidæ Iphiti soboles generosa parentis.
Hos ciues Cyparisse tui, & de rupe sequuntur
Pythonis comites, quiq; altæ mœnia Crissę,
Daulida quiq; tenent, quiq; arua colunt Panopei,
His se Animorięq; & Hyampolis agmina iũgunt,
Quiq; habitant sacri Cephissi ad fluminis undas

Quiq; propinquo habitant Cephissi fonte Lilæā.
Quadraginta omnesq; secant hi nauibus æquor,
Et parent ducibusq; suis, & parte sinistra
Bellica Bœotas acies iuxta arma capessunt.
Aiax ductor erat populi Locrensis Oilei,
Ille quidem multo minor ac Telamonius Aiax
Lintei & indutus thoracis septa gerebat,
Vincebat cunctos hastæ tamen arte Pelasgos.
Hunc qui Cynon habēt, Opoentaq; Calliaronq;
Bessamq; & Scarphen, simul Augeas & amœnas,
Tarphenq; Thronionq; Boagrij ad alta fluenta,
Atratis ratibus cum quadraginta sequuntur,
Vltra qui sacram Locri atua colunt Eubœam.
Sed qui Eubœam habent uirtutis robora Abantes,
Chalcidaq;, Iretriamq;, uuis fœtamq; Istiæam,
Littoreum & Cerinthon, & alti mœnia Dij,
Quiq; Carystum habet, & Styta qui tenet incola
miles,
Magnanimū regit hos prçclarus ductor Abantum
Chalcodontiades Elephenor Martia proles:
Fronte illum rasa celeres comitantur Abantes.
Arma parati hastis hostilia rumpere longis.
Hiq; suo complent denas quater agmine naues.
Huic Athenarum linquens firma oppida ciuis
Accedat populus numero præstantis Erechthei,
Quem genitum eduxit quondā tellure Mineraua
Intra & opima suis delubra sacrauit Athenis,
Nūc bubus atq; ouibus uenerās colit Attica pubes.
Hos Peteo decies imponit quinq; Menestheus
Progenitus ratibus, quo non præstantior alter
Exornate acies & equos ad bella parare,

 Excepto

Excepto Pylo, quod hic esset grandior annis.
Aiacem bis sex puppes Salamine sequuntur
Cecropias propter statuuntq; sua agmina turmas:
His se argiua Phalanx Tirynthisq; incola firmæ
Addunt, littoreiq; sinus Asinæ Hermionesq;
Et qui Trochena, Eionasq;, & bacho Epidauri.
Fœcundos linquunt colles, ueterisq; Pelasgi
Aeginæ ciues, Masetisq; incola, quorum
Formidandus erat ductor bello Diomedes,
Et Stenelus Campaneo forti genitore creatus,
Euryalusq; Deis similis uir, tertius, ipsis,
Meceftei soboles Talaionide inclyta regis.
Sed dux omniū erat Diomedes Marte timendus
Octonis deciesq; regebat nauibus æquor.
At quos turrigeræ mittunt ad bella Mycenæ
Quiq; Corintho aderāt opulenta, altisq; Cleonis,
Orneas qui cultor habet, qui uomere amœnam
Vertit Arethyream. Tum qui Sicyona relinquūt,
Adrasti sedes fuerat quæ regia primum.
Quiq; tenent Hyperesiam, atq; altam Gonoessam
Pellenamq; colunt, atq; Aegion, Aegialumq;
Totū, & Latam Helicen, hi centū nauibus omnes
Aduecti, incedunt Agamemnone rege superbi
Atrida, circum quem dat fortissima pubis
Copia, quos inter splendentibus eminet armis
Imperio Heroum gaudens & culmine regni,
Et numero socium, qui tot se in bella sequantur.
Sed qui cliuosæ ingentis Lacedæmonis arua,
Qui Pharin Spartamq; colūt, Messenq; palumbis
Fœcundam, & Bryseas, Augeas & amœnas.
Hos, et Amyclarū quos campi, quosq; marinum
Oppi-

Oppidũ Helos misere, Laasq́ ac Oetylus augent,
Omnes & regis fratri parent Menelao,
Imperio læti proprio, senasq́ carinas
Complentes decies. Armis spectabilis ipse
Hortaturq́ alios, & prompto pectore raptus
Gestit cum primis ulcisci, Helenesq́ dolores.
Quos Pylus hinc, & quos Arene mittit amœna,
Quiq́ Thrium Alphæi linquit uada, & ędib. Aepy
Nobile conspicuis, Cyparissientaq́ miles.
Qui Preleōq́ tenēt, quiq́ Amphigenian Helosq́,
Et qui Dorion, Aonides ubi tempore prisco
Oblatum Thamyrin spoliarunt carmine Thracē.
Oechalia hic ueniebat ab Euryto Oechalieius,
Iactabat ipsas se cantu uincere posse
Cantantes Musas natas Iouis altitonantis.
Ergo illæ iratæ cæcum fecere, modosq́
Eripuere admirandos uocisq́ liræq́.
Sed Nestor decies, equitum illos fama, nouenas
Ingressos rapiebat ad aspera bella, carinas.
Arcadiæ hos subit & Cyllenes accola montis,
Et busti Aepytij, imperterrita pectora bello,
Qui Pheneonq́ colunt, quiq́ Orchomenum pecuosum.
Quiq́ tenent Ripen, Stratiamq́ ac editā Enispen,
Et Tegeos, & Mantinees habitator amœnæ,
Et ueteres Stymphali Parrasiæq́ colonj.
Pręerat his satus Ancæo princeps Agapenor
Adiectis senis decies in puppibus, ima
Quaq́ uiros multos, belli expertosq́ uehente.
His dederat firmas trabibus naues Agamemnon
Cærulei ut possent pelagi transmittere fluctus,

 Atrides,

Atrides, remi ignaris artisq; marinæ.
At qui Buprasiumq; tenent quiq; Elida sacram,
Quàm multa Hyrmine & loca Myrsinus ultima claudit,
Quę rupem Oleniamq; iacent & Alesion intra,
Quatuor hi ducibus parent, denęq; sequuntur
Quemq; rates, denso complēt quas agmine Epei.
Amphimachus ducit primos & Thalpius, ille
Progenitus Cteato, satus Euryto hic Actorione.
Hos Amarycides sequitur ualidus Diores,
Postremisq; Polyxenus dis æquiparandus
Augida moderatur Agasthene principe Cretus.
At qui Dulichium linquunt & Echinadas altas
Sacratas procul intra undas salis Elida contra
Hos in bella Meges ducit Mauortis alumnus
Phylides, dilecte Ioui soboles tua Phyleu,
Dulichium tenuisse ferunt quem patris ob iras,
Ingressos denas quater ad uera prælia puppes.
Magnanimos ducit post hos Cephalenas Vlysses
Quiq; tacent Ithacen, & Nariton arbore densa,
Qui Crocylea colunt, & qui simul Aegilipa asprā.
Quiq; Zacynthon habent, quiq; Epirūq; Samūq;,
Et quos Antiperæa uiros in bella cietis.
Hoc dux consilijs Ioue nō minor agmen Vlysses
Puppe per undisonas bis sena agit ęquoris undas.
Gaudebant Andeæmonida ductore Thoante
Aetoli, qui Pleuronem, Olenon atq; Pylenen,
Chalcida litoreamq; tenent, Calidonis & altæ
Mœnia, magnanimi postq; defecerat Oenei
Progenies, simul ipse, simul flauus Meleager.
Ergo hunc omnium erat regnū penes Aetholorū.

Ducebatq; quater decies super æquora naues.
Cretas at Idomeneus hasta metuendus agebat,
Qui Gnossumq; tenent, ualidis Gortinaq; muris,
Lyctum Miletumq; & candida saxa Lycasti,
Phœstumq; ac Rhytium, præclaras ciuibus urbes,
Atq; alios habitant, qui Cretes oppida centum
Idomeneus cunctos hasta metuendus agebat,
Et truce Meriones Mauorte haud segnior armis.
Octonasq; uocant decies ad prœlia puppes.
Hinc Rodias naues rapit in fera bella nouenas
Tlepolemus procero Alcidæ corpore proles.
Has intra Rodij pubes generosa uehuntur,
Trina Rodi imperio triplici qui regna tuentur,
Lyndũ & Ialyssum, insigné & candore Camirũ.
Hos dux Tlepolemus belli regit inclytus armis,
Amphitryoniadæ Astyoche quem pulcra creauit,
Rapta Ephyres fluuio de Selleente, ubi multa
Diuinæ Alcides uastauerat oppida pubis.
Tlepolemus sed enim postq; alta adoleuit in ęde,
Fratris sese auiæ maculauit cæde paternæ
Martigenæ longa confecti ætate Licynnij.
Ergo rates struere exilio, populumq; ciere,
Innumerum qui se trans æquora lata sequatur,
Natorumq; minis & territus ille nepotum
Herculidũ, inq; Rodũ passus mala plurima uenit.
In populos ternosq; ibi discessere, fauente
Saturno genito, diuumq; hominumq; potente.
Qui magnis opibus locupletes reddidit illos.
Nireus at Syma ternas agit æquore puppes,
Nireus Aglaia Charopoq; è principe natus,
Nireus ad Troiam quo non formosior alter

Venerat, excepto Pelidæ corpore Achillis.
Imbellem sed parua manus comitatur euntem.
Sed qui Nisyrumq; tenent Crapathumq;, Casumq;,
Et Con Eurypili sedem iunctasq; Calydnas:
Horũ ductor erat Phidippus & Antiphus, ambo
Thessalidę, Amphitryomadæ magniq; nepotes,
Atq; hi terdenis sulcant maria alta carinis.
Mox quæ Martia turba pelasgicon incolit Argos,
Quiq; tenent Alon atq; Alopen trachmiaq; arua
Et Phthiã, & clarã muliebribus Hellada formis,
Nomine Myrmidones & Hellenes & Achiui.
Pelides decies quina hos tegit arbore uectos.
Non opus his Martis tamẽ est lacrimabile cordi,
Deerat enim instructum bello qui duceret agmen
Abiectus naues intra bellator Achilles
Briseidos dudum raptæ sibi uirginis ira.
Cœperat euersa hanc Lyrnesso ingente labore
Thebanæq; altis disiectis mœnibus arcis
Quãdo Myneta etiã atq; cecidit Epistrophon, ambos
Tæla sua gnaros lętalia spargere dextra
Euenoq; Selepiada de rege creatos.
Ergo huius naues intra ille iacebat ob iram
Mox repetiturus renouati prœlia Martis.
Iam quibus aut phylace patria est aut Pyrrasus herbis
Insignis Cereri lucus sacer, & pecore Iton
Diues, & æquoreis Antron uicinior undis,
Et Ptelei uirides conferto gramine campi,
Viuus adhuc fortis fuerat dux Protesilaus,
Sed tunc defunctum uita nigra terra tegebat,
In luctu Phylacę & lacrimis uxore relicta
Defectaq; domo, hunc occidit Dardanus hostis
Ante

Ante alios cunctos salientem è naue pelasgos.
Non tamen his rector desiderantibus illum
Defuit, instructas acies moderante Podarce
Martigena Iphicli sobole quem Phylacus ędit
Diues agri & pecoris, Germanus Protesilai
Iste ætate minor, maiorq; & fortior olim
Heros Protesilaus erat Mauortius, ergo hunc
Respiciens agmen tamen haud rectore carebat
Inuectum decies super æquora naue quaterna.
Iam quicunq; Pheras iuxta Bœbeidas undas
Bœbenq; Glaphyrasq; colunt, firmamq; Iaolcũ,
Vndena ad bellum currunt trabe, natus & illos
Admeti regit Eumelus, muliebre decus quem
Alcestis peperit Pelię pulcerrima proles.
At qui Methonam, & qui Thaumacię incola rura
Quiq; tenet Melibœan, Olizonisq; salebras,
Tota Philocteten septenis nauibus ibat
Turba secuta ducem, tęla arcu spargere doctum,
Quęq; ratis decies binos sociosq; uehebat,
Omnes & remos trahere, arcũ & tendere gnaros.
Atq; illum sęui percussum dentibus Hydri
Insula tum celebris desertum Lemnus habebat
A socijs miserum degentem in uulnere tempus.
Sed paulo post tota requisitura Pelasgum
Turba Philocteten erat ad naualia regem,
Interea quamuis desiderantibus illum
Dux ad bella Medon aderat, quem gignit Oileo
Rhene legitimi natum sine fœdere lecti.
Hinc qui Triccam habitant quiq; altę mœnia Ithomes,
Cultor & Oechalię quam rexerat Eurytus urbem,
Eurytus Oechalieus, trabe ter super ęquora dena

Incedunt, gemini moderantes agmina ducunt
Læta Asclepiadæ Podalirius atq; Machaon,
Ambo salutari præstantes arte medendi
Post hos Ormenijq; Hyperięq; accola fontis,
Tum quibus Asteriũ & Titani iuga cãdida sedes,
His Euæmonis est soboles clarissima ductor,
Et quater undiuago denas agit æquore naues.
Hos super, Argissæ Gyrtonesq; incola & Orthæ
Quiq; tenent Elonem, urbemq; Oloossonis albã,
Audaci parent rectori omnes Polypoetæ
Nato Pirithoi, summus quem Iuppiter ędit,
Inclyta nupta parit quem Pirithoi Hippodamia,
Tempore quo cum semiferis fera prœlia gessit
Hos petere Aethicasq; & Pelio abire coegit.
Tum satus hoc, una Martisq; propago Leonteus
Quadraginta duces rapiunt ad prœlia puppes.
Deserit hinc Guneus Cyphon undenasq; carinas
Bis complet ualidis Enianibus atq; Peræbis,
Et qui Dodonæ sedes posuere niuali
Pinguia quiq; colunt pulcrum ad Titaresion arua,
Flumina Penei decurrunt cuius in undas
Nec nitidis miscentur aquis fluitantq; superne
Non secus ac olei latices super innatat unguen.
Nam stygis exoritur sacto de fonte perennis
Dij cuius iurate timent & fallere numen.
Magnetum at Prothous ductor Terthredone natus,
Quiq; tenent ripas Penei & Pelion altum,
Arma quater denis præfigit bellica rostris.
Hic regũ atq; ducũ numerusq; & nomina Graiũ.
Nunc cane Musa quis hos fuerit fortiss. inter,
Aegerit & primos qui sttenuitate iugales,

Agmi-

Agminis Atridnm totius signa secuti.
Eximiæ bonitatis equos Eumelus agebat
Eumelus Pheretiades pernice uolatu,
Idem illis color atq; ætas & terga rotunda.
Quas in Pieria arcitenens eduxit Apollo
Fœmellas ambas, toruas formidine Martis
Sed uirtute uiris aliis Telamonius Aiax
Præstabat cunctis dum irascebatur Achilles,
Ille etenim facile ante alios præstantior omnes,
Huius erant & equi, sed naues abditus intra
Rostratas ponti quibus æquora traijciuntur,
Atrida infestus commota hic mente iacebat
Rex Agamemno tibi. At socij per littora late
Et discos iacere, & iaculo & certare sagitta.
Ad currus sed equos carpentes stare uideres
Gramina quenq; suum, lotiq; appijq; palustris.
Ipsi exarmati regum tentoria currus
Intra conditi erant, qui tum ductoris egentes
Circum tota uagi errabant per castra Pelasgum.
Iamq; ibant acies totos ardere putares
Campos. At mugire solum, uelut altitonante
Cum Ioue commoto tellus pulsata tremiscit
Inarimes, sæui lustrum, ut fert fama, Tiphœi
Sic Danaum tellus resonat gradiente caterua,
Sub pedibusq; gemit celerantis pergere turbæ.
Nuncia cum Teucris cursu Iris præpete uenit
Imperio Iouis, & belli lacrimabile tristi
Indicium rumore tulit. Tum concio regis
Ante fores Priami, iuuenumq; senumq; coacta
Quærere consilium, at uolucris iuxta astitit Iris
Ore fatum referens Priamo & sermone Politen,

Qui pedibus fretus specula uelocibus alta
In cumulo residens Aesyerę senioris
Hostilem Danaum aduentum obseruare solebat.
Huic illa assimulata senem increpat, atq; ita fatur.
Ergo tibi assiduis totum consumere tempus
Dulce senex uerbis, ut quondam in pace, nec ulla
Instantis belli tua pectora cura fatigat?
Ast ego me memini multa inter prœlia, multas
Versariq; uirum pugnas, sed copia tanta
Nunq; uisa mihi est, oppugnatura propinquat
Vrbem quanta tuam, arboreis par copia ramis
Vel quę sparsa iacet uastum per littus, arenę.
At tu, namq; labor te in primis hic decet, Hector
Illos multiplices socios, diuersa loquentes,
Qui nunc urbe manent Priami belloq; tuentur.
Iliacos muros, ducibus parere iubeto
Quosq; suis signum imperij populare secutos.
Dixit, at ille Deę monitus & uerba loquentis
Agnoscens populi cœtum dimittit ad arma.
Panduntur portę, cunctusq; exercitus exit
Ingentiq; ruunt peditesq; equitesq; tumultu.
Est locus ante urbem colle arduus, undiq; campo
Expositus, cliuisq; extans & liber aperto,
Appellant Batięam homines, Di clara sepulcri
Nomine dixerunt fortis monumenta Myrinnę,
Hic Troianę acies socialiaq; agmina bello
Instructa armantur. Ducit Priameius Hector
Insignis galea & procero corpore, ciues.
Plurima quem sequitur Troũ & fortissima turba
Et dextra elatas hastas audace coruscant.
Dardanię anchisę soboles pręclata cohorti

Imperat

Imperat Aeneas, quem uallibus aurea quondam
Anchisæ Idæis genuit Venus, ausa cubile
Mortalis calcare hominis Dea, non tamen ille
Solus agit turmas, geminosq; Antenore natos
Adiungit sibi, pugnarum belliq; peritos
Acholochũ atq; Acamanta. quibus sub mõte Zelię
Idęo accedit positæ Tros incola, quorum
Forte Lycaonides producit Pandarus agmen,
Præclarumq; humeris fert munus Apollinis arcũ.
Hinc & Adrastiæ, & populosæ cultor Apæsi,
Quiq; tenent Pityęan & alta cacumina montis
Teriæ, Adrastum simul Amphiumq; sequuntur.
Quos ad bella Merops genitor Percosius, ille
Augurij ante omnes gnarus, prodire uetabat.
Sed non audiuere senis præcepta parentis
Lætiferi rapiebat enim uis aspera fati.
At quis Percote patria est,, quis Praction, & qui
Sostõ habent & Abydõ & amplę mœnia Arisbæ,
Hyrtacides infert horum Asius agmina pugnæ,
Asius Hyrtacides, & equis portetur Arisba
Proceris, nigris, de flumine Selleente,
Adductis. Legio mox hastis densa pelasgum.
Pinguia qui findunt Larissę uomere rura
Hippothoo parent, bellatoriq; Pylęo
Teutamides Lethus quem gignit uterq; Pelasgus.
Threicias Acamas ducit Pirusq; cohortes,
Quam multos Helles includunt littora ponti.
At Ciconum Euphemum sequitur natio inclyta bello
Troezeno Ceada Euphemum de rege creatum.
Peoonas hinc ducit Pyręchines arcitenentes
Ex Amydone procul, qua latis Axius undis

Labitur, inq; uehit pulcerrima flumina terror.
Paphlagonas gaudere Pylæmone rege uideres,
Bellica gens Venetum nudos ubi nutrit agrestes,
Quiq; Cytoron habent, & Sesamon, & loca circū
Parthenij complent fluuij cultoribus undas,
Qui Cronnā Aegyalūq; tenēt, altosq; Erithynos.
Dux Hodius sed Halizonum est & Epistrophus, hi sunt
Cultores Alybes, argenti ubi origo, remotæ.
Mysorum Chromis & ductor fuit Eunonius augur,
Sed non augurio potuit depellere fata,
Occubuitq; manu Aeacida iugulatus in undis,
Troum infœlices ubi dispulit ille cateruas.
Iam Phorcys Phrygibus, facit & quem dicere posses
Aequalem Dijs Ascanius pugnacibus anteit
Longe ex Ascania accitis. Sed Mæona Mesthles
Instruit ad pugnam, & frater simul Antiphus, ambo
Gygæaq; palude & patre Pylæmone nati,
Mœoniæ hos sequitur Tmolo de monte iuuētus.
Hinc Caras Nasces armat dux barbari lingues,
Qui Mileton habēt, siluestria qui iuga Phthiron,
Qui fluxus Mæandre tuos, quos ardua ciues
Educit Mycale, Nasthes agit Amphimachusq;
Nastesq; Amphimachusq; Noemōis inclyta pro-
Auro qui Conitus bellum ceu uirgo subibat. (les
Sed stulto contra mortem nil profuit aurum,
Quo dextra in fluuio cæsum spoliauit Achillis.
Sarpedon Lycium & Glaucus simul exhibet agmen
Longinqua è Lycia, Xanthi à sinuantibus undis.

INDEX

INDEX EORVM QVAE NOtatu digna esse nobis uidentur.

C Alpheus

Asine

δέγμενος

ἵππιος

ὅρκια

D Phlegiæ

IMPRESSVM ARGENTORATI IN OF
FICINA CRATONIS MYLII. AN
NO SALVTIS HVMANAE
M D. XL. MEN
SE FEBRV
ARIO.

AD LECTOREM.

Hæc reuiso opusculo emendanda occurrerunt, quædam fortasse minutiora, quàm ut annotari debuerint, & similia forte nonnulla nos fugerunt, sed ut hæc fuerit cuiuis corrigere facile, ita illa indicata à nobis, et ueniam à uobis inuentura esse, et in partem meliorem acceptum iri, confidimus.

Folio	Versu	
1	17	*lege atq; disciplinarum, ea uirtutis disert.*
3	3	*quàm illi qui.*
4	13	*finem quicq; factum*
6	12	*esse censeat*
8	5	*sine æquo & bono, sine uirt.*
8	10	*impendet*
9	27	*scelere se alligant.*
10	9	*extorsit.*
12	29	*& illum de quo*
89	21	Oenomaum filium
129	27	παραγραμματισμὸς
176	4	*saturniæ curæ*
Ibid.	13	*pelasgum.*
182	2	*aurea sydera*

AD LECTOREM.

Hæc reuiso opusculo emendanda occurrerunt, quædam fortasse minutiora, quàm ut annotari debuerint, & similia forte nonnulla nos fugerunt, sed ut hæc fuerit cuiuis corrigere facile, ita illa indicata à nobis, et ueniam à uobis inuentura esse, et in partem meliorem acceptum iri, confidimus.

Folio	Versu	
1	17	lege atq; disciplinarum, ea uirtutis disert.
3	3	quàm illi qui.
4	13	finem quicq; factum
6	12	esse censeat
8	5	sine æquo & bono, sine uirt.
8	10	impendet
9	27	scelere se alligant.
10	9	extorsit.
12	29	& illum de quo
89	21	Oenomaum filium
129	27	παραγραμματισμὸς
176	4	saturniæ curæ
Ibid.	13	pelasgum.
182	2	aurea sydera

